

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV BOHEMISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studie běžné mluvy v obci Vesce

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

Autor práce: Martin Kukla

Studijní obor: Bohemistika

Ročník: 3.

2016

Anotace

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, zdali a v jaké míře se v běžné komunikaci mluvčích, narozených nebo žijících na česko-moravském pomezí v obci Vesce, vyskytují specifické rysy nářečních skupin a podskupin, na jejichž rozmezí se obec nachází. Výzkumná část vycházela z nahraného materiálu získaného formou rozhovorů s respondenty tří generací (nejstarší, střední a nejmladší). Rozbor nahrávek byl zahrnut do praktického oddílu bakalářské práce. V teoretické části se autor věnoval obecnému popisu dialektologie a charakteristice středomoravské, české nářeční skupiny a příslušných podskupin a interdialektu obecná čeština. Analýza se týkala roviny hláskoslovné, tvaroslovné a syntaktické.

Anotation

The goal of this bachelor work was to realise, if and in what extent there are specific features in ordinary speech of speakers born or living on bohemian-moravia borderline, where the village is situated. Study was made of recorded material of dialogues with members of three generations (the eldest, middle and the youngest) Analysis of recordings was written as a part of practic chapter of this work. In teoretic part author described dialectology and middle-moravian and czech dialectal groups and their dialectal subgroups and interdialekt – general Czech. Analysis was carried out phonetic, morphological and syntactical form.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 26. dubna 2016

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Nejdříve bych rád poděkoval vedoucímu své bakalářské práce panu PhDr. Štěpánu Balíkovi, Ph.D., za velmi cenné rady a ochotné zodpovídání mých dotazů ohledně práce, jak na konzultačních hodinách tak i mimo ně. Dále bych chtěl poděkovat všem zúčastněným respondentům, bez jejichž ochoty by tato práce nemohla vzniknout, a taktéž své rodině za jejich neustálou podporu.

OBSAH

ÚVOD	7
2.1 Obec Vesce.....	8
2.1.1 Základní informace.....	8
2.1.2 Geografie obce.....	8
2.1.3 Historie	9
2.1.4 Tradice vsi	9
2.2 Dialektologie	11
2.2.1 Charakteristika dialektologie.....	11
2.2.2 Vývoj dialektologie	12
2.2.3 Národní jazyk a jeho typy.....	13
2.2.4 Nářeční skupiny na českém území	14
2.2.5 Obecná čeština.....	16
2.3 Jihozápadočeská podskupina	17
2.4 Středomoravská skupina	19
2.5 Českomoravská podskupina.....	21
2.5.1 Popis podskupiny.....	21
2.5.2 Vymezení podskupiny	21
2.5.3. Rysy podskupiny	22
2.6 Postup při dialektologickém výzkumu.....	25
2.6.1 Fáze přípravná	25
2.6.2 Fáze poznávací	26
2.6.3 Fáze analytická	28
3 PRAKTICKÁ ČÁST	29
3.1 Metodologie praktická	29
3.1.1 Fáze přípravná	29
3.1.2 Fáze realizační	29
3.1.3 Fáze analytická	30
3.2 Nejstarší generace	31
3.2.1 Obecně české rysy	31
3.2.2 Českomoravská podskupina	39
3.2.4 Syntaktický rozbor.....	41

3.3 Střední generace	43
3.3.1 Obecně české rysy	43
3.3.2 Českomoravská podskupina	49
3.3.3 Syntaktický rozbor.....	51
3.4 Nejmladší generace	53
3.4.1 Obecně české rysy	53
Morfologizované jevy hláskoslovné povahy	59
3.4.2 Českomoravská podskupina	61
3.4.3 Syntaktický rozbor.....	62
3.5 Slovník specifických výrazů	64
ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	71
PŘÍLOHY	73

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce bylo dialektologický výzkum běžné mluvy tří generací a to konkrétně v obci Vesce ležící 10 km od Dačic a přibližně stejnou vzdálenost od Jemnice.

Zkoumaná oblast patří do dialektické skupiny nářečí česká v užším slova smyslu, do podskupiny českomoravské, konkrétněji do jemnického (jižního) úseku. Z názvu vyplývá, že podskupina je přechodového rázu. Střetávají se zde rysy české spolu se znaky charakteristickými pro moravská nářečí. Slavomír Utěšený oblast Vesce, respektive její nadřazené obce Budiškovice považuje za západní hranici vlastních českomoravských nářečí. (Utěšený 1960: 11)

Cílem bylo zjistit, zdali rysy pro jednotlivé nářeční skupiny, respektive podskupiny, se v běžné mluvě obyvatel této oblasti stále vyskytují nebo je již vytlačil interdialekt obecná čeština, v rámci něhož se většina nářečí sblíží a postupně ztrácejí své specifické rysy. Ke zhodnocení reprezentativního vzorku jsem nahrál celkem šest rozhovorů, pokaždé se dvěma respondenty ze tří generací. Výhodou bylo, že v dané oblasti žijí mí příbuzní, kteří byli ochotni na pořízení nahrávek spolupracovat a poskytnout tak jazykový materiál, jenž jsem následně přepsal fonetickou transkripcí.

Práci rozdělím na dvě části, teoretickou a praktickou. Do teoretické části zahrnu popis obce a jejího okolí, dále její historii a tradice. Pokračovat budu charakteristikou dialektologie jako vědy a jejím vývojem, vysvětlením pojmu národní jazyk, interdialektu obecná čeština a specifikováním českomoravské podskupiny a jednotlivých nářečních skupin a podskupin, jejichž rysy mají na danou oblast vliv. Teoretickou část práce zakončím kapitolou o jednotlivých metodách a fázích dialektologického výzkumu.

V praktické části na začátku popíši jednotlivé fáze vlastního výzkumu. Dále zaznamenám a roztřídím rozbor nahraného a přepsaného materiálu do jednotlivých kapitol na hláskoslovné znaky a tvaroslovné znaky podle jejich příslušnosti do obecně českých rysů nebo podskupiny českomoravské či jihozápadočeské podskupiny a

nakonec provedu i rozbor syntaktický. Jako přílohy jsem dodal i jednotlivé přepisy nahrávek, jejichž zvukovou podobu jsem uložil na přiložené CD.

2.1 Obec Vesce

2.1.1 Základní informace

Obec nemá vlastní samosprávu. Spolu s Manešovicemi a Ostojkovicemi spadá pod obec Budiškovice (Budiškovice, *Základní informace* © 2016), jež je vzdálena vzdušnou čarou asi 2 kilometry. Nebylo tomu však odjakživa. V *Historickém lexikonu obcí České republiky II* sepsaným pracovníky Českého statistického úřadu, již shromáždili data v rámci sčítání lidu mezi lety 1869-2005, se uvádí, že obec byla mezi lety 1869-1974, pod názvem Vesce u Dačic, samostatná. (Růžková 2006: 564). Počet obyvatel v průběhu zaznamenaných let klesal. V roce 1869 ve Vesci žilo 182 obyvatel, v roce 1950 měla Vesce 173 obyvatel, v roce 1961 to bylo 150, v roce 1970 125 lidí a v roce 2001 počet obyvatel byl 99. V prvním zaznamenaném roce 1869 bylo ve Vesci 28 staveb. Tento počet v roce 1950 narostl na 41 domů, ale v roce 1961 bylo ve Vesci staveb 39 a v roce 2001 bylo napočítáno domů 37. (Růžková 2006: 212-213)

2.1.2 Geografie obce

Ves Vesce se rozléhá na úpatí hřebene, jenž je počátkem Českomoravské vrchoviny, součást hřebene tvoří i vrch „Bába“. Ves má pouze jednu příjezdovou cestu a to z hlavní tahu z obce Budiškovice směrem na Budeč. Další původní příjezdové cesty směrem na Budeč, která se nachází na druhém konci vsi, Chotěbudice a cesta z hlavního tahu vedoucí podél obce dolů na návěs jsou těžko přístupné a nemůžou být využité jako běžné komunikace. O obnově komunikace do Chotěbudic se uvažuje, ale její realizace je zatím v nedohlednu. V katastru Vesce se nachází jeden rybník a jedna vodní nádrž. Jakousi dominantou návsi je pomník se symbolem Krista na kříži.

Ves je víceméně obklopena poli a loukami. Také se zde nacházejí tři kravíny. Celkově zemědělský průmysl je jedinou pracovní příležitostí ve Vesci a je převážně

v soukromých rukách. Zaměstnavatel a zaměstnanci jsou povětšinou v příbuzenském vztahu. Většina obyvatel tedy musí za prací dojíždět, ať už do blízkých větších vesnic, či měst v okolí, například do Dačic nebo Jemnice.

Ve vsi se také nachází již nepoužívaná hasičská zbrojovna, které místní neřeknou jinak než klubovna a jež plní jakousi funkci kulturního centra vsi. Vedle klubovny se nachází louka, která slouží jako fotbalové hřiště.

2.1.3 Historie

Historie vsi Vesce je doložena od roku 1356, kdy je zmíněna jako předmět prodeje Mikuláši a Anně z Knínic. Tehdy patřila k obci Borek. Později byla prodána knězi Alexandrovi, faráři z Budče. Když farář zemřel, majiteli se stali Oldřich a Jana z Heraldic, poté Mikuláš z Hobzí. Během let se střídala řada pánů jako majitelé Vesce – páni z Maříže, Václav Chroustenský z Malovar, páni Krajířové z Krajku, přičemž v době těchto změn patřila pod správu obce Třebětice.

Okolo roku 1610 byla ves věcí výměny za ves Zahrádky, a tak se dostala pod správu budíšovického panství a dodnes pod správu obce Budíškovice patří. Do padesátých let dvacátého století patřila pod okres Dačice, potom okres Jindřichův Hradec a od roku 2002 po zrušení okresů pod Jihočeský kraj. V rámci farnosti je pod správou Horní Slatiny. Největší nemovitost v katastru obce byl takzvaný „Aloisin dvůr“, který v současnosti jako celek neexistuje. V minulosti i dnes je hlavní náplní hospodářství zemědělská výroba, zejména chov skotu. (Nástěnná informační tabule)

2.1.4 Tradice vsi

S fotbalovým hřištěm souvisí jedna bohužel již zaniklá tradice obce, kdy se vždy jeden den v letních měsících konalo fotbalové utkání, „staří“ versus „mladí“. Utkání se mohli zúčastnit pouze obyvatelé vsi. Do hry nesměli zasáhnout ani příbuzní místních z jiných koutů republiky. Dalším kritériem bylo, aby hráči týmu „starých“ byli ženatí.

Kritérium nebylo striktně dodržováno. V posledních ročnících docházelo ke kompromisům pro nedostatek hráčů v týmu „mladých“. Takže pro nominaci do týmu „starých“ bylo zapotřebí již být otcem nebo aspoň nastávajícím. Na konec byla zrušena i povinnost být obyvatelem obce. Šlo totiž především o setkání a společenskou zábavu lidí žijících ve vsi a jejich příbuzných ze všech koutů republiky u fotbalového exhibičního zápasu. Nakonec se tato dlouholetá tradice, kterou pamatují všechny zpovídané generace vytratila do ztracena. Všichni respondenti se taktéž shodují, že v obci mizí soudružnost spoluobytel. Objevují se snahy skupiny obyvatel znovu nastolit společenský život vsi obnovením dobrovolného hasičského sboru.

Další zvyky dodržované ve Vesci jsou všeobecně známé zvyky. Jsou to například velikonoční svátky a posvícení. Posvícení, které se dnes slaví pouze v rodinném kruhu, bylo společenskou událostí ve vsi. Po vsi chodili muzikanti a hráli u každého stavení. Na závěr oslav se konaly tancovačky v místní hospodě. Dalšími zvyky, které obyvatelé dodržovali, byly zabíjačky, pálení čarodějnic, které probíhalo a v posledních letech znovu probíhá na plácku za vsí u staré cesty na Chotěbudice a stavění májky, jež se staví dole na návsi u vodní nádrže.

Posledním zvykem je oslava Vánoc. K tomuto svátku se váže jedna již dlouhá tradice, zpívání koled kolem sedmé večerní, přičemž víceméně všichni obyvatelé vsi stojí v tuto dobu před svými domy a poslouchají i společně zpívají s koledníky vánoční koledy. Koledníci jsou místní obyvatelé, kteří hrají u každého domu vánoční melodie na žesťové nástroje, povětšinou na trumpety. Po zahrání sklídí potlesk od obecnstva a vykoledují si menší peněžitý dar a nápoj pro zahřátí. Tato tradice dle samotných obyvatel je víceméně poslední tradicí, která přežila v takřka nezměněné podobě a také se důsledně dodržuje. Oproti tomu povětšina kulturního a veřejného života se vytratila. Nejvýraznějším příkladem jsou tomu velikonoční svátky, které se pomalu ve vsi slaví spíše symbolicky. Nejpatrnější je to na počtu koledníků, jichž je rok od roku méně.

Obyvatelé se tedy obávají, že se tak Velikonoce mohou zařadit na seznam již zaniklých tradic vsi a stanou pouze součástí nostalgických vzpomínek rodáků a jejich příbuzenstva, jako například každodenní setkávání sousedů na předzahrádkách jejich domů či večerní fotbalové zápasy.

2.2 Dialektologie

2.2.1 Charakteristika dialektologie

Dialektologie je obor lingvistiky studující nářečí, dialekty. Původ slova dialekt můžeme hledat v řečtině. Význam slova je způsob mluvení. To vystihuje i ekvivalentní české pojmenování. Nářečím se myslí určitý souhrn jazykových prostředků k dorozumívání určitého počtu příslušníků daného národa a to pouze pro případ běžného denního styku. Každý dialekt se vyznačuje jednak znaky společnými pro celou jazykovou jednotku, jejíž součástí dané nářečí je, a jednak znaky, které ho charakterizují jako jazykovou jednotku samostatnou. Všechny znaky jakéhokoli nářečí jsou spojeny a vytváří tak ucelený systém. Tyto typy nářečí pojmenováváme jako nářečí místní (lokální, teritoriální) nebo zeměpisná (geografická).

Každý dialekt má někde své jádro, kde je shromaždiště veškerých charakterizujících prvků, které postupným vzdalováním od jádra slábnou či mohou být ovlivněny vlnou z jiného jádra. Mezi jádry a oblastí vlivu jejich vlny existují hranice tzv. izoglosy. Irena Bogoczová je charakterizuje takto: „Význam fenoménu zvaného izoglosa lze do jisté míry naznačit pouhým odkazem na zmíněné vlny šíření jazykových změn. Jak vyplývá z pojmu samotného, je to něco, co v jazyce na jedné straně cosi spojuje, na straně druhé odděluje. První část tohoto složeného slova znamená, stejný, shodný, druhá jazyk, řeč. Po vzoru např. „izotermy“ nebo „izobary“ bude izoglosa na mapě vymezovat místa s výskytem něčeho „shodného“ - nebude to však ani teplota, ani tlak vzduchu, ale společný jazykový jev. Řečeno jinými slovy izoglosa ohraničuje území s přítomností daného jazykového jevu a současně jej odděluje od území s jinými jazykovými zvláštnostmi.“ (Bogoczová 2012: 44)

2.2.2 Vývoj dialektologie

Dialektologie jako vědná disciplína patří k těm mladším. Počátky dialektologie se datují do druhé poloviny devatenáctého století, kdy byl nejdříve sestaven fundovaný popis vývoje jazyka, jeden z předpokladů pro vznik dialektologie jako vědecké disciplíny. Následně vytvořil Němec J. Schmidt a především francouzská škola areálové lingvistiky základy lingvistické geografie. Moderní evropská dialektologie, se zrodila v německém městě Marburg, nedaleko Frankfurtu nad Mohanem, když zde byla použita dotazníková metoda dialektologického výzkumu mladým německým učitelem Georgem Wenkerem. Původně pouze v rámci dolního Porýní, až k výsledným asi 40 000 obcím na území Německa. Obsahem dotazníku bylo 42 krátkých úkolů (vět, souvětí k překladu do místních dialektů) pro učitele z obecných škol ve zkoumané oblasti. Díky nashromážděnému materiálu během doby bylo vypracováno asi 1500 rukopisných map, které byly využity v prvním dialektologickém atlasu *Sprachatlas des Deutschen Reichs* (Jazykový atlas německé říše). Tímto byly položeny základy pro vytvoření areálové lingvistiky. (Bogoczová 2012: 118)

Česká dialektologie se zrodila paralelně s dialektologií evropskou. Za její prvopočátky lze považovat literární tvorbu B. Němcové, G. Preissové, K.V. Raise, K. Světlé a dalších. Ti ve své tvorbě pro zdůraznění autenticity příběhu využívali v řeči postav nářeční mluvu kraje, ve kterém se děj odehrával. První českou soubornou dialektologickou prací byla *Základové dialektologie československé* od Vojtěcha Šembery. Dialekty jsou rozděleny do tří základních skupin: české, moravské a slovenské. Šembera se však zmiňuje i o dalších „různořečích. Jeho práce je ve srovnání s dichotomním dělením Dobrovského významným pokrokem ve studiu nářečí. (Bogoczová 2012: 120)

V období od roku 1895 do konce druhé světové války byla důležitým mezníkem ve vývoji české dialektologie Národní výstava československá. V jazykovědném odvětví ji připravoval Vavřinec Josef Dušek, jenž k uskutečnění výstavy sestavil návod k získávání nářečního materiálu (*Jak sbírat zvláštnosti mluvy lidové*). Způsob sběru byl založen na sepsaných padesáti „vzorových“ větách, které byly zaslány českým učitelům k překladu do místního dialektu. Dušek dále zpracoval snad první *Dialektologickou mapu* a napsal stať *Řeč lidu v Koruně České a na Slovensku*, kde rozčleňuje formy

běžných mluv na českou/západní, moravskoslezskou/střední a slovenskou/východní. (Bogoczová 2012: 121).

Česká dialektologie po válce se člení do dvou etap. Úkolem první etapy bylo pokračování produkce především regionálních monografií a popis oblastí jazykově pomezních, okrajových a zdůvodnění jejich příslušnosti k českému národnímu jazyku. V této etapě byly sepsány například tyto významné práce: *Karlovičské nářečí*, jejímž autorem je František Svěrák, *Středoopavské nářečí* od Arnošta Lamprechta a Jaromíra Běliče *Dolská nářečí na Moravě*. Druhá etapa byla charakterizována přípravou *Dotazníku pro výzkum českých nářečí* a výzkumem trvajícím do roku 1972. Z této etapy pochází tyto dialektologické příručky: *Vývoj českého jazyka a dialektologie* Františka Cuřína, *Nástin české dialektologie* J. Běliče či *České nářeční texty* Arnošta Lamprechta.

V současné době centrem české dialektologie je dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR. V rámci oddělení dosud vznikla edice *Českého jazykového atlasu 1-6*, byl zpracován *Slovník pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku* a od roku 2011 oddělení zpracovává *Slovník nářečí českého jazyka*. (Bogoczová 2012: 126)

2.2.3 Národní jazyk a jeho typy

František Cuřín pojem *národní jazyk*, který je dialektům nadřazený, vysvětluje takto: „O národním jazyku mluvíme tam, kde se určité společenství na základě shodných podmínek ekonomických, politických a kulturních vyvinulo v samostatný národ a pociťuje svou kulturní a historickou odlišnost.“ (Cuřín 1976: 160) Zjednodušeně řečeno jde o nástroj dorozumívání, který je odlišný od nástrojů jiných národů, ale je zcela nezávislý na společenské příslušnosti. Každý příslušník národa bere svou běžnou mluvu pouze za jednu z variant národního jazyka. Různé jazykové vrstvy, mezi něž řadíme i nářečí, jsou tak společně se spisovnou podobou jazyka součástí národního jazyka.

Spisovná forma jazyka úzce s nářečími souvisí, jelikož se z jejich základů utvářela. Dělo se tak nejvíce v oblastech okolo hospodářského, kulturního či politického centra. (Cuřín 1976: 160) Spisovná čeština se začala vymezovat ve 12. století. Její

základy pramenily ze středočeského nářečí. Zpočátku však spisovnou češtinu ovládaly řady duchovenstva a šlechty. Až v pozdějších dobách se její vliv rozšiřoval až k celonárodnímu charakteru.

2.2.4 Nářeční skupiny na českém území

Typy nespisovné řeči v rámci místních nářečí se na našem území různí. Podle shod či podobností rozlišujeme čtyři dialektální skupiny. V rámci českého jazyka mluvíme o čtyřech základních skupinách. (Lamprecht 1977: 11) Jedná se o skupinu nářečí českých v užším slova smyslu, která se vyskytují v Čechách a zasahují na jihozápad Moravy. Dále nářečí středomoravská, můžeme narazit i na jejich starší pojmenování hanácká, nářečí východomoravská, jinak i moravskoslovenská, a poslední nářečí slezská (slezskomoravská nebo lašská se smíšeným pruhem česko- polským).

Česká nářečí v užším slova smyslu lze charakterizovat jejich nejčastějším společným znakem, který lze zaznamenat po celé oblasti výskytu, dvojhláskou *-ej*. Je zde patrný proces diftongizace ze spisovného *-ý (-í)* na *-ej*. a výskyt dvojhlásky *-ou*, jež je shodná se spisovnou formou jazyka. Jinak je tomu ve skupině středomoravských nářečích. V rámci úžení se zde hlásky *-ý (-í)* zaměňují za tvary *-é* či *-ó* (*staré, bék, sétko, nesó*). (Bělič 1972:11) V další skupině východomoravské se vyskytují odlišné tvary *-í* (v určitých oblastech výskytu je dokonce stále živá výslovnost *y*) či *ú* (*starí bík, sítko/starý býk, sýtko; húser, nesú*). V poslední základní dialektické skupině slezské či neboli lašské jsou spisovné tvary *-ý (-í)* a *ou* nahrazeny krátkými samohláskami *y (i)*, *u* (*stary byk, sytko/ s'itko, šytko; huser, ňesu*).

Tyto čtyři skupiny dále dělíme na podskupiny. Českou skupinu členíme na podskupinu: 1. středočeskou, 2. jihozápadočeskou, 3. severovýchodočeskou a 4. českomoravskou (jihovýchodočeskou). Irena Bogoczová rozděluje ostatní skupiny do dvou až tří podskupin. (Bogoczová 2012: 189-190) Nářečí středomoravská jsou nadřazeným pojmem pro podskupiny jižní a centrální, východomoravská podskupinám jižní (slovácké) a severní (valašské). Nářečí slezská zahrnují podskupiny jižní, východní a těšínskou. (Bogoczová 2012:)

Dle Jaromíra Běliče je komplikované rozčleňovat podskupiny v rámci nářečí českých v užším slova smyslu. (Bělič 1972: 11) Přiznává daným oblastem některé osobité znaky, ale upozorňuje na nepevnost izoglos, z čehož vyplývá nepravidelnost výskytu určitého hláskového jevu. Naopak u skupin moravských a slezských dialektů tento problém není tak patrný pro pevnost hranic či míšení hranic jevů. Nicméně i pro nepřímou úměru hláskových jevů v konkrétních slovech se lze setkat s drobnějšími nářečními jednotkami, zejména v okrajových částech.

Dalším problémem vymezení jednotlivých hranic nářečních skupin, podskupin a úseků je vývoj jednotlivých nářečí. K formování odlišností docházelo během historického vývoje jazyka. (Lamprecht 1976: 11) Jak uvádí Arnošt Lamprecht v době předhistorické, došlo k málo změnám na našem území. Můžeme zaznamenat pouze některé slovotvorné rozdíly (-isko, -iště) či slovníkové odlišnosti. Výraznějšími změnami jsou tvary hláskoslovné, jako kvantita samohlásek (moravská krátkost *blato*, *rana* proti českému *bláto*, *rána*) nebo existence a využívání hlásky *dz* ve slezských nářečích (*zachladzeny* x *zachlazenej*). Větší počet rozdílů však přišel až v období historickém, přičemž důvodem vzniku většího počtu změn byl různý územní rozsah odlišností a šíření z různých center.

K rozčlenění na čtyři velké skupiny došlo mezi 14. – 16. stoletím, ale začátky změn jsou starší. Avšak hlavní období, kdy bylo vyčleňování jistých oblastí našeho území, nastalo na konci 14. století a probíhalo do poloviny 15. století. Toto období charakterizují diftongizace: *y>ej*, *ú>ou* (*strýc>strejc*, *dobrý>dobrej*, *múka>mouka*, *berú>berou*). Tyto odlišnosti však nenastaly ve východomoravských a slezskomoravských nářečích. Dále monoftongizace *ie>i* a *ó>uo>ú* (*miera>míra* *kóň>kuoň>kúň*). Tyto dvě posledně jmenované změny však jsou pro všechna nářečí stejná. Na střední Moravě proběhl mezi 15. a 16. stoletím proces monoftongizace, při němž vznikly tvary, jež dnes moravská nářečí charakterizují. Byly to monoftongizační změny *ej>é* a *ou>ó*. Proto se na Moravě setkáváme s jevy typu *hodné stréc*, *véce*, *móka*, *beró*. Je zřejmé, že hlavní rozdíly charakterizující jednotlivé skupiny dialektů se vymezipily mezi 15. a 16. stoletím. V této době byly ovšem završeny změny hláskoslovné. Odlišnosti tvaroslovné probíhaly i později. (Lamprecht 1976:11-16)

2.2.5 Obecná čeština

Vývoj nářečí je stále v procesu. I přes tento fakt je ale základní rozvržení teritoriálních nářečí stále patrné. (Bělič 1972: 10). Vlivem hospodářských, kulturních a politických center však dochází ke stírání jednotlivých rozdílů. Zatím lze tyto jevy pozorovat v rámci menších nářečních jednotek. Hlavní znaky společné pro širší území jsou odolnější, i když sjednocovací proces pomalu ale jistě probíhá. Výsledkem tohoto procesu jsou jakési útvary nadnářeční, které nesou pouze základní znaky daného dialektu. O těchto útvarech se zmiňujeme jako o interdialektech. (Cuřín 1977: 163) Jak uvádí František Cuřín: „Mluvíme potom o obecné češtině, obecné hanáčtině, obecné moravské slovenštině, obecné laštině apod.“ Pro nás je v souvislosti s danou prací nejdůležitější obecná čeština.

Tento interdialekt, nebo jak uvádí Irena Bogoczová český ekvivalent nadnářeční (Bogoczová 2012: 11), je původně spjatý s nářečími českými v užším slova smyslu. Znaky obecné češtiny lze ovšem zaznamenat i v oblastech moravských, především ve větších městech. Protože směr vývoje vede ke sblížení se spisovným jazykem, je patrné, že se obecná čeština přibližuje k podobě spisovného hovorového jazyka. Avšak transformace není zcela dovršena. Různé prvky jednotlivých nářečí nemizí úměrně a především bez povšimnutí. Mnoho tvarů tlaku obecné češtiny odolávají a navíc se dostávají do běžné mluvy.

Znaky interdialektu jsou společné všem dialektům, ze kterých vzešel jeho vznik. V případě obecné češtiny se jedná o tvary *prosej*, *vařej*, *hledaj*, *vobujou*, *takovi vobičejní vzdušní šati*, *čerství mlíko*, *s nejlepšíma kamarádama*, *neřek mu to* a jiné. Tyto jevy jsou vlastní většině území Čech i mnohým místům na Moravě. Ovšem existují výjimky v podobě určitých úseků na území historických Čech (*dřevennej*, *prawda*, *jalojice*, *pjivo apod.*). Jevy uvedené jako příklad se vyskytují například na Plzeňsku, Chodsku, Doudlebsku, Náchodsku, v Podještědí či Podkrkonoší.

Značný teritoriální rozsah a funkční rozšíření tohoto interdialektu mají vliv na pronikání jeho rysů do češtiny spisovné, především do její mluvené podoby (*bál*, *bramboračka*, *holka*, *kluk*) (Karlík, Grepl, Rusínová 1997: 93-94)

2.3 Jihozápadočeská podskupina

Tato podskupina je jižním sousedem podskupiny středočeské. Svým nejvýchodnějším cípem přesahuje historické hranice Moravy až za oblast okolo Třeštle, Telče a Dačic, kde hraničí s českomoravskou podskupinou. Je to nejrozsáhlejší podskupina v rámci české dialektologické skupiny. Rysy, jež se vyskytují na západě a oproti tomu na východě jsou často tak rozdílné, že je možné se setkat s rozčleněním na západočeské nářečí a nářečí jihočeské. Pro rozsáhlost oblasti je zde též možno zaznamenat široký nepoměr výskytu jevů typických pro tuto podskupinu. Určité znaky jsou značné ve větší míře, jiné v míře menší.

Hláskoslovné jevy

Nejvýraznějším hláskoslovným jevem jihozápadočeské skupiny je častý výskyt tvarů s přehláskou jako *začel, nažel* nebo *nažil, tříst, zíbst* (obecně *začal, nažal, třást, zábst*). Oproti středočeské podskupině (*cejřit, cejcha, sejto, vozejk*) je zde zjevná častější výslovnost *cířit, cícha, síto, vozík*. Podskupinu taktéž charakterizuje často se objevující dvojhláska *ou* např. ve slovech *roužnout* (rozsvítit) *poučet* (spis. *rozžehnout, půjčovat*). Patrné jsou i rozdíly i v kvantitě slov dvojslabičných jako *pína, plíva, slína* proti obecnému *pjena, pleva, slina*. Opačně je to se slovy *níst, víst, píct*, přičemž tento většinově český rys je zde nahrazen krátkými tvary *nest, vest, pect*. Především v této podskupině se pak vyskytuje zjednodušování souhláskové skupiny *stř-* (*střílet, stříkat* x *třílet, tříkat*) (Lamprecht 1976: 40)

Pouze na jihu podskupiny se vyskytují tyto znaky. V nejširším rozsahu je to tzv. jihočeská disimilace zdvojených sykavek a zubnic (*bej sebe/bez sebe, přej šedesát/přes šedesát, babijce/ babičce* apod.). V užším územním rozsahu je zde zaznamenána výslovnost slabiky *mě* jako mje, (*mjesto, mjesic...*). (Lamprecht 1976: 42)

Tvaroslovné jevy

Nejcharakterističtějším tvaroslovným znakem je nesklonný ustrnulý tvar přivlastňovacích adjektiv zakončených na *-ovo*. Dále jsou to i částečně nesklonné formy rodinného jména např. *Vlasákojc, Burešojc*. Na západní straně jižních Čech (na Blatensku, Strakonicku a Písecku) je možná varianta *Kubatouc, Franta Vosikouc*. (Lamprecht 1976: 41) Jaromír Bělič dodává zachování rozdílu mezi 2. a 3., 6. pádu singuláru feminina tvrdí deklinace adjektiv a rodových pronomén *s tí druhí (strani) x na tej druhej (straňe)* a koncovku *-í* v nominativu (popřípadě akuzativu) maskulinních substantiv (*chlapi, sedláci*).

Slovesné tvary

Nespecifičtějším slovesným tvarem v rámci jihozápadočeské podskupiny je tvar sloves v imperativu ve 4. slovesné třídě se vzorem *prosit*. Namísto tvarů *pros, voz, pust', nejezdi* se zde vyskytují formy *proš, vož, puš', neježdi*. (Bělič 1972: 225)

2.4 Středomoravská skupina

Skupina nářečí, někdy též označována jako hanácká, má své jádro dialektu ve středu Moravy. Na západě a severu tvoří hranici s nářečími českými. Dochází zde tak k prolínání typicky moravských rysů do českomoravské podskupiny a naopak.

Hláskoslovné rysy

Mezi charakteristické jevy hláskoslovné, které lze zaznamenat v rámci českomoravské podskupiny, patří krátké samohlásky ve slovech např. *blato, mak, rana* aj (tzv. moravská krátkost). Dále skupina *šč* (*ščípat, ščáva, ščestří*, apod.) a skupina *bja* (*holóbjata, pópjata*), přičemž v českomoravské podskupině je navíc provedena diftongizace z moravského *ó* na české *ou*. Namísto *i* a *y* je *é* (*mlén, dobré človjek, stréc, vozék* apod.), *ó* za staré *ú* (*móka, lóka, vezó*) a diftongizace *é>ej* (*dé, véce, nélepši...*). (Cuřín 1976: 180) Posledním typickým znakem pro celou středomoravskou skupinu, jež plynule přechází do českomoravské podskupiny, je asimilace znělosti *sh – zh* (*zhod'it, zhon, zhledat se*).

Arnošt Lamprecht uvádí, že tvary s délkou samohlásky *bábička, fára*, přehláska *á>i* (nejdříve diftongizace *á>ie>i* ve slovech *kuřítka, přídlo* (přádlo), *zapít* (zapnout), předsouvání *h-* před *u-* a *ou-* (*huzel, houskej*) a možné tvary sloves *hád'et, pochád'et, kát'et, doplát'et, vrát'et* apod. (*házet, pocházet, kácet, doplácet, vracet*) jsou typickým znakem západomoravské podskupiny středomoravských nářečí. (Lamprecht 1977: 130)

Tvaroslovné rysy

Mezi typické rysy charakterizující samotnou skupinu je neprovedení přehlásky *a>e* (*naša slepica*) a *u*, diftongizace *ú>ou*, *ó* (*na našu kočku, s našó kočkó*). Tyto jevy se dají zahrnout do tzv. *morfologizovaných jevů hláskoslovné povahy*. (Lamprecht 1977: 152)

Jaromír Bělič přidává tvaroslovné jevy s měkkým skloňováním u substantiv se slovním základem na *-s, -z* a *-l* z bývalého *-l* a podstatných jmen *typukůlňa, pekárňa/pekáreň...*, *Máňa, Lad'a*. (Bělič 1972: 240)

Charakteristickým tvaroslovným znakem pro středomoravskou skupinu je menší odlišnost tvrdé a měkké deklinace substantiv (např. v genitivu singuláru *chlapa – muža*, v dativu singuláru *mňestu – polu*, v dativu plurálu *ženám – čepicám* a v lokálu plurálu *ženách – čepicách*) (Lamprecht 1976: 152)

Slovesné tvary

Mezi specifické slovesné tvary lze zařadit sloveso *být*, jež se 1. os. sg. ind. pres. vyskytuje v rámci středomoravské podskupiny v podobě *su, sô, so*, jež vyjadřují přítomnost. Oproti tomu v minulém čase v roli pomocného slovesa má tvar *sem*. (Bělič 1972: 240)

2.5 Českomoravská podskupina

2.5.1 Popis podskupiny

Podskupina náleží do základní skupiny nářečí českých v užším slova smyslu. Někdy se lze setkat i s označením podskupina jihovýchodočeská. (Lamprecht 1977: 128) Je to oblast s přechodovým rázem. To znamená, že zde dochází k výskytu jevů typických pro jiné skupiny nářečí.

Tento proces je odborně nazýván interference. Podstatou tohoto procesu je plynulé pronikání a míšení tvarů z různých nářečních skupin či podskupin nebo úseků. Pro střet dvou různých dialektologických skupin je charakterem okrajová, což se ukazuje na nízké frekvenci inovací z českého i moravského centra. Naopak je zde přítomna spousta okrajových archaismů. (Matějková 2014: 21)

Vzájemným ovlivňováním dvou nářečních skupin, což má za následek včleňování mnoha různých nářečních norem, dochází ke vzniku společného interdialektického útvaru. Tento útvar je založen na jevech českých nářečí v užším slova smyslu, jež pronikají do moravských oblastí. (Matějková 2014: 21). „Intenzita českých prvků v tomto českomoravském pásu klesá od západu k východu, což je samozřejmé. Je však potřeba říci, že na moravské straně se stále progresivněji vytvářejí i jakési moravské nadnářeční prvky, např. znělá výslovnost (*zhoda*) nebo u sloves koncovka - *ijou* ve 3. os. pl.ozn. přítomnosti (*nosijou*) aj.“ (Matějková 2014: 21)

2.5.2 Vymezení podskupiny

Irena Bogoczová podskupinu zařazuje územně zcela na Moravu. Další autoři oblast situují do oblasti, jejíž hraniční body jsou větší města, obce a jejich okolí. Na severu to je okolí obce Poličky, na západě města Třešť, Telč a Dačice a jako východní hranici uvádí Arnošt Lamprecht Polensko. Jaromír Bělič navíc vymezuje tzv. izolované enklávy (Bělič 1972: 236)

Ještě se specifitějším územním situováním přichází autoři *Českého jazykového atlasu*, že vliv podskupiny se vyskytuje mezi Svitavami a Slavonicemi a pouze malými

úseky překračuje staré zemské hranice. Tedy skoro celá část českomoravské podskupiny se nachází na území historické Moravy.

Dalším problémem je odlišné dělení jednotlivých úseků v rámci podskupiny. Jaromír Bělič, Arnošt Lamprecht a František Cuřín ve svých publikacích člení českomoravskou podskupinu na dva základní úseky žďársko-bystřický a jemnický úsek. (Cuřín 1977: 179, Lamprecht 1976: 128, Bělič 1972: 236) Oproti tomu Irena Bogoczová jemnický úsek přesouvá do podskupiny jihozápadočeské, ke kterému přidává úsek třeštsko-dačický. Přesto jim nechává přechodový ráz. V českomoravské podskupině ponechává úsek žďársko-bystřický a k němu staví úsek nový – úsek jihlavský. (Bogoczová 2012 : 64)

2.5.3. Rysy podskupiny

Zkoumaná ves Vesce se nachází 10 kilometrů severozápadně od města Jemnice. Tedy spadá do vlivu českomoravské podskupiny, a proto v této kapitole nastíníme výčet jednotlivých jevů charakteristických pro tuto podskupinu. Nejprve popíšeme znaky společné a poté uvedu tvary, které se vyskytují v menší míře.

S výčtem jednotlivých jevů vycházíme z publikací *Nástin české dialektologie* od Jaromíra Běliče, *České nářeční texty* Arnošta Lamprechta a *Vývoj českého jazyka a dialektologie*, jehož autorem je František Cuřín.

Společné hláskoslovné jevy

Společnými hláskoslovnými jevy, jež zmiňují všichni autoři jsou zachování skupin *šč* (*ešče, ščestí, ščáva*) a *bja, pja* (*holoubjata, poupjata, holoubjátko, poupjátko*) a typy s krátkou samohláskou např. *rana, žaba, krava, mak*. (Cuřín 1977: 179, srov. Arnošt Lamprecht 1976: 129)

Dalšími rysy, jež Arnošt Lamprecht a Františkem Cuřín charakterizovány jako znaky českomoravské podskupiny, jsou slovesa typu *házet, pocházet, kácet, doplácet, vracet* apod., které se mohou objevit ve tvarech *hád'et, pochád'et, ká'et, doplá'et, vrát'et*. Jiná slovesa např. *plát'it, chít'it, vrát'it* v imperativu mají *c* místo *t'*.

Arnošt Lamprecht pak přichází s dalšími hláskoslovnými tvary, jež jsou dle něho společné pro celou oblast podskupiny. Jedná se o kvantitu (*bábička, fára*), dále přehlásku *ʼa* přes *ie* v *í* ve slovech *kuřítko, přídlo* (přádlo), *zapít* (zapnout) nebo protetické *h-* před *u-*, *ou-* v *huzel*. Dalším příkladem jsou změny poměrů v spodobě hlásek a v souhláskových skupinách: „tak ‚české‘ *tř-* (*třech*) ustoupilo ‚moravskému‘ *stř-* (*střecha*), starší *sch-* (*schánět*) novějšímu *zh* (*zhánět*) a typ *negdo, neco* s tvrdým *ne-*.“ (Lamprecht 1976: 130)

Méně časté hláskoslovné jevy

Jaromír Bělič a Arnošt Lamprecht dále uvádí i méně časté typy s hláskoslovnými obměnami. Jde především o rozdíly v rámci podskupiny. Nejvýraznější diferenciací je změna *ý* (*í*) na *ej*. Tento rozdíl je charakterický pro většinu území podskupiny. Poukazuje na poměr změny, který je stejný v podskupině středočeské a severočeské. Jaromír Bělič je toho názoru, že k této změně zde dochází pravidelně po ostrých sykavkách *cejřit, sejtko, vozejk* aj. To samé nastává i v genitivu plurálu (*husej*), dativu a lokálu (*husejm, husejch...*). Zato pro jemnický úsek jsou charakteristické podoby *cířit, sítko, vozík*.

Arnošt Lamprecht uvádí tyto znaky charakteristické pro jednotlivé úseky. Jsou to například stopy měkkosti v příkladech *mje, bjič, pjatro* a odlišení ve skupinách sykavek a zubnic typu *snaj se* (*snaž se*), *sejte* (*sedte*), zavřené dvojhlásky *ou, ej* respektive *yj* (*dlouhej, dløhyj*) a zbytky tvrdého *y* (*zyna, ryby*). V centrálním úseku podskupiny se k tomu vyskytují ještě zřetelné severočeské rysy jako obouretné *w, u* (*kráwa, zrouna*), skupina *nn/dn* (*prkennej/prkednej*), koncové znělé souhlásky (*hlad(ə), vid'(ə)*). Arnošt Lamprecht ale píše, že frekvence výskytu těchto jevů je velmi nízká.

Tvaroslovné jevy

V rámci tvaroslovných jevů dochází, v jejich výčtu jednotlivými autory, k odlišnostem. Jedinými příklady, na kterých se shodují Lamprecht s Běličem, jsou shodná deklinace tvrdých a měkkých substantiv. František Cuřín pak přichází s tvary s přehláskou (přičemž vývoj postupoval od $a > \check{e} > e$, kdy došlo ke ztrátě jotace) ve skloňování jako v Čechách, ale i tvary typické pro moravská nářečí (*kaša, kúža, slepica*). (Cuřín 1977: 179)

K těmto příkladům musíme však dodat, že Irena Bogoczová v *Textové opoře ke studiu mluveného českého jazyka a dialektologie* je nezahrnuje mezi tvaroslovné jevy, ale takové tvary označuje jako *morfologizované jevy hláskoslovné povahy*. (Bogoczová 2012: 38)

Arnošt Lamprecht přidává tvary ukazovacích zájmen v množném čísle *tejch, tejm, tejma*, které se vyskytují na severu podskupiny (na jihu podskupiny též *tich, tim, tima*). V severních oblastech podskupiny se zachovává i splývání nominativu a akuzativu v plurálu (*hoši – pro hoši*) či ve shodě přídavných jmen a zájmen (*voňi ti dobří chlapi, voňi ti dobří kuse*). (Lamprecht 1976: 129-130)

Jaromír Bělič k tvaroslovným jevům dodává, že se měkká deklinace objevuje i u substantiv majících slovní základ *-s, -z* a *-l* z bývalého *-l*. Tímto rysem jsou charakteristická i podstatná jména typu *kůlna, pekárna/pekáreň...*, *Máňa, Lad'a* a jiné. To ovšem nelze říci o substantivech typu *host, kořen, loket*. (Bělič 1972: 236)

Slovesné tvary

Zvláštní slovesné tvary, jež jsou uvedeny ve všech třech publikacích jsou tvary přičestí minulého (*nesl, pásl, řekl, sedl* atd.). Arnošt Lamprecht a Jaromír Bělič uvádějí pouze možnost tvaru s *-l*, jež je obecně moravský rys. (Lamprecht 1976: 129, Bělič 1972: 236-237) Oproti tomu František Cuřín uvádí, že je možné se též setkat s typy, charakteristickými pro dialekty české, *nes, pás, řek, sed* atd. nebo s koncovkou *-il* např. *přinesil, pásil, řekl* apod. (Cuřín 1977: 179) Další odlišnosti u slovesných tvarů jsou u sloves typu *chcu, musijou, su, bid'*, jež pronikly z nářečí moravských. (*chci, musejí, jsem, bud'*). (Lamprecht 1976: 129)

2.6 Postup při dialektologickém výzkumu

V této kapitole se zaměříme na popis metod dialektologického výzkumu. Jako společenskovědná disciplína využívá dialektologie metod užívaných ve výzkumech sociologických, tak metod speciálních, které vyplývají z předmětu bádání, tedy (mluveného) jazyka. Podobně jako výzkum sociologický musí být dialektologická studie validní, čili právoplatná a reliabilní (spolehlivá). To značí, že pro získání dostačujících výsledků je zapotřebí sesbírat dostatečné množství materiálu v co nejlepší kvalitě.

V rámci provedení výzkumu lze veškeré uplatněné metody zařadit do dvou základních skupin. První skupinou jsou metody sběru nářečního materiálu, do druhé se řadí metody jejich zpracování a následné prezentace. Nás v rámci této práce zajímá skupina metod sběru. Se skupinou souvisejí jednotlivé fáze výzkumu. Irena Bogoczová píše, že obecně se vydělují tři fáze výzkumu – 1. přípravná fáze, 2. fáze poznávací (empirická) 3. fáze analytická (Bogoczová 2012: 130-132)

2.6.1 Fáze přípravná

Během přípravné fáze si zkoumající vytyčí pracovní hypotézu (bez formulace určitých tvrzení), kterou prostřednictvím vybraných výzkumných nástrojů (např. dotazníku), potvrdí nebo vyvrátí. (kvantitativní výzkum). Může tak shromáždit podrobnější příklady, ze kterých bude schopen odvodit teorii (kvalitativní výzkum). Toto vše můžeme označit za výzkumný cíl.

V rámci dialektologického výzkumu si musíme uvědomit, že nikdy není zkoumána celá populace, ale zaměřena je její určitá část, jakýsi reprezentativní vzorek (tj. omezený počet vhodných informátorů) (Bogoczová 2012: 132) V rámci reprezentativního vzorku, nejlépe rovnoměrně, se roztřídí dotazovaní dle pohlaví, věku, vzdělání a profese. Následně je tak možné získat stav nářečí v celé jeho složitosti. (Matějková 2014: 34)

Před samotnou fází realizační by měl výzkumník provést tzv. pilotáž, aby případně odhalil nedostatky, jež by se mohly stát překážkou v prováděném výzkumu. Nedostatky se rozumí např. nevhodně položené dotazy, nesrozumitelnost a další. (Matějková 2014: 34)

2.6.2 Fáze poznávací

Během poznávací fáze se provádí samotný terénní výzkum neboli explorace. Explorace je prováděna pořizováním zvukových záznamů a jejich následným písemným přepisem. Tato metoda má své výhody, tak i nevýhody.

Nejvýraznější výhodou je autenticita materiálu a možnost případného využití k prezentaci pro širší veřejnost (např. na CD). (Matějková 2014: 34) Jednou z největších nevýhod může být ostych dotazovaného mluvit na nahrávací zařízení. Tento problém lze eliminovat pořízením nahrávky na skrytý diktafon. Následně je ovšem nezbytné si vyžádat svolení ke zveřejnění. Další překážkou, se kterou je nutné počítat, je, že se informátor, uvědomující si nahrávání jeho projevu, může snažit svou nářeční výpověď „vylepšit“ a mluvit tak spisovně, což je pro dialektologický výzkum nežádoucí. Irena Bogoczová k této problematice uvádí: „Řešení této nežádoucí situace je několik: nenahrávat hned první texty informátora, ale počkat, až se trochu rozmluví, zapomene na mikrofon, zvykne si na vás apod. Dokážete-li s informátorem komunikovat v jeho nářečí, učňte to, pokud ne, nemluvte s ním alespoň „jako kniha“. Přizvěte k výzkumu další osobu, kterou informátor zná, které důvěřuje a která používá totéž nářečí.“ (Bogoczová 2012: 134)

Základem výzkumu za pomoci nahrávek je, že dialektolog vede s informátorem rozhovor, jenž má pod kontrolou a během rozhovoru neimprovizuje. Otázky si dialektolog musí připravit předem. Nesmí využívat otázky zjišťovací, na které lze odpovědět ano/ne, jelikož by na to dotazovaný přistoupil. Společně s otázkami je důležité také volba prostředí. V nejlepším případě je dobré pořídit zvukový záznam v prostředí, které dotazovaný velmi dobře zná. Pro dobrou kvalitu nahrávky a pro snadný přepis je nezbytné eliminovat jakékoliv nežádoucí vlivy. (Bogoczová 2012: 134)

Po ukončení nahrávání je důležité vyžádat si od informátora několik osobních údajů – věk, přičemž je dobré projevit vděčnost za poskytnutí nahrávky a uvést pouze přibližný věk dotazovaného. Dalšími důležitými fakty jsou místo narození, bydliště (trvalé, popřípadě přechodné), odkud pochází jeho rodiče, dosažené vzdělání a jeho profese. Jméno a adresa informátora se neuvádí. Cennými poznatky pro výzkum je zapsání data nahrávky, popis atmosféry během nahrávání a popis prostředí. (Bogoczová 2012: 135)

Další metodami, jichž lze při provádění výzkumu využít je metoda dotazování, metoda studie dokumentů nebo metoda experimentu. Ani jednu z těchto metod jsem během svého vlastního výzkumu nevyužil, a proto jejich charakteristiku nastíním co nejstručněji. Využitím dotazníku ke sběru nářečního materiálu jde o explorační přímou. Tiskopis, složený z určitého počtu otázek, je vyplňován tazatelem, nikoli informátorem. V rámci metody dotazování lze využít i tzv. ankety, přičemž příslušný tiskopis nevyplňuje dialektolog, ale respondent. Proto je nezbytné vypracovat co nejkvalitnější otázky, aby se dosáhlo co nejkvalitnějších odpovědí. (Bogoczová 2012: 135-136)

Metoda dialektologického výzkumu pomocí studia dokumentů se zabývá psanou formou jazyka. Tento způsob jazykového výzkumu je využíván při excerpci nebo rozboru starších úředních listin. Možné interference lze takto nalézt i ve slohových pracích dětí školou povinných. Zde je ale nutné počítat s nízkou mírou autenticity a spontánností textů pro pravděpodobnou korekci provedenou samotnými autory, tzv. autokorekci. (Bogoczová 2012: 139) Metodu experimentu Bogoczová zmiňuje jako možnost zkoumání diglosie: „... nářeční mluvčí se dostává do společnosti osob, které nářečí neovládají, anebo je ovládají jen pasivně, a dialektolog sleduje (nahrává) informátorovo jazykové chování (přepínání kódů) a zaznamenává kvalitu jeho výpovědi (míru interference z nářečí do spisovného útvaru).“ (Bogoczová 2012: 139)

Poslední možnou metodou je přímé pozorování. Tato metoda nicméně vyžaduje dlouhodobou přítomnost v co nejbližší blízkosti zkoumané osoby, aby bylo její jazykové chování pravidelně sledováno v různých komunikačních situacích. Pro slabou efektivitu jí nelze běžně využít. Významu nabývá při studiu jazyka rodinných příslušníků zkoumatele. (Bogoczová 2012: 139-140)

2.6.3 Fáze analytická

Tato fáze je fáze výzkumu, během které se uskutečňuje zpracování a následná prezentace dialektického materiálu. Zpracování a prezentace spočívá v seskupení a zformulování výsledků výzkumu do podob monografie, antologie, slovníků nebo jazykových atlasů. (Matějková 2014: 35)

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Metodologie praktická

Jednotlivé fáze dialektologického výzkumu jsem popsal v jednotlivých kapitolách výše. Zde popisuji vlastní postup.

3.1.1 Fáze přípravná

Jako cíl svého bádání jsem si zvolil nastínění běžné mluvy v obci Vesce náležíci v dialektické skupině nářečí česká v užším slova smyslu, respektive v její českomoravské podskupině. Jako reprezentativní vzorek jsem zvolil nahraný materiál se třemi generacemi, z každé generace jsem provedl rozhovor se dvěma respondenty. Rozhovory jsem vedl se členy své rodiny, již se ve Vesci narodili, vyrůstali a stále tam žijí nebo zde tráví alespoň určitý čas.

U každého respondenta uvádím stručné informace (pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání, aj.). Příbuzenský vztah mezi mnou a všemi respondenty mi umožnil bez problému naše povídání nahrát a využít ho ve své práci. U většiny respondentů, konkrétněji u nejstarší a střední generace jsem si připravil otázky na téma jejich vzpomínek na život v obci, hospodářství, tradice a jiné obyčeje ve vsi. Snažil jsem se o to, aby co nejméně mysleli na to, že jsou nahráváni a mluvili co nejpřirozeněji a nechtěli svůj projev uměle upravovat. U mladší generace jsem zvolil otázky na současné dění v obci, jak ve všední den, tak během různých svátků. Pro kvalitu nahrávky jsem také volil, co nejklidnější prostředí, abych co nejvíce eliminoval vnější vlivy.

3.1.2 Fáze realizační

Jelikož zkoumaná oblast je domovem mých příbuzných, které pravidelně navštěvuji, bylo pro mě snadné si s nimi povídat o tématech, která jsem si připravil. U jednoho respondenta z nejstarší generace (babičky) jsem využil respondenta z nejmladší generace (bratrance) a moji mamku, aby pomohli babičce si rozvzpomenout na události, jejichž aktéry byli často i oni sami nebo jež nám jindy tak poutavě vyprávěla.

Ačkoli jsem se vyptával na okruhy popisu věcí, událostí apod., u nichž jsem předpokládal výrazný výskyt dialektických rysů českomoravské podskupiny, vyskytovaly se tyto jevy v menší míře, než když jsem využil metody přímého pozorování. Respondenti se však nijak nesnažili svůj projev „vylepšovat“, což je zřejmé v samostatných kapitolách při rozboru jednotlivých promluv.

3.1.3 Fáze analytická

V této fázi jsem provedl přepis jednotlivých nahrávek a následně je analyzoval. Pracoval jsem dle uvedených příkladů v *Českých nářečních textech* od Arnošta Lamprechta. Všechny nahrávky jsem přepsal v doslovném znění, pouze jsem pro obsáhlost materiálu určité pasáže rozhovoru vynechal. Šlo o pasáže, v nichž se nevyskytovaly žádné nebo téměř žádné nářeční znaky.

V přepisu dodržuji fonetickou podobu jednotlivých hlásek. Nejzřetelnější je to u asimilace podoby znělosti. Asimilace probíhá jak na konci slova, přičemž se znělé souhlásky *d, d', z, ž, b, h* mění na souhlásky neznělé *t, t', s, š, p, ch* (*led* [*let*]). Tato situace nastává i v případě, pokud znělá souhláska předchází souhlásce neznělé (*zpívat* [*spívat*]). Tento proces platí i opačně. Je-li neznělá souhláska před souhláskou znělou, mění se neznělý konsonant na jeho znělý protějšek (*svatba* [*svadba*]).

Diakritická znaménka jsou zapsána striktně nad hláskami přesně podle výslovnosti. Háček píše tedy přímo nad souhláskami, jež byly změkčeny sousedstvím měkkého *i* či *ě*. Grafém *ě* zapisuji v případech, kdy následuje po konsonantech *b, p*, jako *je*. Slova typu *měsíc, mě* apod. jsou vyslovována většinou *mňesíc, mňe*. V jedné promluvě nejstarší generace a jedné střední generace je přítomna výslovnost *mjesíc, mje*. Dlouhá *ú* zapisuji jedním grafémem s čárkou nad nimi. Předchází-li konsonant *n* souhláskám *g* či *k* je vyslovováno jako zadopatrové *n*. Zadopatrové *n* pak značím grafémem *ŋ*.

Pořadí slov dodržuji bez ohledu na gramatickou správnost. K tomu dodávám vycpávková slova, nedokončení věty či pauzu mezi větami.

3.2 Nejstarší generace

Jako zástupce nejstarší generace jsem vyzpovídal svou babičku a svého dědu z mamčiny strany. Rozhovoru s babičkou se účastnili i bratranec Michal a moje mamka.

Babička se narodila ve Vesce v roce 1946. Ve Vesce prožila celé své dětství. Po svatbě zde žila nastálo až do roku 1980, kdy se s manželem a dětmi přestěhovala do panelákového bytu v Dačicích, jenž obdržel dědeček od podniku, ve kterém pracoval. Ovšem i po přestěhování dojížděla do Vesce pravidelně, alespoň na víkendy. Na základní školu chodila nejprve do Horní Slatiny, kde absolvovala první stupeň. Povinnou školní docházku dokončila v Budči. Ihned po škole nastoupila do dačického podniku Pragovka, kde pracovala až do svého odchodu do důchodu.

Dědeček se narodil roku 1946 v Sedlejově, obci vzdálené 5 km od Telče. Po základní škole, kterou navštěvoval v Telči, se vyučil soustružníkem kovů pro jihlavský Motorpal. V Sedlejově žil trvale až do svých devatenácti let. V roce 1965 se v podniku Pragovka seznámil s babičkou. Půl roku nato se s ní oženil a přestěhoval se do Vesce, kde nastálo bydlel do doby než obdržel od podniku STS JH byt a přestěhoval se tak do Dačic. V STS JH pak pracoval až do svého odchodu do důchodu.

3.2.1 Obecně české rysy

Hláskoslovné znaky

Diftongizace i (y) – ej

Tato diftongizace se řadí mezi typické obecně české rysy, ale je možné ho částečně zaznamenat i na Moravě. (Bogoczová 2012: 34)

První promluva

museli bejt doma (254.),) na vozejku (268.), obejvák (280.), co mohlo bejt (354. a 380.), museli sme bejt venku (354.). voňi nechťeli bejt v Dačicích (426.)

Druhá promluva

to tam může bejt (4.), bejval beran (12.), bejvala maštal (14.) bejvávali (18. a 22.), bejvali (18.), co je teť obejvák (22. a 38.), co je z obejváku (22.), přet tím bejvalo hnojňnišće (22.), musel bejt (28. a 32.), jako to bejvávalo dobrí (42), tak to bejvával jejich barák (52.), ženatí proti svobodnejm (66.), s náma bejval Sláva Boudú (78.), ve vsi bejval (78.), bejvali z Budíškovicema (94.), bejvává po fsích elektriki (94.), na těch , jednaštiřicet nás bejvávalo (96.), uš nemoch Jirka dejchat (102.)

Diftongizace ú v ou

„Jev typický pro obecnou češtinu, nediftongizované ú je charakteristické pro východomoravská nářečí.“ (Matějková 2014: 40)

První promluva

koupelna (33.), nejsou (57.), nepoušťeli (90. ,92.), poslouchali (162.), vikoupali (172.), Bohoušem (236.), koupil (270.), koupili (290., 292.), soukromňíci (404.), koupit (404.), koupat (426.)

Druhá promluva

mnou (6., 44.), koupališće (6.), koukali (6.), poslouchali (6.), zbouralo (18., 22.), koupelna (22.), sebou (70.), kousek (78.), soutěže (82.), sloupech (94.), stoupli (94.), dlouho (102.)

Úžení é v í

Tento tvar je do jisté míry považován za součást spisovné normy. Změna nastala v nářečí českých a středomoravských dialektech. (Bogoczová 2012: 35)

První promluva

chlířku (2., 27.), s tí pastvini (23.), chlířki (71. a 338.), sme se mňeli líp (141.), večír (252. a 262.)

Druhá promluva

večír (6., 24. a 60.), *f chlífku* (10. a 14.), *chlívek* (16.), *chlífkí* (18.), *bejvávalo dobrí* (42.), *bidlívával* (48.)

Protetické v

„Příčinou velké odolnosti proteze je zřejmě to, že patří k nejrozšířenějším nářečním jevům. Protetické *v* zpravidla nebývá ve slovech cizího původu (např. okupace, organizace) nebo ve slovech, na jejichž podobu měla zvláštní vliv spisovná čeština (např. otec, ovoce).“ (Matějková 2014: 41) Matějková též ve své práci uvádí, že se v jejím výzkumu tento tvar vyskytoval převážně u nejstarší generace. V mém případě se tento jev vyskytoval nejvíce u generace nejmladší.

První promluva

museli vokat (61.), *votoč se* (168.), *co von mňel* (221.), *von bil dobrej* (223.), *stáli za voknem* (228.), *vono bilo púl šestí* (254.), *že nás vodnese* (264.), *vozdobili japkama* (274.), *vona tam to* (290.), *bil vopchot* (306.), *vo Vánocích* (323.), *vo posvíceňi* (368.), *vono se to střídalo* (368.), *to bilo úplně votřes* (406.) *vo čem se baví* (416.), *museli votklízet* (424.), *voňi nechtěli* (426.)

Druhá promluva

vono je to tam teť pušření (2.), *vona taki* (6.), *voňi spolu d'elali* (6.), *vona jela do Telče* (6.), *vokno* (22.), *votpoledne* (22. a 24.), *vodvezla* (24.), *gde bi voňi ten barák* (28.), *vožeňil f prosinci* (38.), *ale votkat' von pochází úplně* (40.), *vo dva roki starší* (46.), *von bidlívával* (48.), *von bidlel* (58.), *votať* (58.), *von pocházel* (50. a 58.), *s Pepkem Volšanskím* (60.), *kolem púl vosmí* (60.), *právje vot Jendi Musiloviho* (66.), *voňi* (72. a 78.), *vot silnice* (94.), *chlapi se vožrali* (94.), *vono je to dneska* (94.), *vo posvíceňi* (94.), *všící vodjeli domú* (102.), *to se vokatávalo rukama* (102.), *šla se vokatávat burína* (102.)

Někdy se vyskytly i tvary bez protetického v.

První promluva

osumdesát (33.), *opchodi* (302.), *opchodem* (306.)

Druhá promluva

osmnáctího (6.), *obejvák* (22.), *obejváku* (22.), *operaci* (102.)

Vynechávání hlásek

Tento hláskoslovný znak je dnes možné zaznamenat, jak na českém, tak na moravském území. K tzv. elizi hlásek dochází na začátku slova, na jeho konci nebo ve slovním základu. (Matějková 2014: 42)

na začátku slova

První promluva

sme (14., 16., 23., 25., aj.), *se menoval* (215.), *no to ste* (410.), *du spat* (412.), *diť* (416., 426.)

Nevyskytuje se ale vždy.

jsme (160.), *vždit'* (72.),

Druhá promluva

sem (2., 6., 20., 68., 72., 84., aj.) *ešťe* (6., 22., 48., 78., 88., 102.), *sme* (6., 42., 48., 62., aj.), *sou* (18.), *de* (94.)

I ve druhé promluvě není vynechávání hlásek důsledně dodržováno.

ješťe (24.)

haplologie

Druhá promluva

ňák (22.)

Skupina šč>skupina št'

Skupinu šč jsem v žádné nahrávce již nezaznamenal. Ve všech promluvách se již pouze vyskytuje skupina št'.

První promluva

ješt'e (38., 208., 252., 280.)

Druhá promluva

ešt'e (6., 8., 22., 48., aj.), *hnojňništ'e* (22.), *ješt'e* (24.)

Výslovnost mě jako mňe

První promluva

mňeli (14., 16., 23., 25. aj.), *nemňeli* (36., 154., 160., 290.) *mňe* (57.), *mňela* (61., 160.), *mňel* (109., 203., 221., 228.),

Tvaroslovné znaky

Sufix –ejm(a), -ejch

se zlatejma knoflíkama (6.), *co je těch mladejch kluků* (94.), *dřevjenejch* (94.)

Sufix –iho, -ímu

První promluva

něco takovího (298.)

Druhá promluva

fšedesátím pátím roce (6.), *osmnáctího prosince* (6.), *štiriadvacátího kvjetna* (7.), *Jendu Musilovímu* (8.), *v třiaticátím roku* (34.), *Jendi Musilovího* (78.), *každímu* (104.)

Vyrovnnání í v dativu, akusativu a lokálu feminina v rodových zájmenech a adjektivech

První promluva

s tí pastvini (23.), do štvrtí třídi (225.), na tí peci (280.)

Druhá promluva

tí púl šestí (10.), s tí ložnice (22.)

Koncovka (a/e/i)ma v sedmém pádu plurálu

„Spisovná koncovka *-mi* je užívána pouze v některých slezských a východomoravských nářečích. Na ostatním území převládají koncovky z někdejšího dvojného čísla zakončené na *-ma*.“ (Matějková 2014: 43)

První promluva

drťinama (176.), japkama (274.), Báchorovejma (347.),

Druhá promluva

se zlatejma knoflíkama (6.), z Budíškovícema (74., 94.), s náma (78.)

Stejná deklinace L feminin (vz. žena) a maskulin (vz. hrad) v plurálu

Druhá promluva

srubách (94.)

Morfologizované jevy hláskoslovné povahy

Diftongizace i (y) – ej

První promluva

na drtenej (111.), *Švec taki, starej* (203.) *von bil dobrej* (223.), *každej večír* (262.), *to bil vždicki dobrej* (312.), *starej Jeřábek* (327.), *Novotnej* (187., 248. a 395.)

Druhá promluva

takovej (6.), *modrej kabátek* (6.), *druhej den* (6.), *barák bil stavjenej* (34.), *já sem bil ešte registrovanej* (66.), *nejakej ten okres* (70.), *vesničkej turnaj* (70.), *Novotnej* (88.), *tag ho žádnej nedostal* (102.), *určitej počet brást* (102.)

Diftongizace ú v ou

První promluva

sou (21., 306., 338.), *se pasou* (23.), *hředou* (75.), *pekárnu, pjeknou* (113.), *s kozou* (124.), *vodou* (191.), *každou* (228., 424.), *pomlázkou* (252.), *malou* (292.), *Jednotou* (304.), *lopatou* (314.), *dobrou* (412.)

Druhá promluva

kamarátkou Janou (6.), *Novou Říši* (6.), *motorkou* (6.), *takovou zelenošedou* (6.), *kvetou* (6.), *budou* (10.), *sou* (18., 88., 90., 92. aj.), *špajskou* (22.), *vivrácenou* (66.), *jednou* (94., 102.), *veselou* (94.), *stranou* (94.), *vjetšinou* (94.)

Úžení e v í

První promluva

všechno možní (8. a 25.), *to bilo úplně otřesní* (49.), *abi bili tlustí* (102.), *do štvrtí třídi* (225.), *bilo půl šestí* (254. a 262.), *plní opchodi* (302.), *pokaždí* (360.), *takoví* (414. a 416.)

Druhá promluva

je to tam teť puštění (2.), že je to ženská (6.),, starí (8. a 22.), púl šestí (10.), dřevjení (18. a 22.), cihloví (22.), takoví (22. a 104.), betonoví (22.), ženská z baráku (78.), púl vosmí (60.) velkí množství (94.), schovaní (94.),

První promluva

šli dom (256., 264.), brali dom (368.)

Druhá promluva

jel s práce dom (6.), se šlo dom (10.)

Někdy se zde vyskytly tvary spisovné.

První promluva

domú (85.)

Druhá promluva

domú (6., 94., 102.)

se pek (22.) – na Moravě se slovesa tohoto typu objevují výlučně s *-l* a dokonce Lamprecht s Bělíčem uvádí, že se v této oblasti vyskytuje tvar typický pro Moravu.

Druhá promluva

maj (6., 22.) – neobjevuje se vždy. Někdy jako *mají (22.)*

3.2.2 Českomoravská podskupina

Rysy středomoravské skupiny

Moravská krátkost

Tento znak, charakteristický pro středomoravská nářečí, se v promluvách nejstarší generace vyskytl pouze u prvního mluvčího.

První promluva

kravám (10.), *kravu* (134., 136., 331.), *spat* (172., 412.), *mama* (38.), *struhách* (85.)

Jev není však zastoupen vždy.

První promluva

spát (111.), *máma* (424.)

Rysy jihozápadočeské

Výslovnost slabiky mě jako mje

Výslovnost slabiky *mje* je charakteristická pro nejjižnější oblast Čech. (Cuřín 1976: 178). U nejstarší generace se tato výslovnost vyskytla u druhé promluvy.

Druhá promluva

mjel (6.,66.,78.,), *mje* (6.), *mjeli* (6., 88., 102.), *mjesicú* (8.), *mjelo* (38.), *nefspomjel* (78.)

Měkké retnice ve slově zabíjačka

Výraz není doslova doložen *Českém jazykovém atlasu*, ale je vysvětlen rozdíl v kvantitě u odvozovacího slovesa zabíjet. Autoři se domnívají, že krácení, které je mimořádně rozšířené na velkém území je zapříčiněno tím, že samohláska *í* předchází souhlásce *j*, která má blízkou akustickou podobu. Ke krácení zpravidla nedochází v jihozápadní polovině Čech, z důvodu souvislosti s nedokonalou depalatazací. (Balhar 2005: 304)

První promluva

zabíjačka (381.)

Specifický tvar bábí

U tohoto tvaru se vyskytuje jak západomoravská kvantita v kořenu slova, kterou jako charakteristickou pro českomoravskou podskupinu uvádí Arnošt Lamprecht (Lamprecht 1977: 129) tak i dlouhá koncovka v nominativu. (Lamprecht 1977: 41). Dalším zajímavým faktem je, že má ve všech pádech stejné tvary. U druhé promluvy jsem zaznamenal i tvar *bábíně*

První promluva

bábí (36., 49., 57., 61. aj.)

Druhá promluva

bábí (8., 22., 30., 48. aj.), *bábíně* (8.)

3.2.4 Syntaktický rozbor

První promluva

Mluvčí během rozhovoru výrazně znervózněla a často opakovala, že si na nic nepamatuje.

Po většinu rozhovoru odpovídala respondentka co nejstručněji, často i jednoslovně nebo jedinou větou. Velmi často se v promluvě vyskytuje nedokončení výpovědi *jak sme to...* (2.), *jak je stoch...* (16.) *No, vždit' ti říkám, že sme tam mňeli to ne...* (72.). V promluvě se vyskytuje dále anakolut (vybočení z větné stavby) např. *to tadi uš d'eda, gdiš přišli, tak uš tam bila jenom maštal úplne.* (227.), parentéze *To bábi mňela, bože, sto brást, sme museli vokat, vihrbit.* (61.), *A šli sme dohromadi, jak lid'i, tak to...* (160.) *To bila hospoda, no ťi to říkám, to mňel Řezáč.* (228.) nebo elipsa *Že sme si namočili chleba do vodi a posolili anebo* -[si namazali]- *povidlí.* (141.), *Tadi, jo tadi se to d'elalo to prase, škvařilo a všechno* -[se dělalo]- *tadi.* (385.)

Ke konci rozhovoru se mluvčí rozmluvila, ale její mrzutost z nemožnosti poskytnutí plnohodnotných informací byla stále patrná. Projevovalo se to použitím parazitního slova *no* a zakončováním výpovědi *moc nepamatuju* (29.) nebo *to já vůbec nevím* (36.).

Druhá promluva

Informátor mluvil uceleněji než jeho protějšek. Nebyl tak nervózní a nepravidelnosti jsou tedy především známkou nepřipravenosti.

Opět je zde často patrná apoziopseze *co to mám ...* (6.), *A druhej den zase...* (6.), *Ale votkať von pochází úplne, to ťi jako...* (40.), anakolut *Tam jak je ta bitofka, jak bidlí Rozenbaurú* (50.), *to bilo sdruženi Bud'iškovice tenkrát, dneska už sou Vesce, padaj g Budči.* (88.). Často se vyskytuje i parentéze *No a pak sme jeli k nim a já sem zastavil s motorkou u tetki, tam u toho, jak maj ti vrata.* (6.), *Aj tu verandu, co je ta prvňi, tu sem zd'il sám a tuhletu, co je ta u kuchiňe, tu sem taki zd'il sám, tu špajsku.* (22.), *Franta Hotařů ešče hrával, neboš'ík taki, tam s náma bejval, rozumíš?* (78.) a elipsa *No, a pak sem* [-jel domů-] *but' přes Novou Říš a nebo sem se vracel na Dačice spátki* (6.), *Protože bili dvje kozi, beran* -[bil]- *f chlífku...*(10.), *každímu* -[dalo]- *určitej počet brást a abisme...* (102.).

Pro nepřipravenost rozhovoru se často opakoval, nebo opravoval *a vona taki ... a vona taki* (6.), *takoví malí dřevjení chlífki, takoví malí dřevjení* (18.), *tam už mnv nebilo. Tam zústala kancelář, ale mnv už tam nebilo.* (74.).

3.3 Střední generace

V rámci střední generace jsem provedl rozhovor se svojí tetou Janou a dcerou její nejstarší sestřenice Jitkou.

Teta Jana se narodila v roce 1966. Do svých čtrnácti let žila ve Vesci. Poté se s rodiči přestěhovala do Dačic, ale svoji babičku a dědu navštěvovala každý víkend a během všech prázdnin. Po ukončení povinné školní docházky v Dačicích se vyučila pánskou krejčovou ve Slavonicích. Dlouhou dobu byla v domácnosti. V současné době pracuje jako uklízečka v budíšovickém zemědělském družstvu.

Jako druhou zástupkyni střední generace jsem si vybral svoji příbuznou Jitku. Ta se narodila roku 1982. Od svých devíti let žije trvale ve Vesci. Po absolvování základní školy se vyučila kuchařkou. Po vyučení pracovala jako pomocná kuchařka. V současné době je na mateřské dovolené.

3.3.1 Obecně české rysy

Hláskoslovné znaky

Diftongizace i (y) – ej

První promluva

bejvalo dřív (2.), co to bejvávalo (2.), to už vlastně bejvalo (12.), f tej hospodě (16.), muselo bejt (18.), bejvalo kvanta (34.), to bejvalo pořádní prase (40.), to bejvalo úplně něco jiního (50.), to tam bejvalo (54.), tejdén (60.), že prvne musíme zalejt zahradu (60.), mňelo bejt (60.)

Druhá promluva

začíná bejt (4.), hodně rozmejšlet (4.), že bi to mjelo bejt (5.), už začíná bejt samostatnější (7.), minulej tejdén (8.), jako nepřemejšlim (17.)

Diftongizace ú v ou

První promluva

pout' (22.), *nakoupil* (34.), *poslouchali* (79.), *prout* (79.), *bouřka* (79.), *loupala* (79.),

Druhá promluva

kousat (4.), *kousátka* (4.), *skřoupne* (4.), *houbi* (5., 8.), *mnou* (17.), *nakoupit* (17.), *stihnout* (17.), *houpala* (21.), *houpačce* (21.), (23.), *spoustu* (25.)

Úženi e v í

První promluva

f ned'eli večír (60.), *zamíct* (91.)

Druhá promluva

mlíko (17.)

Protetické v

První promluva

šlo vo posvíceňi (8.), *tak vono se nezdá* (10.), *vlastně jako voplařila* (20.), *už sme vot toho taki upust'ili uš* (24.), *taki vona* (28.), *voňi jako ňegdi právjje* (30.), *šli prvňe k teře na vobjet* (30.) *nevodjel hladovej* (34.), *ješče plno vobjednal* (34.), *ňigdo nevodjel poškozenej* (34.), *vodvezl si vlastně* (36.), *vobejdeme s tema muzikantama celou ves* (46.), *nevimizelo votsuť* (46.), *tagže jako vo řech Vánocích* (46.), *vona jediná holka* (50.) *vohňišťe tam u hřišťe* (50.), *tam sme si vopíkali buřti s klukama* (50.), *vono dneska* (58.), *gdiš sme se votsěhovali do Dačic* (60.), *do školi vot tadle* (60.) *nebili voňi ničím viučení* (69.), *vo tu politiku* (75.)

Druhá promluva

ňejak vodroste (4.), *neví vo ňich* (4.), *vot toho třetího mjesíce* (4.), *voňi jako všechno kousat* (4.), *vosmi mjesícú* (4.), *vo ňečem* (4.), *voňi říkaj* (5.), *vodrostl* (5.), *von uš je*

(7.), *takovej vodhat* (7.), *vono to začne* (8.), *povohlížiš vobjet* (17.), *voťpoledne* (17.), *je votkázanej* (17.), *vot tí štvrtí třídi* (23.)

I u promluv střední generace se protetické v nevyskytuje vždy.

První promluva

osum (2., 8., 36.), *opchodu* (60.), *opchod'e* (60.), *obci* (71.),

Vynechávání hlásek

na začátku slova

První promluva

sme (2., 12., 34., 50., 60., 79., aj.), *eš'ťe* (14., 16., 34.), *diť* (26., 48.), *deme* (46.), *dou* (50.),

Druhá promluva

eš'ťe (4., 8., 17., 23., aj.), *diť* (8.), *sem* (17.), *sme* (23., 25.),

Taktéž u střední generace, ale pouze u jednoho informátora se vyskytli spisovné tvary.

První promluva

jsme (60.)

uprostřed slova

První promluva

vemeš (6., 28.)

Druhá promluva

támleto (7.), *řína* (10.)

Skupina šč>skupina št'

První promluva

ješt'e (2., 4., 28., 34., aj.), *ešt'e* (14., 16.), *hřišt'i* (50.), *hřišt'e* (50.), *vohňišť'e* (50.), *nešt'est'i* (60.)

Druhá promluva

ešt'e (4., 8.), *ješt'e* (4.), *hřišt'e* (27.)

Výslovnost mě jako mňe

První promluva

mňela (2., 42., 56.), *mňel* (4., 8., 75.), *mňeli* (4., 12., 52., 54., aj.), *nemňeli* (60.), *mňelo* (60.), *umňel* (77.), *samozřejmňe* (79.), *tmňe* (79.)

Tvaroslovné znaky

Sufix –ejm(a), -ejch

První promluva

Švecovejma (66.)

Druhá promluva

takovejch tisíc (17.), *malilinkatejch úplně nesmyslnejch drobností* (17.)

Sufix –iho, -ím(u)

První promluva

každímu balilo (34.), *klasického kapra* (46.), *každího baráku* (46.), *takovíhle různí hři* (50.), *úplně něco jiního* (50.), *vjeku stejním* (58.), *něco takovího* (67.), *nějakího tajemníka* (71.)

Druhá promluva

jiního (4., 8.), *něčem jiním* (8.), *štvrtího* (10.), *nějakího toho mrňouse* (17.)

Vyrovnnání í v dativu, akusativu a lokálu feminima singuláru v rodových zájmenech a adjektivech

Druhá promluva

do tí školki (8.), *do tí školi* (8.), *vot tí štvrtí třídi* (23.), *s tí Dobrohošti* (23.)

Koncovka (a/e/i)ma v sedmém pádu plurálu

První promluva

s chlapama (50.), *mezi níma* (50.), *s dospjelejma* (50.), *s klukama* (50., 56.), *s níma* (50., 54.) *s t'ema klukama* (54.), *za t'ema holkama Švecovejma* (66.)

Druhá promluva

s t'ema d'etma (8.)

Tvar genitivu neutra singuláru

Autoři *Českého jazykového atlasu* uvádí, že tento tvar byl zaznamenaný nejen pouze v českomoravských nářečích, ale na většině území Čech a většinovém území nářečí středomoravských. (Balhar a kol. 2002: 92). Zakončení je podle skloňovací typu adjektiv střeního rodu (*mladé*, -ého), přičemž je zde došlo k úženi *é>í*.

cukrovího (2.)

Morfologizované jevy hláskoslovné povahy

Diftongizace i (y) – ej

První promluva

každej (2., 4., 8., 10., 36., aj.), *celej* *tejden* (2.), *d'eda starej* (4.), *hladovej* (4., 34.), *poškozenej* (34.), *máme dobrej* *vstach* (42.), *mňela nejakej* *problem* (42.), *bramborovej* *salát* (46.), *bila úplnej* (50.), *celej víkend* (54., 60.), *ňigdo jinej* (58.), *d'eda ten bil takovej* (67.), *šikovnej* (77.) *takovej* *ten vús* (91.), *ktorej* *se tam tahal po tom vršku s krmeňím* (91.)

Druhá promluva

druhej (4.), *samostatnej* (4.), *najedenej* *je* (4.), *chvilku rozbalenej* (4.), *víc zasicenej* (4.), *alergickej* *na tu laktózu* (4.), *nejakej* *ten dobytek* (7.), *takovej* (4., 7.), *minulej* *tejden* (8.), *mrtvej* (13.), *je votkázanej* (17.), *ktorej* *na nej* (17.), *abi se dostal ven na čerstvej* *vzduch* (19.), *malej* *tvoreček* (19.), *na Štrednej* *den* (23.), *jakobi* *vochuzenej* (27.)

Diftongizace ú v ou

První promluva

prázdnou (36.), *hrajou* (46.), *zahrajou* (46., 50.), *sejdou* (46.), *popřejou* (46.), *celou* (46.), *nesejdou* (46., 48.), *vibíjenou* (50.), *nejdou* (50.), *dou* (50.), *nejsou* (58.), *jsou* (58.), *mamkou* (60.), *rovnou* (60.), *partou* (60.), *koupil* (60.), *sebou* (64.), *vistudovanou* *visokou* (77.), *vjetšinou* (2., 28.), *svíčkovou* (2., 4.), *upečou* (2.), *nějakou* (2., 46.), *jednou* (18., 50., 60.), *sou* (91.)

Druhá promluva

sou (4., 5., 8., 17. aj.), *nějakou* (4.), *začnou* (5.), *nepotřebujou* (5.), *vodrostou* (7., 8.), *nějákou* (7.), *chvilkou* (7.), *budou* (8.), *najednou* (8., 17.), *takovou* (19.), *mamkou* (23.)

Úženi e v í

První promluva

neři takoví (2.), různí (2.), fdaní (8.), bilo to samí (36.), pořádní prase (40.), šťastní a veselí svátka (46.), tam mňeli ňejakí (54.), mňeli ud'elaní (54.), pjekní (60.), ženská šli s kravína (64.), takoví různí hri (64.), d'ecka takoví nejsou (58.), mňeli zad'elaní (91.)

Druhá promluva

nároční (4., 5.), druhí (4.), takoví (4., 5., 7., 17., 23., 25.), hodní (4.), potom jiní (4.), je to možní (5.), do tí školka (8.), hektickí (13.), uspjechaní (13.), ňejakí (13., 23.), úplní kravini (17.), kteří jako gdiš sem bila úplně maliňká (21.), vot tí štvrtí třídí (23.), holka zase taki malí (23.), f Hradci Královí (23.), ringle žlutí (25.)

Vynechávání hlásek

První promluva

budem (60.)

3.3.2 Českomoravská podskupina

Rysy středomoravské skupiny

Moravská krátkost

První promluva

d'iri (54.), kravi (91.),

Druhá promluva

spat (4., 17.)

Tento tvar však není zastoupen vždy

Druhá promluva

spát (5., 7.)

Risy jihozápadočeské

Mně x mje

Ve střední generaci se mje vyskytovalo pravidelně ve druhé promluvě.

Druhá promluva

mjesíce (4., 8., 12.), *rozumjet* (4.), *mjesícú* (4., 5., 7., 23.), *mjelo* (5.), *mjeli* (7., 17.), *mjel* (7., 21.), *mje* (8., 10., 13., 18., aj.), *mjesících* (23.)

Morfologizované jevy hláskoslovné povahy

Slovesné tvary

3. os. plurálu má koncovku –ijou

Tento slovesný tvar, typický pro oblast středomoravské skupiny (Bělič 1972: 237), jsem zaznamenal pouze v nahrávce ve druhé promluvě střední generace, ale v rámci metody přímého pozorování tento tvar je možné zaznamenat pouzeu střední generace.

Druhá promluva

pustíjou (27.)

Specifický tvar bábí

První promluva

bábí (2., 34., 36., 60. aj.)

Druhá promluva

bábi (4., 17.)

3.3.3 Syntaktický rozbor

První promluva

Informátorka se ihned od první otázky plynule rozpovídala. V plynulém toku nepřipraveného monologu lze tak zaznamenat mnoho odchylek od větné stavby. Apoziopse se tu nevyskytuje v takové míře jako v promluvách nejstarší generace, ale je zde zaznamenatelný anakolut *Protože jak bábi mňela tech osum d'eří, tak gdiš se to všechno sjelo, tak to se pekli koláče dva dni dopředu, jako jo?* (2.), *To bila celá kapela, hrála.* (14.), *A ti ženski šli s kravína a tadi sme si sedli u nás na lavičku, sed'elo se, vikládalo ... jo?* (64.), dále parentéze *Āegdo je třeba pak vzal do baráku, **pohost'il je, dal jim jídlo, víš?*** (2.), *Sme sed'eli f kuchiňi, **d'et'i,** a jedli sme tadi, no, abi se to všechno najedlo.* (12.), *tag gdiš to mňeli zad'elaní tou slámou, to sme jim vibírali jako, **gdiš uš sme bili pak vječí, a nebo sme jim pomáhali i kidat.*** (91.), elipsa *Ti říski* (4.), *Jó, no, voňi jako ňegdi právjje – šli k tetě –, jo?* (30.), *a uš sme – šli – na autobus a semka do toho...* (60.). Velmi často zakončovala své výpovědi slovy typu *jo?, víš?* apod.

Druhá promluva

Ze všech informátorů, které jsem během výzkumu nahrával, byl tento nejdílnější, avšak jako u všech ostatních respondentů se i tady projevila nepřipravenost projevu, a tak i zde se vyskytují syntaktické zvláštnosti. Nejméně frekventovaná zvláštnost větné stavby je apoziopse např. *Druhej jako to...* (4.), *Třeba... já nevím, dám...* (17.), *Protože mamka utekla...* (23.), *Ti bili jako tohle...* (25.). Dále je zde patrný anakolut *Ale jak máš druhí, tak ten třeba kňučí, ten ňeco potřebuje, víš?* (4.), *Né, že jako se staráš vo ti d'ecka a vo to, ale jako že ten čas jako ňeják to tak leťí, že...* (13.), *To sou spíš takoví zábleski, kteří, jako gdiš sem bila úplne maliňká, to si nepamatuju.* (21.), parentéze *Ale tadi to pimprle, **jak nevíš, jak kňučí a spat třeba nechce, víš?*** (4.), *Tadi si ňeco tak málo pamatuju taki trošku, **jakí bilo posvíceňí,** gdi sem bila fakt jako úplne malá, jo?* (21.), *Ti Švecovi dou spíš jakobi do sebe, nevím, jestli pustijou.* (27.).

Informátorka se velmi často opakuje *Vot toho třetího měsíce... vot toho třetího měsíce prostě jako... víš? (4.), ale teď mi přijde, von se f kvjetnu narodil a už máš tadi dneska, už máš tadi (10.), Nemusíš se najednou postarat vo nějakiho toho mrňouse, kterej je vlastně vázanej, von je vázanej jenom vlastně tobje, jo? (17.)*

3.4 Nejmladší generace

Pro analýzu běžné mluvy nejmladší generace jsem nahrál rozhovory se svými dvěma bratřenci.

První rozhovor jsem provedl s bratrancem Michalem. Michal se narodil roku 1992. Od narození žije ve Vesci. První stupeň základní školy navštěvoval na základní škole v Budči. Poté dojížděl do Dačic. Po základní škole nastoupil na maturitní obor mechanik-seřizovač na ISOŠ Dačice. Krátce zkoušel studium na VŠTE v Českých Budějovicích. Třetím rokem pracuje ve svém oboru v jedné dačické firmě.

Druhým respondentem za nejmladší generaci byl starší bratr Michala Miroslav. Miroslav se narodil roku 1990. Taktéž od narození žije ve Vesci. Základní školu navštěvoval v Budči. Se středoškolským vzděláním začal studiem oboru obráběč kovů na ISOŠ Dačice, odkud přešel na Střední odborné učiliště zemědělské a služeb Dačice, kde získal výuční list v oboru opravář zemědělských strojů. Po vyučení pracoval u obecních služeb v Třeběticích. V současné době je nezaměstnaný.

3.4.1 Obecně české rysy

Hláskoslovné znaky

Diftongizace i (y) – ej

První promluva

to bejvá (22.), zatím umejvam (22.), bejval tadi z vedlejší obce (24.), za tejden (69.), na vejkent (117.), sem dříf bejval (198.), bejvá vždicki (214.), sem si zašpiňil brejle (236.), vjetšinou bejvá (246.), bejval sem jako d'íte (252.), bejt dobrá sranda (260.),

Druhá promluva

muselo bejt (38.), hráli proti dačickejm klukúm nejakejm (90.), já bejt jednou na visokí (108.), Masopust tadi bejval (116.), negde něco přece musí bejt (136.), do těch slohovejch prací (140.)

Diftongizace ú v ou

První promluva

dlouho (4., 117., 168.), *koupí* (22.), *sousedama* (24.), *souhlasím* (85.), *vnoučata* (119., 123., 125.), *proutki* (166.), *vikoupat* (286.), *koupal* (286.), *pokousaném* (286.), *kousla* (290.), *troufalá* (294.), *boudi* (296.), *nekousla* (296.)

Druhá promluva

koupit (20.), *koukat* (32.), *blbnout* (40., 48., 54.), *nesejdou* (42., 90.), *zajdou* (46.), *soutěžít* (50.), *houbi* (50.), *soužežích* (60.), *vstoupil* (62.), *vipláchnout* (82.), *pouštěli* (82.), *kohoutku* (82.), *skoušeli* (84.), *zablbnout* (86.)

Protetické v

První promluva

vot otopledne (22.), *proto voňi totiš* (22.), *von je tadi* (34.), *vo tom* (44., 77.), *tím voknem* (44.), *koho tam budeš vobcházet* (139.), *vono bi se to mňelo* (166.), *ti vobičejní* (172.), *vo nějakej kus* (176.), *na ňi votočit* (178.), *to nevotáčej* (180.), *ve vokolí* (190.), *voňi se pak rospadli* (236.), *nebo sme nevotvírali* (256.), *co to votpadlo* (256.), *von tam koupal Ferdu* (286.), *vona sice jako nejde k němu* (290.), *vodjet* (332.), *a tuhle jak vodjžd'eli* (332.), *vono je to heskí* (334.)

Druhá promluva

voknem sem si mislel (8. a 12.), *naši votevřou vokno* (12.), *rok vot roku* (14.), *vo púl páti* (24.), *vosum hod'in viučování* (26.), *vot rána* (26.), *pak votpoledne* (28.), *vono starejch tadi bilo pomálu* (34.) *vono spíš ti mladší* (34.), *bil votat'* (38.), *voňi dneska aňi ti mladí se nesejdou* (42.), *vono to máš na houbi* (50.), *vostatní* (50.), *von Benda* (56.), *vobčas* (66.), *vona jim to vůbec aňi nenavrhlá* (76.), *vokolo klubovni* (90.), *vočistí* (90.), *vokolo obori* (90.), *sem vodjel* (90.), *ňegdo vodnes* (90.), *voňi jí* (90.), *do vobori* (90.), *pak se de k vohňi* (92.), *aš se vožere* (96.), *jinej vobor* (108.), *vokopírování z něčeho* (136.)

I zde došlo k odchýlení u slov, kde by bylo možné zaznamenat protetické v.

První promluva

ohrožen (8., 10.), *o Vánocích* (24.), *opakuje* (24.), *odmňenu* (24.), *ohledně* (59.), *oslavíme* (67.), *obzvlášť* (67.), *obíváku* (117.), *ot škrabání kotle* (144.), *barák od baráku* (152.), *osmi proutků* (166.), *ot Pavla* (168.), *ot těch Vánoc* (192.), *on* (208., 220.), *ohňostroj* (212., 214.), *objet* (334)

Druhá promluva

osum (24.), *osmí* (24.), *ona* (76.), *on* (98., 102.,),

Úženi é v í

První promluva

převlíct (22.), *polířka* (115.), *do tí večere* (115.), *uplíst* (166.), *plíst* (166.)

Druhá promluva

f tí kolíbce (6.), *díl* (24., 26., 112. a 182.), *k tí klubovně* (32.), *ud'elaní* (56.), *ňejakí* (56. a 72.), *hasičskí* (56.), *rozježd'ení* (72.), *špinaví* (82.), *postavení* (92.), *na tí májce* (92.), *vot tí dobi* (94.),

Vynechávání hlásek

na začátku slova

První promluva

diť (10., 67., 94., 106.), *sem* (10., 14., 73., 99., aj.), *dicki* (22.), *sme* (24., 67., 73., 93., aj.), *sou* (152.), *de* (278.),

Druhá promluva

sme (6., 24., 28., 82., aj.), *sou* (52., 54., 154., 158.), *sem* (60.) *dit'* (66., 68., 124., 128., 154., aj.), *deme* (112.)

uprostřed slova

První promluva

vemu (69.)

Druhá promluva

vemeš (62., 72., 82., 90.), *pučili* (88.), *nepudu* (92.), *nepudem* (112.)

haplologie

Druhá promluva

ňákých (140.)

Skupina šč>skupina št'

První promluva

ješt'e (10., 22., 117., 125., aj.), *št'eňe* (282.), *št'eká* (290.), *št'ekat* (290., 292., 296.)

Druhá promluva

hřišt'e (68., 72., 88., 128.), *hřišt'i* (70., 72.), *ješt'e* (74., 84., 90., 112., aj.), *našt'ípaního* (96.)

Výslovnost mě jako mňe

První promluva

samozřejmňe (24., 30., 38., 40. aj.), *odmňenu* (24., 256.), *mňe* (24., 48., 50., 67. aj.), *zmňeňilo* (48.), *zimňe* (67., 192.), *pomňerňe* (69.), *zmňena* (75.), *vzpomňel* (77.),

nemňel (122.), *zapomňel* (131.), *mňest'e* (139., 208.), *nemňeli* (202.), *mňeli* (202., 204.), *mňesto* (204., 340.), *mňel* (304., 318., 332., 334., aj.), *nemňela* (326.), *zemňed'elce* (336.)

Druhá promluva

mňe (12., 74., 90., 148. aj.), *mňel* (12., 54., 98.), *nemňel* (16.), *mňeli* (22., 24., 90.), *mňeňilo* (40.), *mňela* (72., 76., 90.), *mňelo* (142.)

Tvaroslovné znaky

sufix -ejm(a), -ejch

První promluva

s modrejma kalhotama (144.), *dobrejch* (256.)

Druhá promluva

starejch (34., 40.), *mladí proti starejm* (66.), *nejakejch* (66.), *svobodnejm* (66.), *dačickejm klukúm nejakejm* (90.)

Sufix -ího, -ím(u)

První promluva

Šředrího dne (22.), *každímu baráku* (24.), *třiadvacátího večer* (111.), *toho dvacátího* (113.), *f každím případě* (200.), *bivalího Kvarteta* (336.), *něco novího* (342.)

Druhá promluva

nič jiního (20.), *nič takovího* (112.)

Vyrovnnání í v dativu, akusativu a lokálu feminima singuláru v rodových zájmenech a adjektivech

První promluva

kolem tí púl šestí (22.), do tí večere (114.), f Hradeckí (222.)

Druhá promluva

f tí kolíbce (6.), hasičskí (56.), na tí schúzi (80.), u tí zdí (90.), na tí májce (92.), vot tí dobi (94.), na visokí (106., 108.), do tí kroniki (140.), f tí digitalizovaní (140.), do pátí třídi (148.)

Koncovka (a/e/i)ma v sedmém pádu plurálu

První promluva

s ňima (22., 254., 340.), s prskafkama (24.), s lidma (24.), s náma (117.), s rodičema (117.), s kamarádama (117.), modrejma kalhotama (144.), přet tema Velikonocema (166.), třema minutama (264.)

Druhá promluva

s tema hasičema (48.), s náma (68., 184.), s pistolkama (90.), přet tema třema rokama (112.)

Stejná deklinace L feminin (vz. žena) a maskulin (vz. hrad) v plurálu

První promluva

dárkách (48.), bundách (93.), fotkách (298., 302.)

Morfologizované jevy hláskoslovné povahy

Diftongizace i (y) – ej

První promluva

Martín je nemocnej (8.), *Roman bil nachcípanej* (10.), *Martin je nějakej* (10.), *na jakej den to vichází* (22.), *ktorej hrával na klarinet* (24.), *nějakej ten* (24.), *tam se pak každej* (24.), *gdiš sem bil malej* (30.), *má radost ten druhej* (50.), *já sem zviklej* (67.), *si minulej rok* (69., 79. a 196.), *ten je přeinstalovanej* (87.), *nejsem si jistej* (87.), *zase sem mladej* (117.), *každej rok* (166.), *nejakej kus* (176.), *mňeli pjeknej* (204.), *bil nádhernej* (208.), *ktorej to bil* (220.), *mladej kluk* (224.), *názeř jako nepochopitelnej* (236.), *samozřejmě bil vistrašenej* (256.), *hodnej* (256.), *te' bich bil sprostej* (278.), *ale de ten dotičnej* (276.), *ten bil dobrej* (282.), *ten bil naučenej* (284.), *Ferda bil pokousanej* (286.), *správnej hlídač* (294.), *je to pjeknej nábitek* (306.), *sem bil nemocnej* (318.), *bejt samostatnej* (332.), *volnej bit* (334.) *bejt samostatnej* (332.), *volnej bit* (334.)

Druhá promluva

takovej trent (6.), *jako malej* (6. a 14.), *jinej rozdíl* (14.), *celej rok* (20.), *celej den* (28.), *starej Báchor* (32.), *co teřka vimislí ten novej* (74.), *bude mít každej samostatnou čističku* (76.), *nejakej filtr* (82.), *druhej* (100.), *Tonda Šveců starej* (136.), *jako zrzavej* (154.), *no ten silnej* (158.), *štiricátej pátej* (168. a 170.)

Diftongizace ú v ou

První promluva

přijedou (20.), *vjetšinou* (22., 113 aj.), *mamkou* (22., 264.), *rovnou* (22.), *nejakou* (22., 24., aj.), *budou* (22.), *každou* (24.), *zahrajou* (24.), *sou* (24., 69., 117., aj.), *jednou* (34., 67., aj.), *chcou* (113.), *rodinou* (119.), *pomláskou* (139.), *minulou* (158.), *novou* (166.), *přesunou* (268.), *celou* (332.), *sebou* (332.)

Druhá promluva

přistanou (6.), *kotelnou* (10.), *votevřou* (12.), *jednou* (20., 58., 86., aj.), *většinou* (20.), *sejdou* (50., 90.), *sou* (50.), *chcou* (54.), *budou* (48., 54., 74.), *samostatnou* (76.), *nějakou* (90., 108.), *jinou* (90., 108.), *popijou* (124.), *podepisujou* (126.)

Úženi é v í

První promluva

to neří možní (10.), *jasní* (16., 69., 139., 154.), *je to dobrí* (16.), *nejakí to cukroví* (22.), *kolem tí půl šestí* (22.), *až půl sedmí* (22.), *je to pječní* (24., 200.), *to sou takoví* (24.), *jak na kteří* (26.), *zlatí prasátko* (34.), *nejakí chvíle* (67.), *to bilo pječní* (73., 81., 93.), *tam je napsaní* (75.), *kteří sme vimisleli* (77.), *elektronickí pohlednice* (75.), *takoví* (75.), *to je možní* (91.), *ti mám čerství* (147.), *to sou čistí* (152.), *vibrál jenom ti lechčí* (172.), *ti vobičejní* (172.), *do tí naší klubovní* (198.), *fHradeckí* (222.), *vot tí dobi votpadlo* (256.), *to je správní* (294.), *pječní* (296.), *do nekají* (318.), *píct* (332.), *bi bilo dobrí* (332.), *vo něčem jiním* (332.), *je to heskí* (334.), *furt to samí* (340.), *takoví blbí* (340.), *co mám jistí*. (342.),

Druhá promluva

žádní (16.), *po půl osmí* (24.), *f půl sedmí* (24.), *f půl šestí* (24.), *vo půl pátí* (24.), *neří to takoví* (54.), *ud'elaní* (56.), *nejakí* (56. a 72.), *hasičskí* (56.), *rozježdění* (72.), *špinaví* (82.), *postavení* (92.), *na visokí* (106. a 108.), *vo půl jedenáctí* (112.), *jasní* (112.), *vokopírovaní* (136.), *takoví vjeci* (140.), *třináctí* (144.), *do pátí třídí* (148.), *nejakí dříví* (174.)

První promluva

neřek (4.), *začínaj* (22.), *pokecaj* (24.), *se sejdem* (117.), *upletem si* (166.), *viberem* (168.), *doves* (176.), *nepojedem* (180.), *neotvíraj* (190.), *můžem* (192.)

Druhá promluva

řek (6.), *nahor* (32.), *maj* (54., 56., 58., 90.) – v celé promluvě není jednotnost tohoto jevu. Občas se objevuje *mají* (54., 56., 90.)

nečet (58., 60.), *ud'elaj* (60.), *vem* (66.), *čet* (66.), *potřebujem* (82.), *vodnes* (90.), *pújdem* (112.), *nepudem* (112.), *pokecaj* (124.)

3.4.2 Českomoravská podskupina

Rysy středomoravské

Moravská krátkost

Druhá promluva

mama (112.), *dat* (86.), *struze* (112.), *psat* (134.)

Rysy jihozápadočeské

Měkká retnice ve slově *pívo*

Výraz *pívo*, jenž se objevuje v jižních Čechách může souviset s nedokonale depalatizovanou variantou *pjivo*. V jiných místech výskytu však jde buď o dloužení v důsledku praslovanských metatonií, pravděpodobněji je ale dloužení novější (není žádný doklad výrazu *pívo* ve staré češtině). (Balhar 2005: 204)

Druhá promluva

pívo (112.)

Objevuje se ale i varianta *pivo*.

pivo (112.)

Specifický tvar bábí

První promluva

bábí (20., 22., 113., 117., aj.)

3.4.3 Syntaktický rozbor

První promluva

Respondent je se mnou zvyklý komunikovat o čemkoli, proto mu nedělalo velký problém odpovídat na mnou položené otázky, což je na nahrávce dobře patrné, ale jako všech ostatních respondentů je zřejmá nepřipravenost projevu. Stejně jako u ostatních nahrávek se mluvčí na mě obracel výrazy *jo?*, *viť?*, *ne?* apod. V nejmenší míře se zde objevuje nedokončení výpovědi (apoziopeze) *A mňe se líbí to uspúsobeňí...* (310.), ale je zde častý anakolut *ano, gdiš vo tom mluviš, tak tím voknem, tak taki potom sem si přetstavoval, že Ježíšek je jako, mi pak bilo* (44.), *Ta... tam to bilo prostě hlavně o těch dárkách, teť je to hlavně, protože já mám...* (48.), *Bejval sem jako dítě, že sem tam bil u bábí, že sem je vid'el jakobi s balkonu, že tam chod'ili nebo i po paneláku, že šli třeba...* (252.), *parentéze mi je vlastně vozíme vjetšinou ten den, toho Šředrího dne, koup... koupí rovnou kapra,* (22.), *Bil pjeknej ten bit, bilo to u bívalího Kvarteta, tam nahoře, taková ta malá sámóška,* (336.), *elipsa abich já osobně kupoval petardi, – to – se – nikdy – nestalo, samozřejmňe – jsem – bil vistrašenej* (256.)

Druhá promluva

Informátor nemluvil tak obsáhle jako jeho protějšek z jeho generace, ale poskytl mi cenný materiál. Jako všechny projevy i tento byl nepřipravený a je v něm možné tedy zaznamenat mnoho syntaktických zvláštností, jako u všech ostatních rozborů uvádím příklady apoziopeze *Pořát, že přistanou ti sobi na to...* (6.), *Zajdou to...* (46.), *to víš, to uš...* (148.), anakolutu *že bich jako mňel, mňe napadnul krp nebo komín, ne?* (12.), *Gdiš sme mňeli, podle toho f kolik sme mňeli hod'inu.* (22.), *Tam jednou Švecovi vezli traktorem a já sem bil doma.* (96.), *parentéze Kolikrát sem zažil třeba Báchorovi nebo Honza, starej Báchor, nebo Šindelářovi taki chod'ili nahor, se pod'ivat jag hrajeme nebo to.* (32), *No, von Benda, starosta, chce něco, abi... abi se tu něco d'elo.* (56.), *Ale... ale stejňe bis jí musel tu čističku, řeknu, já nevím kolikrát do roka vičist'it*

vipláchnout a to... (82.) a elipsy *Já – jsem si představoval – Ježíška jako Santa Klauze, gdiš ti to tak řeknu.* (4.), *Tak kolik let – je to – uš.* (116.), *Tak tenhle rok – neumřel – nigdo.* (178.).

3.5 Slovník specifických výrazů

- barák, -u, m., ob. č. – dům, z něm. *Barracke*, z fr. *baraque* (to ze šp.) *barraca*. (Matějková 2014: 76)

Nejstarší generace

První promluva

f baráku (304.), *baráki* (306.)

Druhá promluva

barák (28., 34., 36., 52. aj.), *z baráku* (78.)

Střední generace

První promluva

vod baráku g baráku (2.), *do baráku* (2.)

Nejmladší generace

První promluva

ke každímu baráku (24.)

- burína (buryna, burina) -y, f. – krmná řepa, tvar burína je řazen do vlivu jihozápadočeské podskupiny, přesahující na západní Moravu (Balhar a kol., 1999: 284)

Nejstarší generace

Druhá promluva

burína (102.)

- beseda, -y, f. – hovor, rozprávka, stč. besěda, besada Největší rozšíření má spojení *ch. na besedu*. Zaujímá většinu Moravy kromě území mezi Šumperkem, Prostějovem a Boskovicemi, kde je vazba *ch. na hratvu*, přesahuje do přilehlých čes. oblastí, ojedinele až do stř.Čech, proniká také do městské mluvy. Pro Slezsko je příznačné spojení se subst. v plurálu – *ch. na besedy*. (Balhar 1992: 417-418)

Střední generace

První promluva

šli na besedu (32.)

- *chcel* – z původního tvaru *chtěl* vzniklo příklonem k prezentním tvarům. Zabírá jižní polovinu Moravy, v dubletě na jihozápadě Moravy se objevují varianty *scel*, *scél* (Balhar a kol., 2002: 530-532)

Nejstarší generace

Druhá promluva

chcel (2.)

- *drтина*, -y, f. – *pilina*, stč. *drt* – odpad z rozštípaného dříví nebo rozdrceného kamení. Tento výraz se vyskytuje na celé západní polovině Moravy. (Matějková 2014: 77)

Nejstarší generace

První promluva

drťinama (176.)

- *hnojniště*, -ě, n., - specifický výraz, který se vyskytl v jedné promluvě nejstarší generace, označující místo na uskladňování chlévské mrvy či jámu pro hnůj, ale v dané podobě není zaznamenán v žádných dialektologických příručkách ani slovnících. Nejbližší podobný výraz je *hnojiště*. (Havránek 1989: 51) Zaznamenán byl pouze v bakalářské práci Matějkové (Matějková 2014: 41).

Nejstarší generace

Druhá promluva

hnojňišťe (22.)

- *kolna* (kúlna) -y, f. či *kolník* m. – dřevník, místo pro úschovu dřeva či hospodářského nářadí, původně úschovna pro kola vozu. Výraz *kolna* je spíše

na jihozápadě Čech, na Moravě se objevuje s morfologickou obměnou (-na x -ně, -ňa). (Balhar 1992: 386-388)

- kosni – tvar slova *veškostn* – prádelník, z něm. slova *Kasten* – skříň, (nářeční výslovnost *a>o*).

Nejstarší generace

Druhá promluva

kosni (22.)

Nejstarší generace

Druhá promluva

do kolníka (22.), *do kolni* (22.)

- kotouč, -u, m. – kolečko, ruční jednokolové vozidlo usnadňující přepravu. Tento výraz je možné zaznamenat v jihovýchodním úseku Čech a na západní Moravě (Matějková 2014: 79)

Nejstarší generace

Druhá promluva

kotouč (10.)

- klucí –ů, m. dlouhá koncovka v nominativu substantiv je typická pro okruh západočeských nářečí v rámci jihozápadočeské podskupiny. (Lamprecht 1976: 41). Tento tvar se však ve všech promluvách, ve kterých jsem ho zaznamenal, vyskytuje pouze v tomto slově, proto ho uvádím zde jako lexikalizovaný výraz.

Nejstarší generace

První promluva

klucí (234., 250., 264., 292. aj.)

Druhá promluva

klucí (8., 88.)

Střední generace

První promluva

klucí (12., 14.)

- maštal, -e, f. – stavení u domu, kde se uchovával dobytek, stáj ze stněm. *marstal* (slož. z *mar* (kůň, mrcha) a *stall* (chlév, stáj)). Pojmenování je charakteristické pro jzčes. podskupinu a pro jižní okraje Moravy. (Matějková 2014: 80)

Nejstarší generace

První promluva

f maštali (27., 138.), *maštal* (211., 433.)

Druhá promluva

maštal (14., 22.)

Nejmladší generace

Druhá promluva

f maštali (6.)

- porcinkule, -e, f. – pouť, která se koná v prvních sprnových dnech v některých městech v Čechách, jež jsou historicky spjata s františkánským řádem. (SCS ABZ. cz, *Slovník cizích slov* © 2016)

Střední generace

První promluva

porciŋkuli (20. a 22.)

- povidlí, -í, n. – povidla, nahusto uvařené švestky. Varianta v neutru zaznamenaná na západní Moravě, Vysokomýtsku a Náchodsku (Balhar, 1992: 274-275)

Nejstarší generace

První promluva

povidlí (141.)

Nejmladší generace

První promluva

povidlí (144. u nejst. generace)

- *pernice*, -e, f., mor. – hliněná nádoba, mísa, nářeční výraz pro květináč či nádobí. Výraz byl během výzkumu při sestavování ČJA zachycen pouze na území mezi Zlínem a Litovlí a na jihu Valašska. (Balhar, 1992: 298)

Střední generace

První promluva

perňice (34.)

- *vyhrbit* – zde se objevil v nářeční podobě vyjadřující tvoření brázd, jinak má verbum tento význam - ohnout ven do hrbu, zkřivit (Havránek 1989: 231)

Nejstarší generace

První promluva

vihrbít (61.)

- *zápraží*, -í, n. – vyvýšené místo za prahem domu zpravidla vydlážděné. Toto pojmenování je typické pro nářečí středočeská, okrajově jihočeská a především západomoravská nářečí. V oblasti Polabí se lze setkat s výrazem *zápraž*, f. (Balhar 1992: 384)

Nejstarší generace

Druhá promluva

zápraží (22.)

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, zdali jsou v běžné mluvě obyvatel obce Vesce stále patrné charakteristické rysy nářeční podskupiny, ve které se nachází, a podskupin nebo skupin sousedících.

Výzkum jsem provedl na základě analýzy nahrávek, jež jsem získal od členů nejstarší, střední a nejmladší generace a následně je přepsal. Hlavně jsem se zaměřil na rysy hláskoslovné a tvaroslovné, připojil jsem však taktéž rozbor syntaktický, jež jsem zhodnotil z hlediska obsáhlosti a sdílnosti mluvčích a vyhodnocení frekvence konkrétních syntaktických zvláštností (apoziopeze, anakolutu, parentéze, elipsy) u každého jednotlivého respondenta.

Po rozboru nahrávek jsem sestavil seznam jednotlivých hláskoslovných a tvaroslovných znaků a zařadil je dle jejich charakteristiky.

Jako první jsem vymezil obecně české rysy. Z mého výzkumu vyplývá, že mají v této oblasti největší zastoupení a to u všech generací. Z hláskoslovných jevů to je diftongizace *í (ý)* v *ej* (bejt), diftongizace *ú* v *ou* (lopatou), dále úžení *é* v *í* (pjekní), výskyt obecně české skupiny *šť* (ješťe), protetické *v* (vokno) nebo vynechávání hlásek (dom). U rysů tvaroslovných jsou to pak vyrovnání *í* v deklinaci genitivu, dativu a lokálu adjektiv a rodových zájmen rodu ženského.

Z tvarů původního dialektu, respektive rysů typických pro jižní úsek českomoravské podskupiny, se v nahrávkách objevila pouze moravská krátkost (krava, spat). Nejvýrazněji se projevila u prvního informátora z nejstarší generace, u druhého respondenta této generace se nevyskytla vůbec, taktéž i u prvního mluvčího nejmladší generace. U druhého respondenta nejmladší generace se moravská krátkost vyskytla v příkladech *mama* a *dat*. V promluvě střední generace jsem tento jev zaznamenal víceméně též střípkovitě.. Zaznamenal jsem též typický slovesný tvar s koncovkou *-ijou* (pusťijou), ale taktéž pouze ve druhé promluvě střední generace. Tento fakt mě samotného zarazil, jelikož v rámci metody přímého pozorování jsem tento tvar zaslechl velmi výrazně, především v první promluvě střední generace.

Specifický tvar představuje substantivum *bábi*. V podobě, ve které se vyskytl v nahrávkách, jsem nenašel v žádné příručce. V *Českém jazykovém atlasu* jsou

zaznamenány v této oblasti pouze tvary **bába** a **bábiŋka** (Balhar a kol. 2002: 79). Lamprecht pro tuto oblast zase uvádí rys **bábička**. (Lamprecht 1976: 129) Jsem toho názoru, že se v tomto tvaru setkávají kvantita samohlásky v kořenu slova a kvantita koncovky v nominativu substantiv, typickým rysem pro západočeská nářečí jihozápadočeské podskupiny.

V poslední kapitole jsem vytvořil slovníček specifických lexikláních výrazů, které se v rámci promluv vyskytly. Byla to slova jako **barák**, **burína**, **beseda**, tvar slovesa **chtěl** (*chcel*), **drtina**, **kotouč**, **kolna**, **pernice** a další.

Závěrem lze tedy konstatovat, že většina specifických nářečních prvků byla vytlačena obecnou češtinou.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografie

BALHAR, Jan, JANČÁK, Pavel (edd.), *Český jazykový atlas 1*, Academia, Praha, 1992

BALHAR, Jan (ed.), *Český jazykový atlas 3*, Academia, Praha 1999.

BALHAR, Jan (ed.) , *Český jazykový atlas 4*, Academia, Praha, 2002

BALHAR, Jan (ed.), *Český jazykový atlas 5*, Academia, Praha, 2005

BĚLIČ, Jaromír, *Nástin české dialektologie*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1972

BOGOCZOVÁ, Irena, *Textová opora ke studiu mluveného českého jazyka a dialektologie*, Ostravská univerzita v Ostravě, Ostrava, 2012

CUŘÍN, František, *Vývoj českého jazyka a dialektologie*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1977

HAVRÁNEK, Bohuslav (hl. r.), *Slovník spisovného jazyka českého II*, Academia, Československá akademie věd, Praha, 1989

HAVRÁNEK, Bohuslav (hl. r.), *Slovník spisovného jazyka českého* HAVRÁNEK, Bohuslav (hl. r.), *Slovník spisovného jazyka českého VII*, Academia, Československá akademie věd, Praha, 1989

II, Academia, Československá akademie věd, Praha, 1989

HUGO, Jan (ed.), *Slovník nespisovné češtiny*, Maxdorf, Praha, 2009

KARLÍK Petr, RUSÍNOVÁ, Zdenka, GREPL Miroslav, NEKULA, Marek, *Příruční mluvnice češtiny*, Nakladatelství Lidové noviny, Praha, 1997

LAMPRECHT, Arnošt, *České nářeční texty*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1976

RŮŽKOVÁ, Jiřina, *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 I*, Český statistický úřad, Praha, 2006.

RŮŽKOVÁ, Jiřina, *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 II*, Český statistický úřad, Praha, 2006.

UTĚŠENÝ, Slavomír, *Nářečí přechodného pásu česko-moravského*, Nakladatelství Československé akademie věd, Praha, 1960

Bakalářské práce

MATĚJKOVÁ, Dagmar, *Mluva v Jiraticích ve třech generacích*, České Budějovice 2014, Bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta filozofická, Ústav bohemistiky

Webové stránky

OBEC BUDÍŠKOVICE [online] [cit. 2016-04-07] Základní informace. Dostupné z WWW: <http://www.budiskovice.cz/index.php?nid=6262&lid=cs&oid=943079>

SLOVNÍK CIZÍCH SLOV ABZ [online] [cit 2016-04-25] Slovo. Dostupné z WWW: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/porcinkule>

Ostatní

Informační nástěnná tabule Mikroregion Jemnicko, Budíškovice Místní část Vesce
Turistické Informační centrum Jemnice

PŘÍLOHY

Obrázek 1: Mapa správního obvodu Dačice (Český statistický úřad, *Správní obvody*, © 2016)

Obrázek 2: Mapa okolí Dačic a Jemnice (Docplayer, *Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravyv kraji Vysočina na období 2014-2020* © 2016)

Obrázek 3: Příjezdová cesta do Vesce směrem k hlavní silnici (archiv Michala Kubáta)

Obrázek 4: Náves obce Vesce (archiv Michala Kubáta)

Obrázek 5: Pomník se symbolem Krista na kříži (archiv Michala Kubáta)

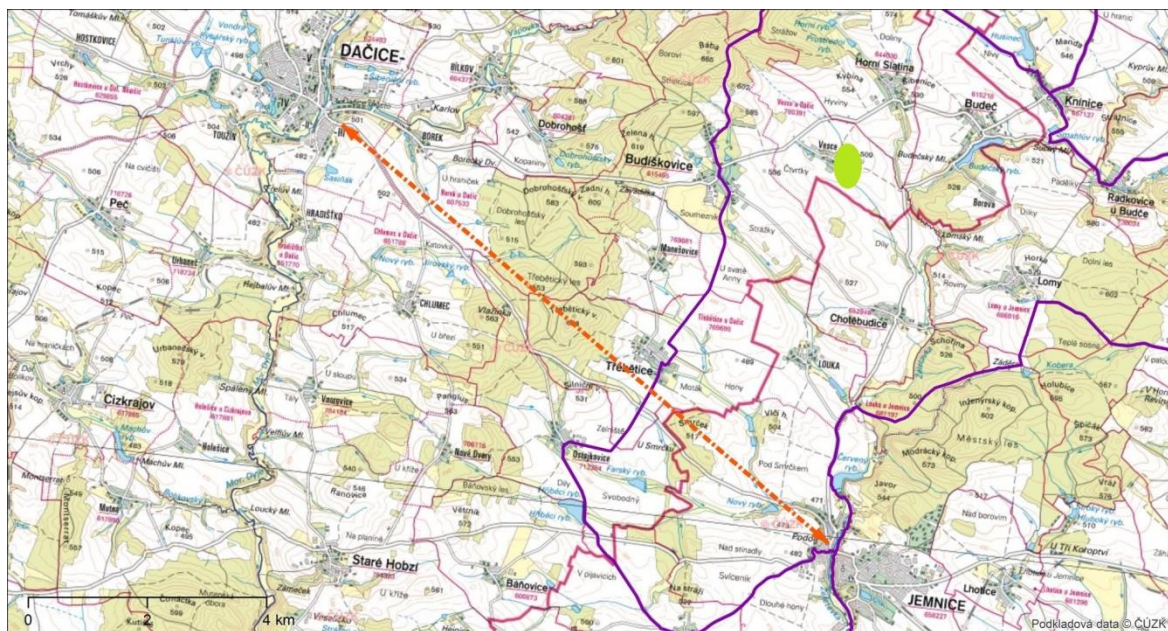
Obrázek 6: Pohled od návsi (archiv Michala Kubáta)

Obrázek 7: Fotografování před koledováním na Velikonoční pondělí roku 2009 (archiv Michala Kubáta)

Obrázek 8: Hřiště (louka), dějiště památných zápasů staří vs. mladí (vlastní foto)

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

První promluva nejstarší generace

1. Tazatel: To f tí maštali, jak sme včera to... co ste tam mňeli za zvířata všechno, to...?
2. Bábí: *No, tam bila kráva, ale počkej, já tí to říkám, já už si to aňi, jak sme to... kozi sme mňeli f chlífku, prasata.*
3. Tazatel: Kolik ste mňeli kos a...?
4. Bábí: *Dvje.*
5. Tazatel: Dvje. A ti bili ve chlífku, jo právje?
6. Bábí: *No.*
7. Tazatel: Aha. A co ste jim dávali, to...?
8. Bábí: *Všecho možní, seno nejvíc.*
9. Tazatel: Seno.
10. Bábí: *I kravám.*
11. Tazatel: Vaše jako, jo? Co ste sekali, to jo...
12. Bábí: *No.*
13. Tazatel: Aha.
14. Bábí: *To sme mňeli.*
15. Tazatel: A to s tí louki, jak to... u ribňíka, jo?
16. Bábí: *Né, to sme mňeli u toho, jak je stoch, jak je... kurva, jak bil stoch, tak tam.*
17. Tazatel: Stoch?
18. Bábí: *Viš, gde je stoch? Tak...*
19. Ďeda: *Povídej.*
20. Michal: *Jo, gde je jakej stoch?*
21. Bábí: *Jak sou, no, slámi, jak máš gumi, teda siláš, tak tam, tak přesto.*
22. Michal: *Jo tadi nahoře u kravína?*
23. Bábí: *jak je... Jak se pasou krávi, tak s tí pastvini sme mňeli pole s kraje.*
24. Michal: *Jo. Aha. No Jak je pastvina teť, tak tam, tak tam bilo pole jejich. Ale diť vám patřila i ta louka, ne? U ribňíka nebo, ne?*
25. Bábí: *Nó, to jo, ale to jako... sme mňeli husi a kačeni a všechno možní...*

26. Tazatel: A jednu tu krávu ste tam mňeli, ne?
27. Bábí: *No f tom chlífku... teda v maštali, tak.*
28. Tazatel: Jo, f maštali, tak tu krávu ste mňeli v maštali.
29. Bábí: *Já uš si pak ne to... moc nepamatuju.*
30. Tazatel: Vono to bilo teda to místo ložnice.
31. Bábí: *Jo. ... Hnúj sme tam mňeli.*
32. Michal: *Místo verandi.*
33. Bábí: *Tadi bilo, co to je? Komora. Mňeli sme pec, tam sme pekli chleba ... jak je koupelna ... tam sme spali. Jak, tak mi je osumdesát, sedumdesát let, to já uš si nepamatuju.*
34. Tazatel: No to je pochopitelní.
35. Mamka: *Ti to nenahráváš?*
36. Bábí: *Tos..., tu krávu, to ti říkám... jestli teda uš... to sme nemňeli, gdiš uš sem se fdávala. To pak gdiš d'eda přišel, tak sme to před'elávali. Ťi říkám... husi... a gdi bábí šla do jezede, to já vůbec nevím.*
37. Tazatel: Jo.
38. Bábí: *Kačeni, husi, to si ještě pamatuje mama.*
39. Tazatel: Jo, říkala, jak musela vobírat.
40. Mamka: *A to je zvik, ne? Že se dralo, ne?*
41. Tazatel: No.
42. Bábí: *No, peří.*
43. Mamka: *Nebo jakou si dal otázku?*
44. Tazatel: No, vo hospodářství to... se bavíme.
45. Bábí: *To uš si vůbec nepamatuju.*
46. Tazatel: Bábí říká nič nepamatuje, ale...
47. Bábí: *Museli sme chod'it na malini.*
48. Tazatel: Normálně to s to ... s pamněti dobře.
49. Bábí: *Chod'ili sme s bábí na malini tak... to bilo úplně otrěsní, zbírali sme ti... zbírali sme šiški.*

50. Michal: *Šiški na topení ne? Ste s ňima topili, ne?*
51. Bábí: No, to sme šli spátki.
52. Tazatel: A to ste mňeli tak veľkou zahradu, jak je tet'?
53. Bábí: *No.*
54. Tazatel: Jo?
55. Michal: *No ješ'ě plus to pole, gdiš si vezmeš.*
56. Tazatel: A tam ste pjestovali to... brambori, teda?
57. Bábí: *Úplně... ťi to říkám, mňe to úplně vipadlo uš... to jako... no a nejsou... ťi říkám, sme mňeli ... husi a to... a kačeni, tak sme museli... no a pak sme mňeli, gdiš bábí šla do jezede,, ne?*
58. Michal: *No a tak tam tis chod'ila vipomáhat, ne, nebo, ne? Nebo ste tam nechod'ili?*
59. Bábí: *Kam?*
60. Michal: *Do jezede. Nebo to chod'ila jen máma s tetou?*
61. Bábí: *Prosím ťe to uš... To né. To bábí mňela, bože, sto brást, sme museli vokat, vihrbit.*
62. Tazatel: To chod'ila sem jako do kravína, jo?
63. Bábí: *No.*
64. Tazatel: Jo. A to bil... to bil vlastně jenom ten horňi ne... prvňe to jenom...
65. Bábí: *Tadi, jak je Kubeš.*
66. Tazatel: Co?
67. Bábí: *Tadi, jak je Kubeš, tak tam chod'ila bábí.*
68. Tazatel: To nebilo... to bilo jakobi to jezede?
69. Bábí: *Jezede.*
70. Tazatel: Aha.
71. Mamka: *Tam jag bili chlífki vzadu, ne?*
72. Bábí: *No, vždit' ťi říkám, že sme tam mňeli to ne...*
73. Mamka: *Né, jak sme tam si pak d'elali ten bunkr, ne? Co tam bilo?*
74. Teta: *Prasečák.*

75. Bábí: *No, prasečák. Bábí chodila do toho... A co hledáš? Tu hnedou?*
76. Teta: *jo.*
77. Bábí: *Tak nemáš... neří něgde tam na posteli?*
78. Teta: *Co bi tam d'elala?*
79. Bábí: *Sena d'elat a...*
80. Mamka: *Pásla husi.*
81. Michal: *No a d'eda pracoval gde?*
82. Tazatel: *kam... kam, gdes je pásla?*
83. Bábí: *Tadi u ribníka.*
84. Michal: *nahoře u ribníka se pásli.*
85. Bábí: *Po struhách a šlo se domú.*
86. Michal: *No, a pak je dostat domú.*
87. Tazatel: *Co?*
88. Michal: *No, ti kačeni pag dostat domú.*
89. Tazatel: *Jo.*
90. Bábí: *No, ti kačeni sme nepoušťeli, ti bili tadi a králík...*
91. Michal: *No, tak gdiš chodili na ribník, tak se je asi musela samovolně, nebo si je mňela na provásku?*
92. Bábí: *No, kačeni sme nepoušťeli.*
93. Michal: *Ne?*
94. Bábí: *To je pot to...*
95. Mamka: *Řekni mu, že se šiškovali ti... to voňi aňi ti učitelé neznaj... ti...*
96. Michal: *No, husi.*
97. Máma: *Husi.*
98. Michal: *Husi se šiškovali.*
99. Tazatel: *Jakí učitelé, já to neznám, ne i?,*
100. Mamka: *Ti taki, ne?*

- 101.Tazatel: Proto se... ne.
- 102.Bábi: *Jó, gdiš bilo posvícení, tag bábi cpala husi, abi bili tlustí.*
- 103.Michal: *Abi bili tlustí.*
- 104.Bábi: *Nejhorší to bilo pak škubat a kačeni taki.*
- 105.Já: A to peří ste na něco používali?
- 106.Michal: *Do peřin.*
- 107.Bábi: *Husí, jo.*
- 108.Tazatel: Jo? Husí, jo?
- 109.Bábi: *Ale kačeni, ne. A králíkú mňel taki hodně. To uš si, ři říkám, to uš...*
- 110.Michal: *Ale ti máš fóbiji s králíkú, ne?*
- 111.Bábi: *No, to jo, to vůbec. Pekli sme f tam... f kamínkách na ... co to bilo? Na drťenej... to sme museli jít spát.*
- 112.Mamka: A chleba se solí mňeli.
- 113.Bábi: *No, diť to sme pekli chleba f... sme mňeli pekárnu, pjeknou.*
- 114.Mamka: *Spala na peci.*
- 115.Bábi: *To ví, že jo.*
- 116.Michal: *Nebo gdiš jich bilo hodně, tak ve vaňe.*
- 117.Bábi: *Hmm.*
- 118.Tazatel: Jo?
- 119.Michal: *Spával tadi...*
- 120.Tazatel: Si říkala jednou, že ste mňeli ti, ne? ...místo židlí špalki ne? Nebo...
- 121.Bábi: *Mi sme mňeli lavici a... tam jak je... jak máte sedačku, tak tam bila lavice, abisme došáhli nad to... d'eda naďelal špalki s toho... z bráchou, viřezal to.*
- 122.Tazatel: Jo, jo to mi neznáme uš,no.
- 123.Michal: *To uš si nepamatujem.*
- 124.Bábi: *Nejhorší bilo, gdiš sem musela s kozou do Slatíni.*
- 125.Tazatel: A proč?
- 126.Michal: *Ke kozli.*

127. Bábí: *Ke kozli.*
128. Tazatel: *Jó.*
129. Bábí: *To nechťela jít.*
130. Michal: *No, a pak musels jí ještě dostat spátki.*
131. Bábí: *No, to už... to vůbec nechťela jít.*
132. Tazatel: *Jo, chťela bejt s kozlem, jo?*
133. Michal: *No, potom chťela bejt furt s kozlem. Vzala jí za rohi a nechťela.*
134. Bábí: *Já si už kravu moc teda nepamatuju.*
135. Mamka: *Co?*
136. Bábí: *No tu kravu, že sme mňeli.*
137. Mamka: *Vi ste mňeli kravi?*
138. Bábí: *No, jednu, mislim. No a co mislíš, že sme mňeli f maštali?*
139. Mamka: *A to tam taki třeba múžeš napsat, že je bábí z devíti d'etí, ne? Ne.*
140. Tazatel: *Jóó.*
141. Bábí: *Jo, že sme se mňeli líp neš teť. Že sme si namočili chleba do vodi a posolili anebo povidlí.*
142. Michal: *Pocukrovaní taki.*
143. Bábí: *No.*
144. Michal: *Povidlí ste si dávali...*
145. Bábí: *No.*
146. Mamka: *Múžu do toho mluvit, Marťine?*
147. Tazatel: *Jó.*
148. Mamka: *To jako pišeš, jak se tadi žilo nebo jak...*
149. Michal: *Všechno...*
150. Bábí: *Určíte ...*
151. Michal: *Co napoví, tadi nejde vo to...*
152. Bábí: *Řekňi, že sem...*

153. Tazatel: Já to stopnu.
154. Bábí: *Bídu sme nemňeli a...*
155. Tazatel: Co ste nemňeli?
156. Bábí: *Bídu.*
157. Michal: *Jo, bídu.*
158. Bábí: *Bídu.*
159. Tazatel: Tak to nemůžeme posoudit viť, jak bi ta...
160. Bábí: *No Bídu, že bisme nemňeli co jest, to sme mňeli. Jsme mňeli pole... a to sme mňeli. chleba sme si upekli a... brambor bilo dost ... a ještě sem mňela lepší d'etství, než teť vidim, co je. A bila práce a teť to stojí za hovno. A šli sme dohromadi, jak lid'i, tak to...*
161. Tazatel: Hmm.
162. Bábí: *To už jako vůbec. ... Drali sme... to gdiš se dralo peří, tak to bilo... sme poslouchali, co bábí si vikládali.*
163. Michal: *Při dlouhých zimních večerech.*
164. Bábí: *A drali sme ... televize nebila a už si hodně nepamatuju, gdiš tu bila...*
165. Michal: *Malá.*
166. Bábí *To je ten její chlap?*
167. Michal: *Hmm.*
168. Bábí: *Ukaš, votoč se. ... A...*
169. Tazatel: Gde ste to... bábí poslouchali, nebo co si povídala? Jako-
170. Bábí: *No večer, že to... mňeli sme jen rádio a televize nič, tak...*
171. Tazatel: Jo.
172. Bábí: *Sme si povídali, a pak sme se vikoupali a museli sme jít spat.*
173. Michal: *To viš, to bilo klekáňi a šlo se spat.*
174. Bábí: *Nanosili vodu, pralo se na valše.*
175. Michal: *To mi už neznáme, jenom s filmu.*
176. Bábí: *Cpali sme kotlíki drťinama, abisme měli co...*
177. Michal: *A f každí místnost'i...*

- 178.Tazatel: A to, jak je tet' hřiště, tak to bila louka ne, jakobi? Dříf ne?
- 179.Bábí: *Hmm.*
- 180.Tazatel: Ale klubovna tam ještě nebila, ne?
- 181.Michal: *Ta hasičárna, ta už tam bila, nebo, ne?*
- 182.Bábí: *Ne. Já mislim, že ne. ... Říkám, to už, prostě, holt nepamatuju už.*
- 183.Tazatel: No tak.
- 184.Michal: *Tak...*
- 185.Bábí: *Jezd'ili sme na sáňkách.*
- 186.Michal: *Gde ste sáňkovali?*
- 187.Bábí: *S kopce a tadi bila hospoda, jak je Novotnej a... tam sme jezďili.*
- 188.Michal: *To ste se... no tak f tí dobjje nejezdilo tolik aut, že biste se...*
- 189.Bábí: *No, to nejezd'ili.*
- 190.Michal: *Vlastně, že biste se báli, že vás něco přejede.*
- 191.Bábí: *Sme projeli vodou a Ma... vlastně Řezačka, gdiš šla dolu, tak sme...*
- 192.Tazatel: A mňel něgdo tadi koňe jako?
- 193.Bábí: *No, to jó. Sedláci. To bil ten, jak se jmenuje...*
- 194.Tazatel: A gdo tu bil sedlák?
- 195.Bábí: *No, aš si vzpomenu...*
- 196.Michal: *Maňík.*
- 197.Bábí: *Pospíchal... postupně, jak je Haňka... Pospíchal a ještě něgdo.*
- 198.Tazatel: jo, tam se vlastně říkalo...
- 199.Bábí: *No.*
- 200.Tazatel: *Že mňeli to, no...*
- 201.Bábí: *To bil jeden sedlák.*
- 202.Tazatel: To už mi máma tenkrát říkala.
- 203.Bábí: *No, a Švec taki, starej. I Šindelář je mňel taki koňe.*

204. Michal: *Ti vedle, víš? Bili Šindelářovi, ti vedle, jak je ten zarostlej barák, ten statek, víš? Tak tam, to bili... to sou taki Šindelářovi.*
205. Bábí: *No ti mňeli koňe, mislím, že Dimkovi... Denkovi... Šprinclovi.*
206. Michal: *Hmm.*
207. Tazatel: *No ti Denkovi mňeli ještě krávi to ne - mňela paňi Denková, tam sme choďili...*
208. Bábí: *Jó, to mňeli doma ještě.*
209. Tazatel: *Tam sme choďili to...*
210. Michal: *Pro mlíko.*
211. Bábí: *Akorát už sme... to tadi už d'eda, gdiš přišli, tak už tam bila jenom maštal úplně.*
212. Tazatel: *Nemáš stáňi.*
213. Bábí: *Tagže si vůbec nič nepamatuju. Do školi sme choďili pješki. Aš za Švecova. Nevím.*
214. Tazatel: *Tam se taki ne... krmili ti zvířata... to, ve škole, ve Slatiňe.*
215. Bábí: *Jo. Učitelovi. Tomu učiteli sme krmili, jak von se jmenoval? Hmm. Jak se menoval?*
216. Michal: *Nojvirt.*
217. Bábí: *Né, ten bil ve Slatiňe. Boše, boše.*
218. Michal: *Tak to ťi nepomůžu s ťimhle.*
219. Bábí: *Karásek. Karas.*
220. Tazatel: *A co ste mu krmili? Co von mňel?*
221. Bábí: *Nevím, mňel slepice, já nevim, co von mňel. Jestli mňel prase a tam hoďinu nakrmili a...*
222. Tazatel: *Takže ste učili, počti to, jo... prakticki*
223. Bábí: *To sme se... Né, to ne, ale... sme se naučili, von bil dobrej. To se nedá jako nič říkat vůbec.*
224. Tazatel: *A potom... vi ste choďili i do Budče jo potom i?*
225. Bábí: *No, ale tadi sme choďili pozadu do Slatiňi, do štvrti třídi.*
226. Tazatel: *No, to viť.*

227. Michal: *No, a na tancovački ste chodili k ťem, jak tadi bidlí ten Novotnej, tam bili tancovački, ne, přece? Tam ste chodili, ne?*
228. Bábí: *To bila hospoda, no ťi to říkám, to mňel Řezáč. To bilo Řezáčovo. Tam to bilo dobří. Tam bila každou sobotu. Sme stáli za voknem a bilo to bezvadní.*
229. Michal: *Proč ste stáli za voknem? Proč ste nešli dovňitř?*
230. Bábí: *Nás asi nepustili, gdiš sme chodili do školi.*
231. Tazatel: *Se dříf nepoušťelo do hospodi?*
232. Bábí: *Ne, mi sme nechodili. Mi sme stáli veňku a...*
233. Michal: *No, a gdiš ste chodili třeba tátovi pro pivo? Ste nechodili? Abiste nosili ve džbánech?*
234. Bábí: *Ne. Ne. To já si nepamatuju. Jestli vůbec d'eda... nevím. No tag bili klucí zase, ne...*
235. Michal: *No, tak třeba klucí něco d'elali nebo to...*
236. Bábí: *Sláva s Bohoušem. Do lesa ťi říkám... já uš si ne to... nevibavuju.*
237. Michal: *Vi ste mňeli les, nebo jako, že ste chodili do lesa nebo to bilo obecňi?*
238. Bábí: *No museli sme chodit na to ne ... na malini, abisme si...*
239. Michal: *Jo taghle, já mislel jako, že...*
240. Bábí: *vid'elali... a zbírali šiški ne? Na dříví.*
241. Tazatel: *To se chodilo tam nahoru jo? Do lesa?*
242. Bábí: *No.*
243. Tazatel: *Tak to jo.*
244. Strejda: *Tam uš máš taki ti pomláski.*
245. Michal: *No.*
246. Strejda: *Mňe je to jedno, já je nepotřebuju.*
247. Michal: *No, tak je dám do místnosti.*
248. Bábí: *Tadi bili Jirkovi ... vedle to bil Pospíchal, jak je Novotnej.*
249. Tazatel: *A co Velikonoce? To bilo hodně jako tadi? se drželo?*
250. Bábí: *Jó, tak chodili ... klucí, to se vimalovalo a vajička bili, to jako...*
251. Tazatel: *Uš to taki neňí, co to bejvalo.*

252. Bábí: *S pomlázkou. No te' uš vůbec, ne. A nejlepší bilo to... ježiš... jak sme ... no jak šli... no hrkat, tak sme vždicki drželi provázek, abi se svalili... a večír. No to říkám, šli sme dohromadi. Tam bil normálně, jak je křížek, tak tam bila zvoňička a tam sme si hráli. A tam jak je ten, tam je ještě ten transformátor, jo. No a bruslit sme chod'ili taki dolu a tak to vůbec se nedá. A sáňkovat sme chod'ili tam dozadu, nahoru za Jeníčková. Tak tam bili kopce.*
253. Tazatel: No to jo. Michal vlastně právje mislel to ne... voňi chod'ili sem ne... na to pole a ne... uš...
254. Bábí: *No. Mi sme chod'ili tam... tagže jako. No, vono bilo púl šestí a uš sme museli bejt doma.*
255. Tazatel: Klekáňi začlo, jo?
256. Bábí: *No, začlo klekáňi a to sme šli dom, to jináč... vůbec... se nedalo.*
257. Tazatel: A čím se klekalo, to?
258. Bábí: *Tam je zvoňička.*
259. Tazatel: Počkej ten umíráček?
260. Bábí: *No. No.*
261. Tazatel: To se taki používalo na klekáňi?
262. Bábí: *No ježiš, každej večír. Bilo púl šestí a nigdo se nevodvážil, že bi nešel domu. Sme šli všichňi.*
263. Tazatel: tak to bila nějaká to... na to klekání taki, že bi si něgdo přišla ta... je ta... se to strašilo, ne?
264. Bábí: *No, nás jo. A že přijde klekáňice, že nás vodnese. Tak klucí si d'elali srandu a... tak mi sme šli dom... to jako vůbec, abi něgdo zústal nebo něco... to jako vůbec.*
265. Tazatel: Co to neseš?
266. Michal: *Polífkou. Úklit.*
267. Tazatel: Úklit, jo?
268. Bábí: *Uklízeli sme seno na vo... na tom... na vozejku a...*
269. Tazatel: A Vánoce, co? To, fčera sem se ptal Michala, jak to slavíte, tak říkal potom, že se můžu zeptat ještě tebe to...
270. Bábí: *Tak já sem... sme bili rád'i, že nám d'eda něco koupil z bábí. Děda chod'il sám do práce.*
271. Tazatel: Stromek ste mňeli to jako...

272. Bábí: *No, to sme mňeli.*
273. Tazatel: Z lesa jo?
274. Bábí: *No, donesli, vzdobili japkama...*
275. Tazatel: *Ňjakej malej vždicki, jo?*
276. Bábí: *Né, to bil aš do stropu.*
277. Tazatel: Kam ste ho dávali mňe jenom...
278. Bábí: *Tadi to bilo, fpředu f pokoji.*
279. Tazatel: Jo f obejváku.
280. Bábí: *Nó. Ťi říkám, to sme mňeli jenom tu... kuchiň. Tam bil... kuchiň sme mňeli tam fprostředku, tam jak je te' obejvák a tadis bila ložnice, tams sme spali. Bili tam dvje postele a štiri sme tam spali. Pak ještěe bila jedna, to bila ještěe postele bábí, tak taki, tagže... Akorát na tí peci... to jako... to bilo. Všechno. Tadi i gdiš sme šli do školi tak... nebo domu, tak sme si užili. To se nedá vůbec to...*
281. Tazatel: Spívali, jo nebo?
282. Bábí: *Co?*
283. Tazatel: Spívali ste?
284. Bábí: *Skákali sme do závjeje, gdiš sme šli s toho...*
285. Tazatel: V zimňe, jo?
286. Bábí: *No, ježišmarja, tam bili taghle závjeje. Co te' uš tam vůbec nič neňi. Tam je... Plno sňehulákú a... taki. To jako...*
287. Tazatel: Takže vám trvalo neš ste přišli domú ze školi.
288. Bábí: *No, to jo. Mokrí a pak sme to...*
289. Tazatel: ne jako dneska mi, že richle ze školi k počítači, ne?
290. Bábí: *To vůbec. To sme vůbec ne to... Říkám: „mi sme nemňeli“... první televize bila tadi... koupili... počkej, to bila klubovna, to uš tam bilo. Jó, vona tam to... klubovna, to je kancelář. To vedle. To bila kancelář MNV. Tak...*
291. Tazatel: Aha.
292. Bábí: *Jo, tagže to tam asi ři bilo při... a tak tam koupili klucí první tu ... televizi. Co višla televize... tak tam malou koupili, tak sme tam choďili na televizi. To vím, že koupili klucí, tak sme tam choďili. Tam bila právjje kancelář MNV. To jako... tak to tam zústalo.*

293. Tazatel: Hmm.
294. Bábí: *A ten kravín, tam choďila pak i teta krmit.*
295. Tazatel: Takže to je ten Kubešůf? Jo, bil jako Jezedé?
296. Bábí: *No, tamten, a pak postavili tamten. To sme tadi choďili do toho a všechno d'elali ručně. To jako... vidle všechno. Seno hrabat, nakládat. To jako...*
297. Tazatel: Hmm. Jo jo to...
298. Bábí: *Abi nás klucí bili nebo něco takovího, to vůbec. Nebo, abisme nešli dohromady to... Počkej, jak to bilo? Co to bilo, gdiš šli... jak ti klucí choďili, jak sme jim tam dali ten provázek, protože nás nechťeli vzít. To já už si nepamatuju. To už je... přes padesát let a to vůbec...*
299. Tazatel: Neuvěřitelní, jak ten čas leťí, co?
300. Bábí: *No, vůbec, to se nedá... Je pondělí a za chvíli máš středu.*
301. Tazatel: Hmm. Taki jak to sem to tet' d'elal právje to. Tak k neuvěřitelní, že zejtra to uteče, ješ'ťe rychleji než ten víkent snat a...
302. Bábí: *Tet' máš plní opchodi a stojí to všecko za prt. To sme choďili do Slatíni nakupovat a f Budíškovicích taki. Tam taki bil.*
303. Tazatel: Jak je Jednota, jo? Tam bil ochot, jo, vždicki?
304. Bábí: *Né, né. To bilo... to postavili. To tam bilo pot tou Jednotou. F Baráku.*
305. Tazatel: No tam bil ten opchot ješ'ťe vzadu, ne? Tam takovej ten...
306. Bábí: *Jó. Ale tadi bil prvňe tadi pot... pot opchodem, tam jak sou ti baráki. Tak tam mňeli Havlíkovi. A pak tadi, jak je ta hospoda. Tak tam bil vopchot taki.*
307. Tazatel: Jo. No a potom jezďila ta... to... ta prodejna.
308. Bábí: *Jó, to už, jo. Prodejna... to bilo. No a gdiš sme choďili do školi do Budče, tak tam sme kupovali chleba, všechno. To jako... to se nedalo vůbec...*
309. Tazatel: Tak chleba ste si vjetšinou pekli...
310. Bábí: *No.*
311. Tazatel: Gdiš ste mňeli pec, ne?
312. Bábí: *No, to sme pekli. To bil vždicki dobrej.*
313. Tazatel: Ten kulatej, jo?
314. Bábí: *No. S tou lopatou a už to tam bilo.*

- 315.Tazatel: Ještě to... tagže bis ještě upekla chleba, jo?
- 316.Bábi: *To už... to bábi zadělávala. To já vůbec... Co tam bilo, to už si nepamatuju. To se zeptej mámi pak už.*
- 317.Mamka: *Co si nepamatuješ?*
- 318.Bábi: *No, co? Prosím tě za padesát let, co si...*
- 319.Mamka: *Diť se narodila roku čtyřicet šest, to si nemůže pamatovat, ti.*
- 320.Tazatel: Tak jenom... já říkám, že to se...
- 321.Mamka: *Né, říkám... pardon.*
- 322.Tazatel: to je všechno, co si vzpomene, ne?
- 323.Bábi: *Ťi říkám, sedláci to bili Pospíchalovo, pak Švec, ti bili nejhorší a... to jako. Pak vo Vánocích, to se vihrávalo, to sme chodili s talířem a tak...*
- 324.Tazatel: No to se hrálo víc ne? To chodilo víc muzikantů neš teť, ne?
- 325.Bábi: *No, ježišmarja.*
- 326.Tazatel: Michal říkal včera, že vlastně hrajou teť už jen na trumpeti to...
- 327.Bábi: *No, gdibi nebili kluci. Gdibi se neučili, tak už vůbec, Švecovi. To bil starej Jeřábek a*
- 328.Mamka: *S Maťejkou. Pak chodili Za... Maťejkovi.*
- 329.Bábi: *To jako.*
- 330.Tazatel: Hmm.
- 331.Bábi: *To já už si jen pamatuju, jak sem musela dojit kozu, ale kravu už si nepamatuju.*
- 332.Mamka: *A že se každěj rok zabijelo, tos mu ří... ne?*
- 333.Bábi: *Hmm.*
- 334.Mamka: *Prasata pjestovali.*
- 335.Tazatel: Prase ste mňeli taki?
- 336.Bábi: *Mňeli sme prasata. No.*
- 337.Tazatel: To ste mňeli tam f kúl... f kolně.
- 338.Bábi: *Tam... né, tam bili chlífki, jak sou teť kuřata a to. Tam ti bilo.*
- 339.Tazatel: Jo.

340. Bábí: *No, kuřat... teda králíkú bilo hodne teda. To ještě, gdiš pak přišel d'eda, tak jich bilo ne, padesát nebo jak? To bilo otřesní.*
341. Mamka: *A zabijačku každej rok.*
342. Tazatel: *To ještě pamatuješ, jo?*
343. Bábí: *No.*
344. Tazatel: *A tu hospodu teda jak to, že... tu pamatuješ?*
345. Mamka: *No, matně.*
346. Tazatel: *to... jo. matně.*
347. Bábí: *No, protože pak šli tam dolu, jak bidlí Řezáčovi pot Báchorovejma.*
348. Mamka: *Né, tu si pamatuju, já si nepamatuju jinou.*
349. Bábí: *Né. Že šli bidlet tam dolu.*
350. Mamka: *Jó, no, jo.*
351. Tazatel: *A s hospodou skončili jako?*
352. Bábí: *No. Jo. Jo. Ta zbírala taki vajíčka ne? Tomsová... se choďilo prodávat vejce a... slepic a kuřat.*
353. Mamka: *Tam mívali tancovački ti říkala, ne?*
354. Bábí: *Ťi to říkám, to bilo nejlepši, co mohlo bejt. Ale museli sme bejt venku.*
355. Mamka: *Jo za voknem.*
356. Bábí: *No, to nás niĝdo ne to... nehnał domú, to jako vúbec.*
357. Tazatel: *A na nějakí ti akce jo i třeba jako posvíceňi tak tam...*
358. Bábí: *No, ježišmarja.*
359. Tazatel: *Ňejaká tancovačka bila, jo?*
360. Bábí: *No, pokaždí. Tadi se choďilo po vsi a vihrávalo. Tadi se drželo posvíceňi jako hrom. To se vúbec ned...*
361. Tazatel: *Takže se vyváraelo, jo a?*
362. Mamka: *Svíčková, říski.*
363. Tazatel: *To se zvalo jako třeba i na...*
364. Bábí: *No, celá rod'ina, i na zabijačku.*

365. Tazatel: A jako i sousedi třeba na...
366. Bábí: *Né, to ne, to se taki dávalo jako, ale...*
367. Tazatel: Něco d'eda říkal, jako že ti muzikanti nebo...
368. Bábí: *Jo muzikan... gdiš bila zábava vo posvícení, tak sme si je brali dom. Vono se to střídalo. Na večeri.*
369. Mamka: *A gdiš bila svadba, tak si říkala, že tadi bila brána, ne?*
370. Tazatel: No to ještě bilo, to ne? Se udělalo, gdiš...
371. Bábí: *To spívání bilo dražší než svadba...*
372. Mamka: *Spívání, ano. Víš co to je?*
373. Tazatel: No spívání je spívání, ale jako...
374. Bábí: *No, přišli sem a tadi se napili a najedli a bilo všecko...*
375. Mamka: *Gdiš bábí mňela svatbu, tak přet svadbou, dva dñi nebo tak...*
376. Bábí: *No.*
377. Mamka: *Tag bilo... pozvala kamarádi, hosti a mňeli jídlo, piří a tomu se říkalo spívání přet svatbou. A voñi přinesli na to spívání tu bránu.*
378. Bábí: *No. Pak chitala.*
379. Mamka: *To na těch vesnicích se to...*
380. Tazatel: Hmm.
381. Bábí: *To říkám, to sme šli dohromadi, to uš vůbec. Zabijačka to bilo nejhorší, co mohlo bejt.*
382. Tazatel: Nemňela ráda?
383. Bábí: *Ne.*
384. Mamka: *Ne. Prase se zabilo a pak se to rozdalo mezi osum d'etí a...*
385. Bábí: *No a bordel. Tadi, jo tadi se to d'elalo to prase, škvařilo a všechno tadi. No. Tadi.*
386. Tazatel: Ses podílela jo, na tom?
387. Bábí: *No, musela.*
388. Tazatel: To ste mňeli řezníka jo? Nebo to d'elal d'eda?
389. Bábí: *Ne. Ne. Z Budíškovic chod'il sem. To jako vůbec...*

- 390.Mamka: *No, a pak z Dačic ne, tamten? Jak mňe na klíne houpal. Doležal?*
- 391.Bábí: *Doležal no pak, protože ti umřeli, ne?*
- 392.Mamka: *Jo.*
- 393.Bábí: *Kubeš a Pospíchal, ti umřeli. To uš teť vúbec.*
- 394.Tazatel: *No, zabíjí tu ještě něgdo?*
- 395.Bábí: *Novotnej chodí.*
- 396.Mamka: *No, ale ti mislíš jako, jestli má něgdo ještě prase tadi? Uš asi moc ve Vesci, ne?*
- 397.Bábí: *No, Švecovi, ne?*
- 398.Mamka: *No, ti jo.*
- 399.Tazatel: *gdiš říkáte, že zabíjačka, posvíceňí...*
- 400.Bábí: *A Kubeš.*
- 401.Tazatel: *A se tu drželo hodně a teť uš...*
- 402.Bábí: *Nó, všichňi mňeli a teť...*
- 403.Tazatel: *Mizí to co?*
- 404.Bábí: *No, teť jenom soukromňici mají prase, ne? No se to neviplaťí uš teť. Normál, abi to... Jak jako teta taki... gdiš má kupovat obilí, všechno, tak to si může koupit prase. Tadi naši to taki mňeli tak. A neňí žádná práce. To vúbec...*
- 405.Mamka: *Škubat brojleri a slepice jako... kuřata teda.*
- 406.Bábí: *No, ti šli, ale nejhorší bili kačeni a ti slepice... husi, to bilo úplně votřes. ... A šli sme do lesa na malini, panebože, to bila aspoň pohoda. Takoví velkí hrnce sme nazbírali.*
- 407.Tazatel: *A borůfki ste nezbírali?*
- 408.Bábí: *Eee.*
- 409.Mamka: *Ribís, pak sme to prodávali...*
- 410.Bábí: *No, to jo, no to ste, ale borůfki ne.*
- 411.Tazatel: *Hmm.*
- 412.Bábí: *Du spat, dobrou. Uš si vúbec moc nepamatuju.*
- 413.Tazatel: *Tak jenom taki teť vzpomínáme a taki jednou uš, gdiš se na to budem ptát.*

414. Bábí: *Budete vzpomínat na počítače a takoví, mobilí.*
415. Michal: *Si nemislim, mi máme ještě na co vzpomínat.*
416. Bábí: *No, diť, ti d'ěcka ve škole taki... to vidíš vo čem se baví, gdiš to vidím jak to... cigáro a uš se de a takoví kravini, co vikládají.*
417. Michal: *Jo...*
418. Mamka: *Vipňi to, to nenahrávej.*
419. Michal: *To je tet'...*
420. Bábí: *No to jo.*
421. Michal: *Ale ne předřim.*
422. Bábí: *Tak vi né, to já neřikám.*
423. Michal: *To já vim.*
424. Bábí: *A nebo máma? Ti mňeli d'etství fpohodě. Co nad'elali kravin a... viť? To bilo... sňích museli votklízet a zametat každou sobotu, viť? To bilo.*
425. Tazatel: *To bil život.*
426. Bábí: *To voňi nič nenařikali. Diť voňi nechťeli bejt v Dačicích. Husi, gdiš mňeli jít koupat, viť? To bilo.*
427. Tazatel: *Si je taki voďila, jo? Do ribňíka?*
428. Mamka: *No. A pak nechťeli z ribňíka domú, sviňe.*
429. Bábí: *No, šli dohromadi, to řikám.*
430. Mamka: *Na peří bilo nejlepší, gdiš sme mňeli zákuski.*
431. Bábí: *No, a slišeli sme všechno, co si bábi vikládaj, viť?*
432. Mamka: *A nejlepší bilo, gdiš si tadi takhle dral a něgdo otevřel dveře a peří lítalo všadi.*
433. Bábí: *Hele táto, to uš sme, to uš si, diš si přiřel, tak to uš tak tu mařtal si d'elal ti, ne?*
434. Děda: *No, to je pravda.*
435. Bábí: *No, tak já si... jak řikal... já uš si nepamatuju.*

Druhá promluva nejstarší generace

...

1. Tazatel: Tak jak se daří d'edo? Začneme taghle.
2. Děda: *Uš sem ti to chcel říct, stojí to za hovno. Ti... vono je to tam te' puš'ení.*
3. Tazatel: Ale to je jazik,, to... neboj se toho.
4. Děda: *To tam může bejt, že to stojí za nič nebo za hovno?*

...

5. Tazatel: No a tak můžem trošku zavzpomínat na Vesci. Nemusíme to tak... Ti ses tam přiženil, že jo? Kolik ti bilo, gdiš to...
6. Děda: *No, jéžišmarja. F šedesátím pátím roce. Sem si vzal babičku. To eš'ťe nebila babička, to bila kočka. ... Já aňi nevim, jak sme se k sobje dostali, čoveče aňi. Jo! Já sem d'elal f Pragofce ... a vona taki ... a vona taki. A tak sme... a já sem se znal s její kamarátkou Janou tule z Řečice a voňi spolu d'elali. A t'ím sme se dostali k sobje, no. A pak jela se mnou do Telče. Nebo vona jela do Telče a já jel s práce dom. ... Jo, já jel s práce dom a vona jela vlakem do Telče a já sem říkal, že tam přijedu za chvílku. Tak sem tam jel jenom f košili. To víš f lé'ťe... košile za mnou taghle vlála. Táta mi nadával, vždicki povídal: „Kluku, aš ti bude třicet, budeš vid'et, že nebudeš moc na záda... F osmnácti letech něco vikládej někomu, že nebudeš moc ve třiceti na záda. No, a tak sem a to... bili sme f Telči, no a pak sem jí přes Novou Říši vezl dom, tam sme zastavili u koupališ'ťe. No a pak sme jeli k nim a já sem zastavil s motorkou u tetki, tam u toho, jak maj ti vrata. Tak tam sem zústal stát, ona šla domú, a pak za mnou višla ven zase, tak sme jeli k čekárně. Bilo s toho ale devjet, púl desátí večír. To víš já bil f košili, bilo to f lé'ťe... f srpnu teda, jo? To bilo f srpnu, já bil f košili a tak mi pučila... tak mi pučila takovej modrej kabátek se zlatejma knoflikama a... ,to si pamatuju eš'ťe dneska, se zlatejma knoflikama a pot t'ím sem mjel mikinu takovou zelenošedou, no, a f tom sem jel dom. No a přijel sem do Sedlejova. Přijel sem do Sedlejova a sem se stavil sem f hospod'e f Sedlejovje. Zašel sem si eš'ťe na pivo. Povidám tadi uš mje n'igdo nechití, ne? Po fsi. A šel sem si na pivo. Chlapí na mje všici f koukali hospod'e, co to mám ... to víš, poznali, že je to ženská, ne? Tak sem ... vimlask sem dvje piva a jel sem domú. A druhej den zase... to teda tam sem jezďil na motorce do Pragofki f le'ťe. No a s toho jezďeňi... vždicki s práce sem ji odvezl do Vesce dom... No, a pak sem buť přes Novou Říš a nebo sem se vracel na Dačice spátki. No aš s toho vžni... vzniklo, vzniklo, že sme osmnáctiho prosince mjeli svadbu ... Nebo s toho jak sme furt poslouchali, jak roste tráva a jak kvetou kitki a... Tak sme mjeli svadbu osmnáctiho prosince, no, f Slavoňicích.*
7. Tazatel: No a tis...
8. Děda: *Ma...ma... Jana se narod'ila potom za devjet mjesicú, štiriadvacátího kyjetna a... a Lenka potom dva roki za ní. ... No a ve Vesci, ve Vesci tam sem celkem bil... tam klucí*

docela mladí, celkem ešte o dva roki, jak sme teť bili na pohřbu Jendu Musilovímu. Tomu bilo sedumdesát dva... teť bi bilo f lednu a já sem taki f lednu. No a tak sme vždi... se přišlo s práce ve tři hoděni, tak se šlo... já sem vječinou šel z bábí do kravína jí pomáhat, bábíne starí, jak uš umřela, jo?

9. Tazatel: No, to mi říkala taki teta, že se tam chodělo pomáhat.

10. Děda: *Pomáhat do kravína a... tak aspoň budou vjed'et, že je to pravda, vidíš to? Pomáhat do kravína, no a pak kolem tí půl šestí se šlo dom, tak se vzal kotouč, kosa a jelo se na trávu. Protože bili dvje kozi, beran f chlítku...*

11. Tazatel: Beran taki, jo?

12. Děda: *Beran, tam bejval beran. A prasata bili. A nasekal si králíkum... a králíci bili, ne? Tak se nasekla tráva a... Nakrmilo, pokrmilo se doma. Na toho berana musels dát pozor, protože gdibis ho dostal do žeber...*

13. Tazatel: Bábí říkala, že kráva bila f chlítku.

14. Děda: *No, tak ta kráva... né, kráva f chlítku, kráva bila, jak je teťka ložnice. Tam bejvala maštal.*

15. Tazatel: Jo, aha. Chlívek a maštal je něco jiního.

16. Děda: *No, chlívek... chlívek je tam vzadu.*

17. Tazatel: Jo. Jo.

18. Děda: *Tam bejvávali takoví malí dřevjení chlítki, takoví malí dřevjení tam bejvali. A to se pře... zbouralo všecko a postavili se tuhleti, co sou tam teť.*

19. Tazatel: A tos d'elal ti uš.

20. Děda: *To uš sem d'elal já tamto.*

21. Tazatel: Tak cos všechno d'elal ve Vesci?

22. Děda: *Já gdiš sem tam přišel, tak tam bila... ta ložnice, co teť je..., mají kluci pokoj. Koupelna tam vůbec nebila, tam bila pec na chleba. Tam se pek chleba. Tam co je teť obejvák, tam bila kuchiň. A co maj teť ložnici, tam je... bila ta maštal. A to vokno, co je z obejváku, to uš bilo na zápraží. Tam bilo zápraží kamení ... a cihloví. A do kol... kolníka tam bili dřevjení... dřevjená s'ena, tam bili prkna. A tadi co je teť kuchiň, tak tam bila taková komora a ta bila... vokno tak ňák... teda vokno... s'enu, tak jak s tou špajskou, jak jestli si to pamatuješ. Tak ňák bila dřevjená, jo? Gdiš vejdeš z verandi... teda s chodbi do verandi, tak tam bilo... to navazovalo takovim... tam bili dveře, dřevjená s'ena a tam bila tag za půlku kuchiňe, bila taková jako komora jenom. A tam bili ti kosni starí, jak bejvávali, a takoví a to... a to se zbouralo všecko. A ta kuchiň se přistavjela nová. To co je.. a s tí ložnice... no a přet... to zápraží, to se... přet tím bejvalo hnojňnište před zápražím. To se všecko zlikvidovalo, zápraží se zrušilo, ud'elalo*

se to betonovi. Do kolni se to... tam to bilo taki dřevjení, tam bili schodi dolú na dvúr a do kolni, tam bili dřevjení dvířka, to se všeko zlikvidalo ta sřena a udřelal sem zdř já. To sem všeko zdřil sám. Aj tu verandu, co je ta prvńí, tu sem zdřil sám a tuhletu, co je ta u kuchińe, tu sem taki zdřil sám, tu špajsku. A to sme dřelali, gdiš... bábí ešře vozila na tu špajsku cihli, cédéemki f poledne a votpoledne bila teta.

23. Tazatel: Jo. Jo. Já sem si říkal, no že to ešře přet porodem to...
24. Děda: *No, ješře f poledne... ješře f poledne vozila cihli a votpoledne uš jí vodvezla a večír... večír uš bila teta.*
25. Tazatel: Já jenom, gdiš ses tak ros... pamatuješ si votkut bil dředa? Jako to... Ten bil z Vesce? Nebo... já sem se ptal teti.
26. Děda: *Já si mislim, že jo. Já si mislim, že jo, hele.*
27. Tazatel: Ale to ... nebil ale s toho domu asi?
28. Děda: *Čoveče to ři teř... ale musel, gde bi... gde bi vońi ten barák, musel bejt, protože vońi bidleli...*
29. Tazatel: Jo?
30. Děda: *Protože bábí je z Budřískovic, bila.*
31. Tazatel: No to vim, no.
32. Děda: *no tak to musel bejt. To určiře, určiře.*
33. Tazatel: Jo. Jo, viř? Asi...
34. Děda: *Asi, to bil. Protože ten barák... ano, ano. Ten... protože to bilo na dředu, ten ho přepisoval teře. Ten barák bil stavjenej v řiatřícátím roku.*
35. Tazatel: No.
36. děda: *Ten.. ten barák.*
37. Tazatel: Jo tagže si asi přestavjel to, co gde jakobi to ...
38. Děda: *No to bilo, to bilo jenom ti dvje místnošři. To mjelo tu kuchiń, co je teř obejvák, tak to bila kuchiń a co je klukú pokoj, to bila ložńice. Tam bili jenom ti dvje místnošři, gdiš já sem se tam vožeńil f prosinci.*
39. Tazatel: No, ale tak f řiatřícátím to uš bilo dředovi, jestli si pamatuju dobre s toho, tak je mu bilo osuma... osumadvacet uš, ne? Vońi bili to, ne? Nebo... nebo.. né počkej! Vońi bili břehem prvńí svjetoví... přet prvńí svjetovou. Tak mu bilo...
40. Děda: *Ale votkat' von pochází úplńe, to ři jako...*
41. Tazatel: Tak mu bilo dvacet jedna.

...

42. Děda: *No, tak ale jináč... jináč f tej Vesci jako to bejvávalo dobří. Protože sme bili taks kluci pohromaďe, tak sme vždicki šli... sme zamluvili potom.*
43. Tazatel: No, gdo tam bil s tebou... jako vrstevníci vot tebe?
44. Děda: *Tak se mnou tam bil...*
45. Tazatel: No, Švec ne? Sou stejní...
46. Děda: *No, Tonda Švecú, no to je ale sedlák. Tonda Švecú, Jenda Musilú, ten bil vo dva roki starší, bil tam Jarda Čurdú.*
47. Tazatel: Jako strejda jakobi mislíš, jako nebo...?
48. Děda: *né, Jenda Musilú, jak sme teřka bili na pohřbu. Tak von bidlívával... to je ešře bábí furt.*
49. Tazatel: Ten bil taki z Vesce?
50. Děda: *Von pocházzel z Vesce. Tam jak je ta bitofka, jak bidlí Rozenbaurú...*
51. Tazatel: No.
52. Děda: *...tak to bejvával jejich barák.*
53. Tazatel: Jak sou Rozenbaurovi přímo, jo?
54. Děda: *No, no, no.*
55. Tazatel. Aha.
56. Děda: *Tam... a s toho ud'elalo drušstvo bitofku.*
57. Tazatel: Ale von bil teř z Budřískovic nebo... ne?
58. Děda: *Von bidlel... jo teř bidlel f bitofce f Budřískovicích, ale pochází s toho baráku, co je Rozenbaur. Votať von pocházzel a... a... u Boudú se tam říkalo. A ... gdo tam bil? Ten Jarda Čurdú, ten bidlí tam, co bidlí ten Janoušek ... u ribníka hnet. Tam bíval Jarda Čurdú.*
59. Tazatel: Jo?
60. Děda: *No, a ve fsi Franta Jindrú... já nevim, gdo tam ešře bil ... No a kluci Báchorú pag, gdi bili mlatší jako s Pepkem Volšanskím zase, né? A Mirek Javúrkú a to... A chodřivávali sme hrát vždicki, gdiš se pak nakloňilo kolem púl vosmí večír nebo to... tak se chodřilo na to hřišře hrát fodbal. To deňe se hrál fodbal.*
61. Tazatel: Jo? Chodřil se, jo?

62. Děda: *To te' už vůbec nič neňi. Deňe sme tam...*
63. Tazatel: Na to sem se právje cht'el zeptat.
64. Děda: *Do tmi... Do tmi sme hráli... to už sme na sebe nevid'eli. Sme hráli...*
65. Tazatel: Hráli ste to starí proti mladejm, jak se hrávalo?
66. Děda: *Taki se hrávalo ženatí proti svobodnejm, taki se hrávalo, ale to sme... teda já sem bil eš'ťe registrovanej f Budíškovicích f sokole. Pak sem mňel vibrácenou ruku právje vot Jendi Musiloviho. Bilo...pršelo a von...*
67. Tazatel: Jo, tagže tis hrál i jakobi i...?
68. Děda: *Za Budíškovice sem... Za Sokol Budíškovice sem chital, f brance.*
69. Tazatel: Jo. A co voňi hráli jakobi za..?
70. Děda: *Já nevim, co se to hrálo. Nějakej ten okres... okres ne... nějakej... no, ta vesňická liga nějaká, rozumíš, jo? Tuhleti vsi mezi sebou hráli ten vesňickéj turnaj, jak se hrávali, jo?*
71. Tazatel: Jako i Vesce jo? to hrála nebo...
72. Děda: *Vesce, né. Já sem tam... Vesce, né... tam bilo málo klukú. Jak voňi hráli kluci třeba...*
73. Tazatel: Hele... a Vesce bila samostatná, za to... gdišs tam přišel nebo už bila pod Budíškovicema?
74. Děda: *Uš to bilo z Budíškovicema všeco. Uš to bilo z Budíškovicema všeco. Ano, tam už nebila... tam už mnv nebilo. Tam zústala kancelář, ale mnv už tam nebilo. Protože d'eda... d'eda d'elal na mnv f Budíškovicích přece, uš.*
75. Tazatel: Jo, to mi to... že tam d'elal nějakího tajemňíka nebo něco...?
76. Děda: *No. No.no. Potom krátce d'elal i starostu.*
77. Tazatel: že teta mi říkala, že hodňe pomáhal jako d'eckám tam jim jako se slohem a tak, že na to mňel cit.
78. Děda: *No. A tagže voňi kluci tu Jarda Čurdú, Jenda Musilú, spolu... ti hráli za ti... ten Sokol Budíškovice, víš? Za ti... za ten to... tak sme hráli fodbal tam. Ale tadi se hrálo deňe. Ve Vesci, to si říkám to už... kolikrát ženský z baráku nebo to... Eliška, tuhle Jendi Musiloviho, tak křičela, jestli nechce jít taki k večeri nebo něco, rozumíš? Tak von to mňel kousek, tak votskočil k večeri... Franta Hotařú eš'ťe hrával, neboš'ťik taki, tam s náma bejval, rozumíš? Tejkrát to se hrálo... to bila eš'ťe taková parta dobrá. Sláva Boudú tam ve vsi bejval, vidíš to. Na toho sem si aňi nevspomňel. ... No tak to se hrál fodbal deňe.*

...

79. Tazatel: Takste hráli deňe fodbal jo? tam, jo?

80. Děda: *Deňe sme hráli fodbal. A jináč tam se to drželo celkem dost pohromad'e ti kluci. Buť to bilo všecko u hasičů, sme bili všici. A...*

81. Tazatel: A to ste jezďili na soutěže?

82. Děda: *No, to se jezďilo na soutěže. Třebjetice, Dačice...*

83. Tazatel: Co si d'elal ti?

84. Děda: *Ti jo, já sem d'elal co?*

85. Tazatel: Strojňík si nebil?

86. Děda: *Strojňíka. Já mám za to, že strojňíka, čoveče.*

87. Tazatel: Jo?

88. Děda: *Jasňe, jasňe. Ti mladí kluci bjehávali, Jarda Čurdú a... to bili richlí, jak to. Tam bejvával Tonda Švecú a ešťe, já nevim, gdo tam bjehali. Koš... házeli. Já sem d'elal strojňíka. To abich... gdibi bilo něco potřeba, tak sme to f práci udělali, gdiš se něco rozbilo nebo to... ne? To taki, sami sme si tam udělali sušáki na had'ice a na takoví. ... Na sušeňi proto... to bilo mokrí, tak se to potřebovalo... abi to bilo ve vzduchu, abi se to... abi to pjekňe uschlo. No drželo jako se pohromad'e a tam.. tam... dneska uš se to neslaví... jindá se slavilo posvíceňi a všecko. Bila muzika. Tam jak je Novotnej bidlí, tak tam bila hospoda. Tam bila muzika. Ále... nebo mislifci, posledňi leč ta bejvala ve Vesci. Mislifci mňeli posledňi... To bilo Budeč... to bilo sdružeňi Bud'ískovice tenkrát, dneska už sou Vesce, padaj g Budči. Ale to bilo Bud'ískovice, Vesce bejvali...*

89. Tazatel: No, ale počkej Vesce sou pořát pod Bud'ískovicema, ne?

90. Děda: *Mislifci, ne. Mislifci sou...*

91. Tazatel: Jo, jako ti mislíš mislifci, jo.

92. Děda: *Ne. Ne. Mislifci sou už ...*

93. Tazatel: já mislel jako...

94. Děda: *Sou z Budčí. Bejvali z Bud'ískovicema, mislifci, ale teť uš sou mislifci Slat'ina, Budeč. F Bud'ískovicích tam uš je velký množství, tam je jich hodňe uš jako, víš? Tam, co je tech mladejch klukú, tak tam je uš teťka hodňe... A tak mislifci tam udělali muziku. To bil šrumec do rána, tak veselou muziku tam... proto... f Bud'ískovicích, že tam bilo jednou tolik mislifců, tadi bili dvě, tři ve Vesci. Jednou tolik mislifců... a d'elali muziku ve Vesci. To víš bilo to stranou vot silňice, všecko, paráda. Chlapi se vožrali, pak střileli... přišla půlnoc nebo to... a střileli do drátů, tam jag de to... ta elektrika do fsi, ti... Vono je to dneska už vjetšinou schovaní, ne? Ale dříf to bilo na tech dřevjenejch srubách, jak bejváva*

po fších elektriki... na těch dřevjenejch sloupech a chlapi si stoupli a stříleli do drátů a ten jeden taki přestřeli. To trefili se asi... Přestřeli drát a to viš, to padlo na zem a začalo to jiskřit a... To se vždicki zamluvilo, že to nějak prasklo. Srandi bilo mraki, hele, tam bilo veselo. Vo posvíceňi... mi sme mňeli vo posvíceňi doma štíři muzikanti na večer. To si vždicki něgdo vzal ti muzikanti domú, viš?

95. Tazatel: No ale to říkala teta, že vás bilo jenom štířicet to... jenom rodina né? Gdiš se...

96. Děda: *Jednaštířicet nás bejvávalo , no.*

97. Tazatel: Gdiš přijela...

98. Děda: *Na posvíceňi, gdiš se to sjelo tak nás bilo jednaštířicet, ano.*

99. Tazatel: Přesně, jo?

100. Děda: *Jednaštířicet, no.*

101. Tazatel: Ti krásó.

102. Děda: *To bila... to bilo jak svadba. Nebo gdiš se zabíjelo, zabíjel jedno, dvje prasata ročně. Tagže to... přijeli... to je... mi bili třetí, co sme se brali, pak Jiřina, ta bila dlouho svobodná, pag bila Alena. No a tuhle Kubatka, to ešče jezdil neboščík Jirka tam ... na to. A tenhleten jejich Jirka tam chodil taki. A ten... to ti říkali, ne? že ne... no nešel na záchot a níkam, nemoch cířit ten... ze zabíjačky puch a to. Ten gdibi se mňel podelat f pokoji, tag ho žádnej nedostal... tag ho vindavali na cho... na silnici a votat šel přes braňku... tam, gde se d'elalo to maso a taková, tak tams ho nedostal. No a pak už nemoch Jirka dejchat, už mňel problémi, táta jeho a tak... a pak umřel, pag bil na operaci se srdcem a umřel. A tak to taki, to se zabilo prase dva a půl, tři metráci, a gdiš všící vodjeli domú, tag bilo po zabíjačce , každímu si dal něco domú a prase bilo prič. Mi sme chodili... to ti možná bábí říkala nebo teta... burína se chodila kopat. Ešče sme mňeli táłki. To rozd'elili... družstvo rozd'elilo každímu určitej počet brást, to se vokopávalo rukama tenkrát... každímu určitej počet brást a abisme... abi se vid'elali nějakí peníze, tak sme mňeli ešče, co zbili brázdi, tak sme mňeli ešče třeba jednou tolik nebo dvakrát tolig brást. Přišli sme s práce a šla se vokopávat burína.*

...

První promluva střední generace

1. Tazatel: No tak to... tak já nevim, na co se - to tak prost'e gdiš máme to posvíceňi , tak se zeptám skrs to - ti seš ta hospod'ínka, tak jak se to dříf ... třeba teř, jak je posvíceňi, co se dříf vařilo a tak, jestli se...
2. Teta: *No, tag dneska to už neňi taková, jak to bejvalo dříf. Protože jak bábí mňela těch osum d'eři, tak gdiš se to všechno sjelo, tak to se pekli koláče dva dni dopředu, jako jo?*

Koláče. Pak se d'elala svičková, řiski se d'elali a ještě se d'elalo vepřo, knedlo, zelo, abi si každej vibrál, potom aš přijeli, všichni ti se sjeli. Abi si každej vibrál k jídlu f ned'eli, na co má chuť, jo? Pak něco se jim rozdalo domů. No a mi sme to tadi pak celej tejden dojíдали, zbitki dojíдали. To víš, vjetšinou si každej si dal stejně jenom řízek s bramborovim salátem, a pak mi sme tu svičkovou a to knedlo, vepřo, zelo, tadi sme dojíдали. No a ještě se peklo cukroví, různé, několik druhú cukrovího, víš, jo? A Zákuski a... A d'eda vždicki víno sehnal a... no a tak se to tadi sjelo a to... a dneska to už vůbec. Upeče se tadi, ud'elá se řízek s bramborovim salátem, upečou se nějaká... jedna, dvje buchtí a už to... už to jako upadá. Muzika tadi hrávala po fsi, víš? Jako muzikanti chod'ili vod baráku g baráku. Vždicki si jim dal nějakou kořalku napít, oni tadi zahráli nějakou písničku. Něgdo je třeba pak vzal do baráku, pohostil je, dal jim jídlo, víš? Takoví to... a no... to už dneska na těch fsích jako upadá, to už vůbec už neňi to, co to bejvávalo tadi dříf no.

3. Tazatel: Jo. Tagže se vařilo vepřo, knedlo, jo?
4. Teta: *Nó. Nó. Ti říski. Aspoň jako tadi u nás třeba jo, víš? To víš, d'eda starej, ten mňel strach, abi se všichni najedli, abi mňeli všichni dost jídla, abi nígdo nevodjel hladovej. No, tak se ud'elala ta svičková, ještě se d'elalo ti říski a knedlo, vepřo, zelo, abi si každej pjekně mohl dát to, na co má chuť. No a něco se jim rozdalo domů, no a zbitek tadi potom zústal a mi sme to pak dojíдали, protože sme tadi zústávali, ne? S bá... s mam... mi sme tadi bidleli No tagže sme to tadi dojíдали, to co... to co nígdo nechťel. Tagže sme mňeli třeba dva dni svičkovou a... a knedlo, vepřo, zelo a...*
5. Tazatel: Jo. A kolik tu bilo lidí? Tadi teda gdiš to bilo...
6. Teta: *No gdiš si to vemeš, máš...*
7. Tazatel: Jezd'ili všichni?
8. Teta: *No, to jezd'ivali všichni. To víš, to jezd'ili... jak se... šlo vo posvícení, tak to se vlastně najedli, napili se zadarmo, tak to všechni d'eři přijeli. No tak to máš osum d'eři, každej už mňel d'eři. Už bili jako ženatí, fdaní. Teda co já si pamatuju, tak už bilo všichni to... Tak to víš, malí d'eři a velkí d'eři, no tak tadi... gdiš to přeženu... no já nevím, štiricet lidí tadi určitě bilo.*
9. Tazatel: Jenom f tomhle domně jo?
10. Teta: *Nó. To víš... to víš, to ti říkám, to se tadi sjeli všichni. Gdiš má každej dvje, tři d'eři, no, tak vono se nezdá. Vono to...*
11. Tazatel: Gde se zasedalo ke stolu teda gdiš... Nebo to nebilo společní?
12. Teta: *No, to sme... no mívali... to sme mňeli tadi, jak je tetkom... mají klucí pokoj. Tak tam... no víš na střídačku, vit? Jako se najedli, víš, jo? Třeba... a třeba něgdo jedl tadi f kuchíni. A něgdo si to zase... u stolu f obiváku. Tam se rostáhli stoli... přinesli se stoli s púdi a židle. A protože sme tam mňeli vlastně sedačku, konferenční stolek, tak něgdo*

sed'el tam. No prost'e, abi se to všechno vistrídalo. Tak sme sed'e... tak se to jedlo tam. A jako mi domácí třeba... nebo d'ecka sme se... najedl mi tadi f kuchiňi. Sme sed'eli f kuchiňi, d'eři, a jedli sme tadi, no, abi se to všechno najedlo. Protože to už vlastně bejvalo taghle f tom říjnu, no, tak jako vejku... nepamatuju si, že bisme to něgdi mňeli jako, abisme sed'eli vejku... posezeňi. Vždicki to bilo f tom... tadi vedle f tom obiváku, no.

13. Tazatel: Jo. A ta muzika, gdi to jako se vitrařilo to...? Gdiš už ste bili f daní tak..?
14. Teta: *Hele, to už... No, pak se to něják vitrařilo, ale pak ještě jeden nebo dva roki, to si pamatuju, že bili... gdiš bili naši kluci malí, tak tadi ešře vihrávali jako, jo? Muzikantři. Že tenkrát pozval něgdo ti muzikanti. To viš ale dříf chodřivalo muzikantů, třeba pjet, šest jich bilo, viš? Muzikantů, to bila celá kapela, hrála. No f tom... Ale pak tenkrát pak už to... bili snad jen tři muzikantři, pak už to jako upadalo, už to jako to... A dneska už se to drží f málo vesňicích. Já vím, že f Budiškovicích nehráli vůbec už taki letos a ve Slatiňe tam se to ještě jako drží. Že tam na to posvícení ještě f ned'eli jako vihrávají po fsi ti muzikantři, no.*
15. Tazatel: No, on d'eda s bábí... to, že u jak je... jak bila u Novotňiho ta hospoda, tag že tam bila vždicki nějaká sláva pak k tomu, ne?
16. Teta: *Nó, nó, no. To taki ještě bejvalo f tej hospod'e, tam se to scházelo, že to tam jako hrálo... Ale to já už si... jako to spiš... to sem ři ešře bila asi malá, tam si to jako moc nepamatuju už...*
17. Tazatel: Ne?
18. Teta: *Pamatuju si... tu hospodu si tam pamatuju, všechno to. Ale tu zábavu si tam pamatuju snat jednou jako to... To muselo bejt ještě dříf neš ... neš sem jako začala brát trochu rozum, že už si to jako moc nepamatuju.*
19. Tazatel: Jo. No já si pamatuju, jag Hradeckí jezdřivali, ne vlastně že sme to d'elali f obejváku.
20. Teta: *No, no, no. To sem je párkrát potom pozvala, no tak to sme ud'elali f tom obivaku. No že voňi nás zvali na tu porciňkuli, tak abich jim to zase vlastně jako voplatřila, že nás tam hostřili, tagže sem je pozvala semka.*
21. Tazatel: Jo. Co je to porciňkule?
22. Teta: *No to máš pouř, né? F Hradci, viš? Tu pouř jako porciňkuli, jak tam bívá f tom srpnu.*
23. Tazatel: Jo to sme jezdřili.
24. Teta: *No, no. Tagže nás pozvali, tak sem je taki pozvala. No a pak už sme vot toho taki upustřili už... Tagže ted' zveme už jen vás vlastně na to posvícení, no. Stejňe už nemá něgdo čas, abi přijel.*

25. Tazatel: No tak sme vječí, že jo to a ... I podle nás se to řídí, že jako i...?
26. Teta: *No, tak to uš... No, diť to vidíš teta hra... Aneška, ti uš tadi nebili ře dobře dva roki uš nepřijeli a...*
27. Tazatel: No to stejne jezdřili to ne? Michal, Eva a ...
28. Teta: *No, no, no. No tak se, gdiš to vemeš, tak vlastne... tak zase bich uš musela pozvat i Michala, protože bi se všichni k Jiř... k Evje do auta nevešli, né? Gdiš mají uš Eva velkí kluki né? Tejkrát že jo, gdiš bili kluci menší, tak je dali... Jiřka s Oldou je dali na klín a jeli všichni f jednom aute, ne? Taghle bi museli přijet ješře i s Michalem, protože bi se do auta do jednoho všichni nevešli, gdiš bi... gdiš bich chřela pozvat i Jiřku s Oldu a tu Evu s Michalem. No tak bi se tam nevešli do jednoho auta. A... to no... a tak Michal ten stejne vjetšinou, gdiš to..., tak přijel bez Bohunji. Taki vona moc jako asi tadi ři ne... na to... na ti naše nářřřevi neři moc zjedává.*
29. Tazatel: No to řikal, gdiš sme se bavili jako s Mírou. Tak řikal, že prej chodřili řegdi i se najíst k teře. Pak aš...to si aři nepamatuju já, gdiš sme tu bili.
30. Teta: *Jó, no, voři jako řegdi právjje, jo? Že řeba přijeli... přijeli a řegdi je pozvala zase teta jo? Že šli prvne k teře na vobjet, víš? A pak přišli k nám potom jako taghle...*
31. Tazatel: Jo, řeba proto si to asi nevibavuju...
32. Teta: *No, no. No že pak řeba přišli k nám jenom na to kafe, jo? Že prvne šli na vobjet k teře. No a pag zase řeba přišři rok přišli prvne na vobjet k nám, abisme se vistrídali a pag zase šli na besedu k teře, naproři. Jiřka s...*
33. Tazatel: A ti už si dřelala k tomu jídlu řiski ne? ...
34. Teta: *Já uš sem dřelala jenom řiski, já už sem to taghle neđelávala, abich vařila řekolik druhú jídlu, to uš ... to víš... To... dředa jako... ten to musel mít, abi řigdo nevodjel hladovej. ři řikám, dva dni předem se pekli koláče. To bilo vajt... perņice koláčú to bilo. Sme to tadi s bábí motali, abi toho bilo. A dředa nakoupil zákuskú, ješře plno vobjednal. A... a... abi všichni... ešře bábí pekla... sme s bábí pekli cukroví a to ho tadi bilo, bejvalo kvanta. Pak se tomu každímu balilo domu. Abi řigdo nevodjel poškozenej.*
35. Tazatel: S prázdnu.
36. Teta: *S prázdnu, no. Abi si nemohli to... To bilo to samí vo zabíjačkách taki. Každej přijel na zabíjačku a vodvezl si vlastne... S prasete řic nezbito, protože se to rozdalo. Gdiš ješře jako žila bábí s dředou, víš? To víš, neš podřelili osum dřeři, tak co ři pak zbide s prasete, viř?*
37. Tazatel: Hmm.
38. Teta: *No. Tos musel mít řřiři.*
39. Tazatel: To muselo bejt vipasení.

40. Teta: *Nó, to viš, to bejvalo pořádní prase. Ale to viš, abi přijel pomoc, viš? To nepřijel nigdo. Aš pak přijeli...gdiš se to balíčkovalo, tak pak uš přijeli.*
41. Tazatel: Jo.
42. Teta: *No ale tak jako s Jiřkou a s tou Aneškou máme dobrej vstach bich řekla.Že na ti si jako nemůžu sřežovat, že bi... že bich s nima mňela nejakej problem negdi.*
43. Tazatel: Hmm. To jo... tak... to... A nebo, co třeba o Vánocích? ...
44. Teta: *No tak jako vo těch Vánocích...*
45. Tazatel: Co taghle vaříš? Jako taghle gdiš...
46. Teta: *No, tak o Vánocích vaříme taki klasickího kapra a řízek. No teda, vidíš, co to melu. Bramborovej salát a řízek s kapra. To jako to mám ráda, protože to... ten kapr chutná na Vánoce úplně jináč než bjem roku. A jako líbí se mi, že se tadi udržuje pořát to vihráváni po tí fsi, jako ti koledí. Že gdiš to pak negde vikládáme, tagže se tomu všichni d'iví, že to jako u nich třeba jako neňi. Že vlastně si dáme tu večeri, pag deme ke stromku, rozdat dárki a pag deme všichni ven... a hrajou tadi přet každím barákem, hrajou... Prostě rosvítíš stromek ve vokně a ti muzikanti hrajou přet každím tím voknem u toho stromku každího baráku, koledu nějakou zahrajou. A ti lidi prostě, jak se na tí fsi sejdou všichni veňku, tak si popřejou šťastní a veselí svátki. A vobejdeme s tema muzikantama celou ves. Taghle si to jako to... popovídáš a takoví... To jako to se mi líbí, že se to tu pořád drží a udržuje tenhle zvuk. Že to jako ještě nevimizelo votsuť. Na to jak sme, jak já říkám díra po granátu, tagže to ne... to se tadi... Že se jináč jako lidi tadi nesejdou, tagže jako vo těch Vánocích, to se mi jako líbí, no že se to tu udržuje ten ... tenhleten zvuk jako no.*
47. Tazatel: Hmm. Taki gdiš sme s Michalem i s Mírou, tak sme říkali všechno... že gdiš uš jako něco zmizí tak naráz jakobi ti... ti fotbali, jak bili, tak to...
48. Teta: *Nó, nó, nó. Že to skončí, jo? A pak uš se to... nigdo ne to... To viš, dneska... diť to vidíš se nesejdou aňi pořádně tadi do klubovni. Nebo nějakí takoví to...*
49. Tazatel: A hrávalo se to ti fotbali třeba ... nepamatuješ si, gdiš ste bili vi...?
50. Teta: *Jó, diť mamka tvoje taki hrávala s chlapama tadi, vona jed'iná holka tam bila mezi nima. Hrála s nima fodbal. S dospjelejma normálne tadi... Bil ten Milan Řezáčú tadi, jo?... A to prostě chlapi dospjeli a vona tam mezi nima bjehala, kopački na nohách a ... hrála s nima normálne fodbal. To bila úplnej blázen do toho. To jako sme hrávali... Tak já teda ne, protože jako na fotbal... Ale třeba sme si tam uđelali na hřišti s kuláku hřiště na vibíjenou, viš? Sme si tam prostě viznačili, to hřiště gde to... tak tam sme hráli tu vibíjenou. Tak sme se tadi vždicki sešli plno d'ecek a... s tí fsi a uđelali sme si prostě dva tími a hráli sme proti sobje vibíjenou. Nebo síť sme si tam natáhli a tu... volejbal se prostě piňkal a takovíhle rúzní hri. To dneska uš ti d'eka tam na to hřiště uš jako vůbec nejdou, abis je vid'el, že si zahrajou. Ti... kopat tam dou třeba jednou*

dvakrát za to léto. To mi sme tam bili na hřišti vlastně pořát. Za nás to bilo úplně něco jiního. Tadi sme po fsi choďili a hráli sme tu hru na poklat. Schovávali sme si třeba čokolátki, dávali sme si úkoli, jo? Gdiš to... To sme si vihráli jako d'ecká hodně tadi. Nebo pak gdiš už sme bili vječi, tak sme si ud'elali... vohňišťe tam u hřišťe, tam sme si vopíkali buřti s klukama. Sme se vždicki sešli a d'elali sme tam táborák a vopíkali sme si párki a... To bejvalo úplně něco jiního než je to dneska.

51. Tazatel: A gde ste si natáhli tu síť na to...?

52. Teta: *Tam normálně mňeli, ud'elali klucí do toho d'íru, vivrtali víš? Dali tam kuláki, postavili.*

53. Tazatel: Jo tam bili?

54. Teta: *No, no. To tam bejvalo. Já vím, že pak třeba zase gdiš hráli fodbal, tak to museli, tam mňeli nějaki... že tam strčili do toho, no protože abi do toho nepadnul zase, víš? tak tam mňeli takoví...no, že to zasle... no prostě zakrili, abi do toho nepadli nohou, a nezlomili si jako zase nohu, gdiš tam mňeli ud'elani ti d'iri na tu síť. Nebo si to zase dali tu síť nísko a hráli nohejbal. To se můžeš mamki zeptat, tam ta hrála s nima i nohejbal přes tu síť s tema klukama ... No říkám na tom hřišti bilo živo pořát jako za nás, gdiš sme bili d'ecká, no. To sme si tam vihráli. Na pasáka. Takoví hri, to už se dneska vůbec nezná, tihleti, co sme tam hrávali.*

55. Tazatel: Hmm.

56. Teta: *Mamka po stromech tam po hřišti. Co tam bili ti švestki a tak... Tam ta bila pořát tadi s Danou naproti vječně. Dědovi tam rostrhla košili tejkrát. Mňela na sobje d'edovu košili a... tam lezli s Danou pořát po stromech s klukama. To já sem bila taková pecka, to já sem nigdi ne to...nelezla.*

57. Tazatel: No richle to mizelo jako to no... Gdi sme choďili hrát mi fodbal a...

58. Teta: *No tak vono, vit'? Vono dneska už tadi ti d'ecká takoví nejsou, abi bili f tom vjeku stejním a to jsou jenom vlasně tadi ti Švecovi. No a co? Ti dneska jenom doma d'elají kolem hospodářství. A nigdo jinej tu neňi.*

...

59. Tazatel: Jo. Tagže to tu žilo jo? Jako třeba i o víkendu, jo?

60. Teta: *Jó, říkám, nó pořát. No diť i potom, gdiš sme se votsěhovali do Dačic, tak mi sme tadi vlastně bili vikent co vikent s mamkou. ... a už sme na autobus a semka do toho... do Vesce jsme jeli a tadi sme vlastně celej vikend bili. Buť to jsme jeli domů f ned'eli večír do Dačic a nebo třeba aš f pond'elí ráno, jo? Podle toho, co sme třeba tadi ještě ..., že se nám večer nechťelo f ned'eli, tak sme jeli až f pond'elí ráno. Pak rovnou do školi vot tadle. Pak gdiš už sme teda jako... višli základku a choďili sme na zábavi. Tak taki každej pátek sme jeli s mamkou sem. A... a f sobotu tadi do Bud'ískovic, tadi zase s partou na zábavi a... Tagže jako vlastně... ťi říkám mi sme tadi bili pořát. Akorát*

mamka... přes ten víkend... teda přes ten tejden sme bili ve škole. Jako já třeba f Dačicích a mamka v těch Buďejovicích. A jinak sme tu bili víkend co víkend prostě u bábi na to... tadi na fsi, no. F Dačicích tam jestli sme bili jednou nebo dvakrát, to víkendu. To bilo tenkrát nešťestí, gdiš sme tam museli... no teda museli, nemuseli sme tam zústat. Ale říkali sme, že tam budem a... a pak sme zase bili rád'i, že sme mohli jet za bábi sem. Protože tam sme vlastně, dá se říct, žádní kamarádi neměli. Mněli sme tadi ti holki Šindelářovi... Švecovi a ti kluci Honza Báchorú, Sláva Denkú. Prostě tadi sme se... bila jako parta dobrá. A... sme se vždicki třeba domluvili a udělali si ten táborák tam... tam u ribníka. No jako dobrí... nebo na třešně sme támle... na Petrovec sme se vidali na třešně a... tam se trhali třešně a... na luski sme tadi chodili na pole. To víš tenkrát to..., to nigdy, abi to hlídali nebo něco... to sme si natrhali luski a... to bilo. No říkám pječní, pječní. S d'edou sme jezdili na kole nakupovat do Slatini do opchodu. Vždicki podmásli ... prasatům sme vozili a... sice se nám nechťelo kolikrát, ale d'eda nám koupil zase nanuka v opchoďe, tak sme s ním jeli a... Nebo gdiš sme na tu zábavu chťeli, tak d'eda, že prvne musíme zalejt zahradu, a pak teprve, že můžeme někam jít. Abisme si udělali práci prvne, a pak teprve zábava ... A tag bi to mňelo bejt, no.

61. Tazatel: No a lid'í jako gdiš... ted' gdiš tu třeba projde Kadlecka...

62. Teta: Né...

63. Tazatel: Jestli chodili?

64. Teta: *No, a to sme tadi dříf, gdiš o tom mluvíš ... Bábi stará... chodili do kravína. To sme tu mívali lavičku před barákem, jo? A ti ženski šli s kravína a tadi sme si sedli u nás na lavičku, sed'elo se, vikládalo ... jo? A dneska... to vůbec... prostě nevidíš, abi se třeba... jako taghle sešli nebo to. Tadi teta naproti se tam zastavila, s nama sed'ela. Tadi paň Hotařová vot vedle přišla tadi na lavičku. Tadi sed'eli, vikládali si. To jako taki... že se ti lid'í taghle... no víš? ... Jako víc... jako komunikovali spolu jako víc mezi sebou no. jako popovídali si všichni dohromadi a to sme tadi sed'eli vlastně, gdiš sme tadi bili, tak to nebil den, abi tadi neseďeli na lavičce a nebesedovali, no. Vždicki taghle na večer a f léte obzvlášť. To sme tadi potom sed'eli ještě, gdiš už bila kolikrát tma a ještě sme tadi sed'eli. A mi d'ecka sme si tam hráli... tadi taki. Ďelali sme takoví různí hři. Takoví to... cukr, káva... takoví to, co se hraje. Tadi sme u nás před barákem, co sme se tadi toho nahráli. Dá se říct, že se to všechno stahovalo ti d'eti k nám, jako jo?*

65. Tazatel: Jo?

66. Teta: *No, že to bilo jako hodně tadi. Mi...ti holki Švecovi, ti vůbec... ti tu bili, dá se říct u nás jako doma. A mi třeba zase sme hodně... mamka aňi ne, ta spíš s tou Danou tadi naproti, ale já zase sem třeba chodila za tema holkama Švecovejma domú. Jo a dříf to bilo třeba, holki bili tadi u nás a... Švecovi... a mi sme si rohlík namazali, automaticki... se ho namazalo i pro ti holki Švecovi, víš? Jako žes jim dal... prostě to... a zase mi sme dostali pak třeba u nich něco, třeba kus buchtí, gdiš sme u nich bili.*

...

67. Teta: *A náš d'eda ten bil takovej jako hodně na tu dobu, takovej... to že třeba d'eckám pomáhal sestavit sloch jo? gdiš nemohli, víš? Nevjed'eli si radu nebo něco takoviho. Že jim porad'il jo, jako s tím. Jo třeba ti holki Švecovi, gdiš něco... přišli za našim d'edou, jestli bi jim s tím neporad'il, jak to mají napsat a takoví. Tak jako jim s tím hodně pomáhal a...*
68. Tazatel: *A pamatuješ si teda, gdiš už sme, že jim pomáhal se slohem, co mňeli za vzd'elání teda? nebo jako... to...*
69. Teta: *Bábi s... hele to já ne... já myslím, že tenkrát nebili voňi ničím viučení, bábi z d'edou...*
70. Tazatel: *Ne?*
71. Teta: *Ne. Ne. To nebili, ale já vim, že d'eda jako d'elával toho nějakího tajemníka v Bud'iško..., nevim jestli předsedu, to bich lhala, to bi ses musel zeptat bábi, ale já vim, že nějakího tajemníka nebo něco d'elával jako na... na obci jako v Bud'íškovicích, víš? Že d'elával d'eda.*
72. Tazatel: *A on mňel vstach k literatuře? Co si pamatuješ, jako že bi četl kníški nebo...?*
73. Teta: *Tak von hodně novini.*
74. Tazatel: *Jo.*
75. Teta: *No, von hodně novini. To d'eda musel mít každej den prost'e novini, tadi jako, jo? To pokaždí, každej den přečetl všechno, na správi f televizi se jako d'íval. Von mňel jako přehlet. To víš tenkrát vo tu politiku a takoví... Vo tohle jako se hodně zajímal jako. Ale viučení nebili ničím, tenkrát to víš...*
76. Tazatel: *No gdiš jim pomáhal se slohem, tak jestli...*
77. Teta: *Jo to jo. No, to říkám, to von jako umňel prost'e víš tak... pjekně složit, jako sestavit... Říkám i ten ... Sláva Denkú, co má dneska vlastně vistudovanou visokou a má támhle... je majtel firmi, tak i ten za ním kolikrát, jestli bi mu s tím d'eda... nepomohl složit. A .. no jako bil na to šikovnej...*
- ...
78. Tazatel: *A viprávjel třeba jako příbjehi nebo to...?*
79. Teta: *No a tak viprávjeli nám. Třeba bábi... Že... jak to bilo zase za jejich mlá... víš, gdiš bili voňi malí, jo? Jak to prost'e bilo... To mi sme taki jako rádi poslouchali, třeba gdiš sme bili malí a nešel třeba prout nebo bila bouřka, tak sme zhasli... No tak samozřejmně, tak třeba bilo zhasnuto a to... a sed'eli sme po tmně a bábi nám viprávjela, jakí to bilo, gdiš vona bila malá a takoví to... A nebo sme u ní sed'eli a vona nám japka loupala, víš? A takoví jako.. Hodně sme s nima jako strávili z bábi a z d'edou... hodně jako času.*

80. Tazatel: A vona bila z Budříškovíc?
81. Teta: *No, no, no. Z Budříškovíc.*
82. Tazatel: A d'eda bil...?
83. Teta: *Ten bil prej... tadi... tadi s tí... ne. Nebo nebil s tíhle chalupi? Ale d'eda bil tadi z Vesce. Děda bil z Vesce.*
84. Tazatel: Jo z Vesce.
85. Teta: *No. No. No.*
86. Tazatel: Nebil asi s tíhle chalupi? Dit' tenhle je s třicátího ne? Nebo ne...
87. Teta: *No. Ne. Ne. Děda to jako ne to... Ale d'eda bil jako...*
88. Tazatel: To si postavili asi už spolu jako.
89. Teta: *No. No. No. Ale bábí ta pochází z Budříškovíc.*
90. Tazatel: A co ste d'elali f tom kravíne, gdiš ste tam chod'ili třeba?
91. Teta: *No, voňi tam krmili ti kravi, né? No tak mi sme... to víš, mi jako d'ecka prvne, tak to sme si tam třeba spíš jenom tak jako hráli. Nebo sme jim pomáhali nakládat. Tam bil takovej ten vús, ktorej se tam tahal po tom vršku s krmeňím, jo? Tagže sme ho prost'e naložili tou siláží, co ti kravi... Pak sme to rozvezli a s toho vozu sme to házeli jim do těch... do těch... do toho žlabu řem kravám, jo? Pak sme jim vibírali s těch napa... jak sou ti... maj tu napaječku, tag gdiš to mñeli zařelaní tou slámou, to sme jim vibírali jako, gdiš už sme bili pak vječí a nebo sme jim pomáhali i kidat. Stáhnout to do toho škrabáku prost'e ten hnúj a takoví. Zamíct to tam po tom vršku. To víš d'eda... d'eda náš ten bil hodně pedant na to... jako na tu čistotu, jo? Tak ten to musel... vždicki gdiš tam bil, tak sme... vždicki nám dal koště a holki: „Tadi to zametře ten vršek prost'e a tam neňi ñigde žádná sláma. Tak to sme zametali tam f tom kravíne, sme jim pomáhali a... Ale jako nás to jako i bavilo, gdiš sme tam za ñima mohli jít nebo to gdiš sme přišli ze školi a šli sme jim tam pomoct.*

...

Druhá promluva střední generace

1. Tazatel: No tak...
2. Jitka: *Tak já nevim, povídej, co chceš, ptej se mñe, na co chceš.*
3. Tazatel: no tak co ti d'eři? Jak se má Pepa a...?

4. Jitka: *Ďeři... Nároční, hodně nároční, Martine. Strašně nároční, ešče teřkom gdiš bábí jalo moc nemúže, tak je to strašně nároční, hele. Jak máš druhí, gdiš jedno, ješče tak jo... Ale jak máš druhí, tak ten třeba kňučí, ten něco potřebuje, víš? Druhej jako to... tagže jako hrozně nároční. Ale jo pak, gdiš to ňejak vodroste. Tak Pepiček ten už jako začíná bejt takovej samostatnej, takovej prostě... tak je to lepší. Ale tadi to pimprle, jak nevíš, jak kňučí a spat třeba nechce, víš? A najedenej je, jak třeba dneska vidíš, jo? Furt ho taháš nebo prostě jo... ňeco tohle. Tagže jako... tagže jako je to hrozně nároční, hrozně jako to... a... tak jako jo. Ale říkala sem, potřeťí si to budu hodně rozmejšlet, jestli jako ješče budeme mít třeťí... A hlavně človjek jako straťí takoví... Nebo ňegdo, gdo má třeba hodní, fakt jako hodní... tohle mi... hodní jako d'ecka a neví vo ňich. Tak je to ňeco jiního. Třeba tadi ten vižaduje jako... nebo Pepiček to taki vižadoval, jo? Tohle sme mňeli taki s Pepíkem. Vot toho třeťího mjesíce... vot toho třeťího mjesíce prostě jako... víš? Že chce nosit a voňi jako všechno kousat, prostě ti kousátka, zajímaj ho vjeci. Vidí. Tenlecten mi připadá, že je ješče horší ješče neš Pepík, jo? Taki sme si tím prošli, že jo? Prostě pořát... pořát nosit a pořát s ňim chodit a tohle, jo? Neš jako ničim se tak ňeják moc nezabavil, ale to asi d'ecka takoví sou, jo? Takoví chvilku rozbalenej, chvilku jako to... Tak chvilku, zase gdiš ti usne, tak ňeco honem ud'elat nebo to... Tagže je to takovej kolotoč, jako neš to... neš to jako tak... neš to jako tak prostě vodroste. Já říkám do toho roku je to asi nejhorší. Do toho roku neš prostě, neš ti to jako... já nevím, jak bich to řekla. Neš ti to jako začne chodit a trošku rozumjet a mluvit, víš? Jako... pak už mu třeba to tak mlíko nestrojíš, jo? Začínáš mu dávat pomalu příkrmi a takoví... Tak je i víc zasícenej vlastně, ňejakou tu křupku si skřoupne a to... tagže je to pak už vot toho roku takoví veselejší, takoví trošku jinačí. No, nebo možná do t'ech sedmi, vosmi mjesícú, než zase třeba leze... Nám teda Pepiček nelezl, nám chodil f tom chodítku. Tak je to takoví jako vo ňčem... vo ňčem... už potom jiní, no. Tadi to, gdiš je to to mimino... ale taki bilo to, gdiš se narodil tenlecten Pavlík jako ... tak taki to bilo... jak nám brečel neš sme přišli na to, že je alergickej na tu laktózu vlastně, ne?*

...

5. Jitka: *Ale já říkám je to čím dál horší. Voňi říkaj do třech mjesícú, že bi to mjelo bejt, pag že už je to fajn, že už se pak ti d'ecka začnou překulovat a takoví, ne? Ale houbi u nás je to vot třech mjesícú čím dál horší. Já sem říkala do třech mjesícú to docela šlo. Teť to spí jako... teť to spí jako čím dál míň. Protože jak už sou vjecí, tak sou takoví zvidavješí, tak sou jako takoví tohle... Tak už nepotřebujou zas tolik spát, zase tolik... tagže jo heleť... Je to nároční, je to... ale to... asi to potom stojí za to. No, gdiš vidíš toho Pepíka nebo prostě... jak už zase vodrostl a říkáš si: „ Ti jo, je to možní, že nosil jo takoví... malí dupačky a prostě tohle takoví...? “ Tagže jako jo, asi jo stojí to za to.*

...

6. Tazatel: *Já mám za to, jako to, to že právjě tahle starost s t'ema d'etma, to je pro mňe to užívání, že až budeme ve vjeku naší bábí tak si řekneme: „A sakra jako, gdiš sme bili*

jako rodiče, jako... gdi bili jako malí... bila s ňima starost, ale teď už sou to taki rodiče...“

7. Jitka: *Hele já si myslím, že jako zase voňi ti d'eka fakt vodrostou a zase se ti vrátí takovej jako... já to vidím i s Pepičkem. Gdibisme mjeli třeba jen toho Pepička. Tak už zase po těch... já nevím, dejme tomu dvou letech, v tom... nebo roce, roce a něco. Tak už se ti vrací, že začínáš mít jakobi ten čas na sebe takovej jako, jo? Začínáš prostě trošičku... protože on už začíná, jak... do tí dobi než začne bjehat je to nejhorší. Protože von už začíná bejt samostatnější, von si začíná hrát, von ti tak jakobi řekne, co prostě mu... jo? jako mu je nebo co potřebuje nebo nějakou tu pohátku chvilku vidrží. Teď já říkám do toho asi půl roku těch... dejme tomu devíti mjesíců, do toho roku... Do toho roku asi je to takový nejhorší prostě. Je to takový jako... víš? Leží, musíš to furt nosit. Von... jako, jo? von přibírá vlastně, tagže je čím dál těší. Je prostě tohle... Jo? Tagže jako taghle. A teď víš, ještě máme na tom dvoře nebo nějakou ten dobytek, něco máličko, jo? Tadi. Já třeba tu zahrátku, ale tak jako... jo? tak se to prostě... tagže je to... Ale zase je fakt, že třeba Pepiček, gdiš tohle... gdiš bisme mjeli jen toho Pepíka, tak tet už člověk se má... jak já říkám bi se mjel jak fráji. Protože von už je... von se nají f klidu víť? Von si jako řekne, já potřebuju támleto, jo? Von už si jako pohraje sám nebo sme šli jen tak jako třeba na prochásku bestarostně. Tadi to ti třeba kňučí a neřekne ti: „ Hele, já prostě teď spát nechci! A já bich jako chtěl něco jako... prostě... jako... něco prostě... “ nevím, jo? Tagže odhaduješ ,jo? To je jenom takovej vodhat. To je prostě jen takovej...*
8. Jitka: *...Ale je to jako něco jiního s tema d'etma, neš prostě jako gdiš seš sám nebo gdiš je ten Pepík už je jako vječí, no gdiš jako... jo? Ale taki si s Pavlem říkáme, mi... voňi jako d'eka vodrostou... vono to začne pak chodit do tí školki, asi te do tí školi a bude to zase jako asi vo něčem, jo?... vo něčem jiním nebo vo něčem prostě neš... neš jako je tohle. Neš je to prostě to... Tagže asi taklenc. Tagže asi tak... S tema d'eťima. Je to boj, ale asi to pak fak... potom fakt jako stojí za to. Gdiš ti pak Pepík řekne: „ Mamiňko já te mám tak rát.“ A mje bilo tak smutno. Tak te to jako zahřeje. Tak te to... člověk, já taki hele kolikrát nadávám, říkám: Ti jo, já ešče druhí, sme si tadi... “ jo? Protože fakt něgdi je toho tak jako hodně, tak jako strašně moc... tak já jako sem ešče takovej nervák nebo tohle... tagže jako... tagže jako jo. Stojí to asi za to. To všechno... jako... to všechno tohle. A vi ste tadi taki bili třeba malí. Nebo já si říkám, diť Michal bil taki přet chvilkou to... tak jako to strašně jako uťiká. A s Pavlíkem je to...jo? Bili mu minulej tejden štíři mjesíce a s tím to uťiká jako ešče richlejc jo? Prostě ešče... ešče prostě ešče víc richlejc neš snat s tím Pepíkem, jo? S tím mi to tak nepřipadalo. Že... Protože, jak sou dvě a pořát se něco d'eje, takovej kolobjech nebo, jo? ... taková ta rutina furt...*
9. Tazatel: No, uťiká to ale fakt...
10. Jitka: *No uťiká, Martine a připadá mi fakt, že čím jako tetkom člověk je starší, tak mje připadá, že to uťiká čím dál víc richlejc. Mje fakt to přide, že to tag dřív neuťikalo, gdiš sem chodila do práce. Taki to utíkalo, taki to jako bilo to... ale teď mi přide, von se f*

kvjetnu narodil a uš máš tadi dneska, uš máš tadi, já nevim, štrvtího nebo třetího řína, né? Je vlastně dneska.

11. Tazatel: Jo.

12. Jitka: *Třetího a za chvílku... za tejdén uš támle budeš mít skoro půlku mjesíce přič a jako hrozně to leťí, hrozně...*

...

13. Jitka: *A i vůbec jako všechno mi přide, že to uťíká richlejc. Né, že jako se staráš vo ti d'ecká a vo to, ale jako že ten čas jako něják to tak leťí, že... Nebo nám spíš připadá, že ta doba je hrozně uspječaná, jo? Že je to takoví strašně... strašně jako hektický, uspječaní a všechno honem a jak to neňi, tak prostě: „a jó...“ si říkám... s Pavlem si to jako taki tak říkáme, gdiš třeba něgdi máme chvílku jako si promluvit, jo? Nebo jako chvíličku to... Tagže... tagže taghle mi to aspoň přide, jo? Prostě. Taghle mi to aspoň jako přide, že je... že je to jako právjé takoví hektištější nebo já nevim. Takoví... nebo aspoň u nás. U nás je blázinec pořát. U nás je... blázinec teda vječně jako, jo? U nás je to... a tak sme říkali bude jako říjen, bude listopat a mi sme si říkali než budou Vánoce viš, jako jo? Že si človjek říká to... a jako pak najednou sou ti Vánoce a pak uš je teda ten leden a únor... ten je takovej mrtvej, to je jako klit. To mje připadá, jako z mího hlediska, že mi to tak neutíká. To je jako pohoda. A pak uš je březén... to uš... já se na to d'ívám taghle. Že uš třeba jako f březnu se uš povohlížíš... jako nějaki třeba máme ti kitki na voknech nebo tohle... Letos to teda stálo úplně za houbi, protože nebil vůbec čas. Tak sem teda zachránila aspoň ti štiri truhlíki zepředu, jo? Tagže se jako trošku d'íváš na ti kitki jo? Začíná nějaká ta práce viš? Trošičku venjku. Tagže se to začíná rozbíhat k tomu jaru ... A pak přes to léto se to něják... něco tadi d'eláš...*

...

14. Tazatel: A stihneš si f tom hektizmu vspomenout, jak ti si bila jako malá? Nebo taghle...

15. Jitka: *Ne. Absolutně ne. Absolutně...*

16. Tazatel: Jako paralelu nějakou? Ne?

17. Jitka: *Ne... Ne. Ne. Hele to neboj... Já mám teda úplně vipnuto, že si fakt ne... nevs... jako ne... jako nepřemejšlim, jako jak to bilo, gdiš sem bila já malá nebo prostě, jo? To fakt jako... to fakt jako ne. To si... to si... to si ne... nebo já teda jako nepřemejšlim nat ťim, jo jako? Určíte to viš, že se mnou mjeli starostí. Říkali, že sem furt prořvala, jo? Pořát, že sem... že já sem bila nemocná, jo? A to... tagže jako... tagže jako taki to... Ale... ale jako nevspomenu. Hele, já si nevspomenu... já vim, že mám... že mám prostě ud'elat mlíko, tet'kom pude spat, tag honem. A najednou mi... ťi bježí jako f hlavje, jo? Musíš třeba já nevim, to sou takoví kravini prostě ... to sou takoví blbostí, jo? Musíš třeba zamíct, jo? Musíš támle něco uvařit, dod'elat támle vobjet, támle na tom, jo? Pak von se vzbudí, tak co zbude, jo? A pak zase támle musím ešče, jo? Třeba... já nevim,*

dám... úplní kravini, jo? nakrmit... nakrmit kočka třeba. Pojedeme votpoledne nakoupit. Do toho musím stihnout vitřit, musím stihnout vižehlit a taková... prádlo do pračky... Hele to sou taková úplní pitomini, jo? Úplní taková, prostě jako fakt kravini, ale to je takovejch tisíců malilinkatejch úplně nesmyslnějch drobností, gdi jako, fakt... gdiš nemáš d'eti, tak na to máš čas, máš na to klit a nemáš jako... jo? prostě... nemáš jako... nemáš jako takovou jako... ne... mislet na to... prostě máš na to jakobi ten klit. Nemusíš se najednou postarat vo nějakího toho mrňouse, kterej je vlastně vázanej, von je vázanej jenom vlastně tobje, jo? Von je votkázanej vlastně jenom na tu mámu nebo dejme tomu na toho tátu, kterej na něj... nemá taki na nás moc čas, protože Pavel to zase se hlídá ud'elat jako veňku... bábí teda ho chvíliňku pohlídá jako jo? Potohle... chvíličku ho pochová. Ale jenom je vlastně von votkázanej na mje, že já mu dám jakobi to mlíko. Chápeš mje, jo? Buť...

18. Tazatel: Jo. Jo.

19. Jitka: ... ho teda kojíš nebo mu dáš tu flašku, že ti ho přebalíš, že ti vlastně s ním budeš nebo ti ho dáš do toho kočáru a pojeděš s ním na chvíli na tu vichásku, abí se dostal ven na čerstvej vzduch. Že jako ten malej tvoreček, ten mrňousek je votkázanej vlastně jenom... jenom jako na tu... jakobi f uvozofkách zase mámu a na toho tátu. Ale nejmíc jakobi na tu mámu, protože ta máma je s ním doma a je s ním dvacet štíři hod'ín deňe, jo?

...

20. Tazatel: Ale no teť, gdiš máš taghle čas, vspomeneš si? Jo? Jakobi.

21. Jitka: Hele, jestli si vspomenu. Já aňi nevím jako. To sou spíš taková zábleski, kteří, jako gdiš sem bila úplně maliňká, to si nepamatuju. Já si spíš začínám pamatovat vot těch štířech, pjeťi let asi ře... nebo vot těch třech, nevím to bich asi kecala. To jako, že spíš jako z d'edou, že sem se tadi houpala na houpačce, jo? Pamatuji si, že d'eda mjel tadi taki šřenata, psi malí, jako jo? Tadi si něco tak málo pamatuju taki trošku, jakí bilo posvícení, gdi sem bila fakt jako úplně malá, jo? Jako...

22. Tazatel: Jestli ti do toho můžu skočit. Vot kolika si tu bila jakobi nastálo? Jako to... nebo...

23. Jitka: Hele já sem tadi bila... ježišmarja. Já sem tadi bila... vot tí štvrtí třídí sem tadi bila nastálo. Ale já sem šla ve třech štířech letech... sem šla do tí Dobrohoště s mamkou. A pak sem se v těch devíti letech vrátila, ale mi sme tadi do těch štíř... štíř let vlastně... s mamkou... s mamkou taki bidleli, vlastně. Protože mamka utekla... já sem se v září narod'ila, mamka s těch Lhořic utekla na Štedrej den, f prosinci, tagže ve třech mjesících. Tak já sem tu bila vot třech mjesíců do štíř... do štíř let, sem tadi bila. Pak sme se ve štířech letech přestěhovali do Dobrohoště, no a vod devíti let sem už tu teda nastálo. Jako prostě tohle. Tagže... tagže... tagže taghle, jo? Má človjek jako taková útrški, něco i s tí Dobrohošti, jo? Že prostě sme tam choďili bruslit a já nevím... mamka nás brala, gdiš už bili jako holki zase taki malí. Tak sme jezďili ... na safari sme

bili, mislim, f Hradci Královí. Pak sme jezdili jako do divadel, jo? Prostě do tohodle... do... do Prahi. Vim, že taki na nějakí... na nějakí to... přetstaveňi na ledě, to sme taki bili.

...

24. Tazatel: No a nějakou... třeba jako ten život tadi vobícejnej, promněnu nebo mňela si tu nějakí jako ti jako vrstevňiki vlastně..., ti co tadi zůstali nebo...

25. Jitka: *Hele mi sme choďili... Hele, no tak tadi bila ta Lucka Hotařová, pak tadi bila ta Romana, ještě vlastně ta Javůrková. Bila tadi ta Markéta Báchorová, ale ti bili jako vječí neš já. Ti bili jako tohle... Hele já sem tadi, mi sme... Pak, gdiš sem do tí Budče začala choďit, tak já nevím, s kim sem choďila. Pak tadi bili ti holki Krejčovi, ne? Ta Maruška s Romanou, tak mi sme asi tak jako choďili asi tě s tou Luckou... s tou Luckou Hotařovou. K řem sem taki choďila, ti mívali nutrije, hele. Mívala tam spoustu morčat, si taki pamatuju, jo? Na špendlíki sme choďili dozadu na hřišće jako... pak tam bejvali takoví ringle. Ringle žlutí a to... jo? ...a tam tekl... tam tekl jako... za řim hřišćetem bila takovej... Jestli si... ti si taki nepamatuješ... možná... možná pamatuješ... bili tam ti žlutí špendlíki a bili tam... žlutí špendlíki, kecám, žlutí ringle a takovej obrofskej strom špendlíkú červenejch a tam dole tekl potok jako takovej... to si nepamatuješ.*

26. Tazatel: Tak to už si nepamatuju.

...

27. Jitka: *Načeš si říkám, že třeba ten Pepík že možná tadi vo to bude jako, jakobi vohuzenej, protože nevím no... von jako... f jeho... f jeho vjeku tadi jako tak ňi... ňigdo ňigdo tak jako viš?... jako neňi nebo... neňi, no? Neňi, jako jo?... že... Ti Švecovi dou spíš jakobi do sebe, nevím, jestli puřijou.*

...

První promluva nejmladší generace

1. Tazatel: Tak tagže to... máme tu naší oblíbenou tradici, ne? Velikonoce, že jo?
2. Michal: *Přesně tak.*
3. Tazatel: Jak máma říkala pjetadvacetiletou. Dlouho jsem vůbec nedokázal pochopit, proč mluví pjetadvacet let to... gdiš je nám dvaadvacet, ne? a potom... potom sem pochopil, že to bere to, ne? Co se fdala, ne?
4. Michal: *Jo? to už... to už je tag dlouho? To bich aňi neřek, sakra.*
5. Tazatel: No, vona sem jezdila s Patrikem a Romanem ne? Ještě předřim...
6. Michal: *Aha.*

7. Tazatel: Ještě přetřím. No a jak ses co... jakobi mjel pocit, gdiš ťi řekli, že sem nemocnej nebo vjed'els to jakobi?
8. Michal: *Hele tak jo... vůbec sem to nevjed'el, nečekal sem to, protože sem jako... prej Martin je nemocnej... já říkám cože?... jako všechno f pohod'e, gdiš sme tam bili, všechno f pohod'e, jen ten Roman bil nachcípanej, tak úplně všechno f pohod'ě, jako říkám... nemocnej, ohroženo... ohrožen přijest, říkám...*
9. Tazatel: Taghle, jo?
10. Michal: *No, nebo něco f tom smislu. Říkám, to neňi možní, ohrožen přijest, ne? A jako říkám: „proč?“ No Martin je nejakej... prej má horečku. A říkám: „prosím ťe a kolik?“ Neco přes třicet sedum. No, říkám: „Dít to neňi ještě ani horečka, ne?“ Tak jako... tak sem si říkal ti co já budu d'elat ti...*
11. Tazatel: To sem mňel večer. To já mňel třicet osum a púl, jo? Ale to...
12. Michal: *Jo? Aha.*
13. Tazatel: pak sraženou třicet sedum osum sem mňel jo to ehm vlastně jakobi večer to. A tak ještě sme... to je na večer dobrí to uš to ne? ... jenže ráno jsem mňel zase třicet osum ne?
14. Michal: *Aha. To já sem právje vůbec jako to... nevjed'el... to jako sem si říkal to, co já budu d'elat. Martin nepřijede. To budu chod'it sám o Velikonocích? To sem jako vůbec nečekal, co jako budu d'elat.*
15. Tazatel: No já sem říkal mámňe, ať jede sama ne? gdibi náhodou... ale cht'el sem jakobi to -
16. Michal: *No jasní no jasní no... no tak, ale tak teť se cítíš fajn ne? Tak je to dobrí, ne?*
17. Tazatel: Jo. Jo -No ale o ťech Velikonocích tak, jak právje máme tu tradici... tak to -
18. Michal: *No něgdo tu tadi tradici držet musí, ne?*
19. Tazatel: Ale zajímalo bi mňe... Nigdi si mi jako neřek pořádně vo tom... vo Vánocích, jak tadi slavíte jakobi to. Tak jestli se můžeš rozpovídat.
20. Michal: *Říkám jako no... no, normálně probíhá, viť? Bábí s d'edou přijedou, viť? Tak fšechno to... Chceš přímo ten den popsát jako?*
21. Tazatel: No třeba, jako ti dni, gdi jako přijedou no a...
22. Michal: *No tak vječinou to bejvá, gdi začínaj ti svátka nebo já nevím, záleží na tom, na jakej den to vichází. Tak jako... je vlastně přivezeme, nebo ještě před'tím s mamkou pečeme sami cukroví... upečeme nějakí to cukroví, pak je dovezeme, ten... mi je vlastně vozíme vjetšinou ten den, toho Šťedřího dne, koup... koupí rovnou kapra, jako to, tag ho tadi spracujeme, všechno to, připravujeme na ti... na tu... na to uš smaží... vlastně vot otopledne uš se smaží říski, pomalu na večer připravuje salát... všechno. No pak já nevím, kolem tí púl šestí je večere, tak se to všechno připraví, sedneme společně k večeri, najíme se. No a pag začnem kolem tí púl šestí až púl sedmí máme vlastně uš najedeno, tag zatím umejvam já s bábí a taghle jo... nádobí, pak se teda pot stromek rozdaj dárki, jdeme ke stromečku jako... vjetšinou já jako slavnostně jako já jako... říkám já budu rozdávát dárki jako dicki... tak rozdávám dárki, rozdávám, popovídáme a ud'eláme si nějakou srandu, prču. Pag zjistiťme, že budou chod'it muzikanti, tak naši se dou převlíct, teda jako, že pudou ven, teda d'eda uš nechod'í ven a mi s Mirkem chod'íme vjetšinou s ňima teda uš, proto voni totiš... nejhorší bilo, gdiš stříleli ti petardi, nám to občas vadilo nebo to.*

23. Tazatel: Střileli petardi jo ňegdi?
24. Michal: *I právje na to, tag házeli petardi na Vánoce, teť uš jenom prskafki, teť uš petardi votpusťili na Vánoce, tagže choďime s prskafkama, tak choďime ven. Ti ale letos o Vánocích to bila krutá zima, to, sme se těšili domú. A tak sme to teda obešli... jen tak... to chodí ke každimu baráku, tam zahrají, ňejakí pár každí koledi. Tak samozřejmne se to opakuje, viť? Protože u každího baráku gdibi zahrál tolig každou koledu, tak tolik kolet zase neňí. No tag zahrajou... vjetšinou hrajou na trumpeti všichňi uš... bejval tadi z vedlejší obce, kterej hrával na klarinet, ten uš tadi nebejvá, uš nejezdí, tagže hrajou na trumpeti... no to... viť dostanou štamprdličku u baráku, ňějakej ten... ňějaku tu odměnu, ňějaku tu... f těch jako f peňezích. Takoví... pohoda, pokecaj s lidma z vesnice, , co je novího, co jak se mají a to... je to takoví příjemní jako takoví to, prostě že se s lidma setkáš, se sousedama jako s kteríma se často nevidíš, jo, aňi jo? Nebo zespona z vesnice. Je to pjekní... no mne se to líbí, je to prostě něco jiního než ve mjestě, tam se pak každej to... hele, pak sedí u televize a čumí na pohátku... to sou takoví...*
25. Tazatel: Jo jasní, to no... takoví to... že to na vesňici... je to rozhodne . Je to poklidnější.
26. Michal: *No, jak na kterí no tak... záleží na tom... neňí to úplne na každí, ale...*
27. Tazatel: Je to poklidnější to... ta atmosféra.
28. Michal: *No určíte, rozhodne je to poklidnější.*
29. Tazatel: No a jaks to třeba vňímal jako, gdišs bil jako malej? To... jakobi... Cíťíš jakobi rozďil tam, f tom jakobi právje f tom... jakobi... f tom hektizmu? Nebo jakobi viš, co mislim jakobi to že?
30. Michal: *No tak taghle, jako gdiš sem bil malej, tak samozřejmne... sem viť... hlavne radost z dárkú, co dostanu, co bude, jo?*
31. Tazatel: Jo.
32. Michal: *Ježíšek. To viš, dokut sem na ňeho vjeřil nebo mi bilo jakobi vsugerováno prostě, že Ježíšek egzistuje, i gdiš sem si ho přetstavoval, nevím, co mi to bilo vnuknuto televizi taghle, že je to Santa, jo?*
33. Tazatel: A gdiš... Jo.
34. Michal: *Jo ale fakt, jednou sem zažil... že prostě a nebo zlatí prasátko, k tomu se dostanu. Že sem zažil, že fakt najednou řekli, že přijede ježíšek a najednou jsem slišel ránu na střeše, říkám ti vole von je tadi. A to bilo...*
35. Tazatel: Hele, gdiš teť říkáš, to mne jen teť napadlo. Gde? A jak... Přetstavoval sis kudi přichází?
36. Michal: *Komínem.*
37. Tazatel: *Komínem.*
38. Michal: *Samozřejmne. Jako Santa.*
39. Tazatel: Jo. Aha.
40. Michal: *Tak potom samozřejmne...*
41. Tazatel: *Pamatuješ... já jen vodbočím... pamatuješ, jak sme mňeli to... f Neplachofce to vokíňko takoví f tí kuchyňi.*
42. Michal: *No. No.*
43. Tazatel: Tak já sem si přetstavoval, že choďí tím.

44. Michal: *Ale pak... ano, gdiš vo tom mluviš, tak t'ím voknem, tak taki potom sem si pretstavoval, že Ježíšek je jako, mi pak bilo... negde jsem čet jako mimiňko nebo co...*
45. Tazatel: *jednou jsem totiž viděl takovou hvejzdu a vona jakobi... blikala taková to... a to sem si mislel, že je právě von.*
46. Michal: *Jo? Tak to ne, to taghle ne jo. Ale říkám, tak sem si pak nakonec... teda... či později mislel, že to... že chodí... jako voknem jo ježíšek nebo to. Jo a... no, vždicki jsem si říkal, gdo zvoňí t'ím zvonečkem nebo to... a pak sem si... pak nám to teda řekli naši příbuzní, ne?... Kuba s Frantou... že ježíšek neegzistuje, to si pamatuju, , to nám řekli. Ale tak...*
47. Tazatel: *Mně to vidrželo aš na základku jako to...*
48. Michal: *To ne. Mně to taki na základku, ale... ne... do určitého ročníku, já si mislim, že nám to... já nevim... možná na zákl... mislim, že už na prvím stupňi sme se to dozvedeli, jo? Tak jako zmňeňilo se to, no. Ta... tam to bilo prostě hlavně o těch dárákách, te' je to hlavně, protože já mám... se držim téma nebo toho, že já nepotřebuju dostat ten dárek, ale sem ráť, že ho můžu někomu dát.*
49. Tazatel: *Já to mám taki tak.*
50. Michal: *Gdiš má radost ten druhaj. Prostě já mám radost s toho, gdiš on má radost. Fakt mňe to... jako ne to... To je pro mňe lepší.*
51. Tazatel: *Nebo jako, gdiš dostanu dárek, tak mám radost s toho... jako, že... no*
52. Michal: *Že to poťeší toho...*
53. Tazatel: *No že gdiš... přesně a nebo, gdiš mi něgdo dá jakobi to, tak mňe poťeší třeba..., že si vspomene prostě.*
54. Mamka: *Můžu vás chvílku virušit?*
55. Tazatel: *No. Jo!*
56. Michal: *No můžeš no, klidně.*
57. Tazatel: *No.*
58. Tazatel: *radši...*
59. Michal: *jo tak jako kolem, ohledně těch Vánoc jako... gdiš sem třeba letos dával našim ti lázně, jako s t'ím bráchou. Jak prostě sem čekal tu reakci, jo? Jako já sem si schválně tadi připravil foťák, nahrával sem to, jak sme se vo tom bavili, že bich to chťel zachitit tu reakci na to video. Už sem t'í to video vůbec ukazoval?*
60. Tazatel: *Ne, ale tohle mňe právě jako... Vánoce mňe napadli... jako... že se te' zeptám, protože mňe jakobi... jak je to v zimně*
61. Michal: *hm.*
62. Tazatel: *Jak sem vůbec nigdi nejezdíme... Že... že...*
63. Michal: *No, vi už končíte v říjnu ne? vlastně na... na posvíceňi.*
64. Tazatel: *No, dříf sme sem jezdívali , to ne... ještě protože bil ten let. Tak to bili nějak... ale to bil taki už skoro jaro ne? To bili tak nějak...*
65. Michal: *To... to bilo v lednu právě. To už bilo mislim, že po kon... něgdi po konci...*
66. Tazatel: *Že si aňi nepamatuju, jakobi, gdi sme...*
67. Michal: *To já si te' snat pamatuju, jednou si tadi bil sám v zimně, že sme šli spolu, já, ti, můj taťka a mamka, že sme šli nahoru bruslit... to si pamatuju, že sme šli na ten vrchňí ribňík. Ale pak už si to nějak nepamatuju, že bi si semka v zimně jezdil. Ale tak jako nigdi... můžeš gdikolif přijet nebo můžete přijet se podívat na ti svátki nebo to. Tak*

- jednou oslavíme Vánoce ve více lidech. Diť se nič neđeje, ne? Abisme se tu vešli, no tak se pojedje přespat do Dačic, půlka nebo to... to, abichom se tu vešli třeba ten večer, nebo dokonce přespali. Vždiť můžete přijet ježíšmarja... tadi všichni přijet. Pro jednou se nič nestane. Aspoň ti pozná... poznáte, jak to funguje tadi, jo? Diť nám je to jako jedno. Mňe teda obzvlášť jako... jako mňe na tom nesejde, jestli tu bude víc lidí nebo ne... já sem zviklejš ve více lidech trávit ňejakí chvíle nebo to... tagže jako mňe společnost nevaďí. No, Velikonoce dá se říct to samí, to sem rát jako, že aspoň ňejakí svátka... jako se vídáme nebo ňejakí akce vždicki nebo ňejakí prostě takovihle... Vem si to, udržuješ tadi tradici, jo? Vem si, ,gdo už tadi chodí? Ňigdo.*
68. Tazatel: No.
69. Michal: *Šindelárovi tadi už nechodí jako... nebo ti mladí už nechodí. Jedínej, gdo tadi chodí... mi a ti Švecovi, no. To sou jedíni, gdo tadi chodí na ti Velikonoce. Mamka říkala, že aňi letos si nemáme prej... brát tašku na vajička , že máme prej, že to aňi nemáme brát, že to nemá cenu. Tagže... já budu zbírat zase štamprdle jako... to je jasní, to je jasní. Asi letos budu no... letos pít ne... letos budu pít asi, tagže letos to vemu. Tak no... ale stejňe pomňerňe se ví... teť letos se ví... nebo letos, už minulejš rok se vídáme čím... čím dál častěj, jak jezďim za... do Buďejovic , do řech..., za váma do Buďejovic nebo teda za Vojtou. Tak se tam vídáme často, sakra. Tak často sme se ňigdi neviděli. Pamatuješ, jak sme si psávali dopisi? Pamatuješ si to? Ně? To si pamatuju, že sem třeba seďel v obívaku u stolu a psali sme normálňe si dopisi vždicki. Jednou za tejden přišel od tebe, pak ode mňe a psali sme si dopisi normálňe, jako malí.*
70. Tazatel: to si...
71. Michal: *Hochu to si pamatuju, jako gdibi to bilo včera! Na to nezapomenu.*
72. Tazatel: To si... Aňi matňe! Jako.
73. Michal: *Ne, já úplňe se pamatuju, jak sme ... sem tam seďel, mamka mi gdištak poradíla nebo to... tak sem seďel a psal sem dopis ři. To si pamatuju. To bilo pjekní. To sme si psali dopisi a... To víš a dneska je to fejsbúk a... esemeski a volání a to je takoví... dneska*
74. Tazatel: No, jasní je to.
75. Michal: *Ale na ten dopis to nemá. Proto mamka se zase, právjje taki... esemeski furt... psalo se esemeski na Vánoce nebo to a upnula se spátka k pohledúm. Proč ne? Je to zmňena, je to jednoduší, tam nemusíš hlídat... hele tam je napsaní nebo to... prostě to pošleš komu chceš a je to... je to pro mňe... prostě pořát lepší no. Ti pohledi. ... Takí pohledňice, elektronickí pohledňice nebo to je vo ňičem, takoví...*
76. Tazatel: Jo já taki to. Ti přání, ne? Sou dobrí, to jakobi, právjje to. A že bich taki mňel třeba, gdiš sem psal tu práci, tak že bichom mohli vimislet další přání, ne?... že gdibichom ňekomu psali. Tak...
77. Michal: *No právjje, jak si vo tom dneska mluvil, ne? Že vimislíme vlastní. To bi... vlastně pak sem vspomněl na to prvňí, které sme vimisleli před dvouma rokama na ti Velikonoce?*
78. Tazatel: Jak bili ti... jag bila ta zima, ne? Právjje, že...
79. Michal: *No. No. No. Tak to bilo minulejš rok. No.*
80. Tazatel: S řema barvama stuhi. A to...

81. Michal: *No. No. to bilo pjekní, to se mi líbilo. To bisme ještě možná něgde našli. Ale to... to bilo moc pjekní, to se nám povedlo.*
82. Tazatel: tak. *Že vlastně jako... , i gdiš je zima ne? Tak jakobi ti barvi duhi jsss... Jsou to ne jakobi*
83. Michal: *No.*
84. Tazatel: *Ti stuhi ne?*
85. Michal: *Přesně, ti stuhi, ano, ano, souhlasím.*
86. Tazatel: *To bis možná ještě našel vlastně? vždit' sme to psali na počítači ne? Tam...*
87. Michal: *Ale to bilo tadi na tom a ten je přeinstalovanej. Tak nejsem si jistej.*
88. Tazatel: *No to jo.*
89. Michal: *Ale možná, gdiš si to posílal někomu ímejlem, tagže bis to možná nenašel na ímejlu.*
90. Tazatel: *Já mislim, že to sme psali jenom to, abi se to psalo potom do toho... víš, do toho...*
91. Michal: *No to je možní. Tak to je jedno uš. To uš asi bohužel nedohledáme.*
92. Tazatel: *No, to, no.*
93. Michal: *Ale to bilo pjekní. No tak letos, to nevím, jak to bude letos v pondělí no, jak to bude za ti dva dni , jag bude, jakí bude počasí, abichom nechodili v zimních bundách jako přet dvjema rokama... sme přece chodili, to bila zima a padal sních, ne?*
94. Tazatel: *No. třeba ještě k těm Vánocům. To jak, to... gdiš... třebas probudili, tak f kolik? Jako gdiš. Vi ste takoví...*
95. Bábí.: *Michaldo.*
96. Tazatel: *Dobří.*
97. Michal: *No, copak potřebuješ?*
98. Tazatel: *Mluf. Mluf. Mluf! Mluf!*
99. Michal: *no, můžeš, můžeš to tadi nechat, ten telefon jo. Jo! Tak pozdravuj. Já sem sice slíbil, že tam přijdu zase na beto...*
100. Tazatel: *Jdete naproti jo? Tak... pozdravujte. Že je přídu taki navštívit v lét'e.*
101. Michal: *Jo, že přídem. No a k těm Vánocům...*
102. Tazatel: *Mislal sem na to ale víš jako? To...*
103. Michal: *No. K těm Vánocům, jako gdi sme bili malí, jako že se probudim nebo jako... nebo teť jo?*
104. Tazatel: *No f kolik? Jako třeba... co...*
105. Michal: *No hele, mi to nějak neřeš...*
106. Tazatel: *Podrobně popsát ten den.*
107. Michal: *Jako probudíme, záleží jak... gdi jdu spát ten den předtím, jo? To vždicki záleží... já nevím, tak kolem... ta devátá vždicki se probudim, pak říkám, táta, taťka...*
108. Tazatel: *Devátá? to uš mi skoro zdobíme stromek.*
109. Michal: *Tak mi uš ho máme den dopředu vždicki večer. Mi ho uš zdobíme den dopředu.*
110. Tazatel: *Aha. K tomu sem se právje cht'el dostat.*

111. Michal: *Mi ho vždicki zdobíme den dopředu, tagže toho třiadvacátího večer. Vjetšinou to už je tma, tagže ho zdobíme večer. Do toho se angažuju vždi, vjetšinou hlavne já.*
112. Tazatel: *To zjišťuju, že hodně lidí jakobi... že to... to jako, že to dělá jakobi den dopředu to.*
113. Michal: *Hmm. Tak mi... říkám pak, proto taťka jezdí nakupovat... To nevím, kam chcou jet... to nevím, kam chcou jít, protože Jitka otevírá vrata. Ale to nevaďí. Eeh, že... to vjetšinou... protože taťka jezdí nakupovat potom a vozí bábi s d'edou. Tagže to vozí i toho kapra. A nebo taki... vjetšinou to mívá taťka toho firemního silvestra kolem toho... tagže voňi... vlastně ne, to nemívá... to mívá vlastně přet silvestrem, mi ho míváme brzo, mi ho míváme už vlastně toho dvacátího. No a tagže vijede nakoupit, vezeme bábi s d'edou, vezeme toho kapra, tagže pak, říkám, pak se začne porcovat kapr, začne se kolem toho jídla, začne se vařit ribí políčka, tagže na to zdobeňi stromku už jakobi neňi čas. Pak to akorát tak fšechno časovje vychází, že...*
114. Tazatel: *Jo. Vlastně.*
115. Michal: *Že je to akorát do tí večere.*
116. Tazatel: *Já mislim, že mi to jednou vlastně máma říkala, že to je... vlastně to d'eláte hlavne vi kvůli tomu taki že... no... brzo chodíte právje na ti muzikanti no.*
117. Michal: *No... No. No. Přesně, že chodíme na ti muzikanti, jo? Tagže, abi se to všechno... tak říkám, to všechno máme... všichni... no, že je to všechno tak pjekně sladění. No a k tomu stromku se vjetšinou angažuju já s d'edou, ho zdobíme prvne tím cukrovím, pak tam dáváme ozdobi, svíčky, jo? Mamka mívá svůj malí stromeček v obíváku. Tagže... tagže tam, ten zdobíme potom nebo si ho mamka zdobí sama, no... ale to viš... tak. To ale říkám do toho se angažuju vjetšinou já, mne to baví, mne to zdobeňi stromku viložeňe baví jako, jo? To je příjemná vjec, u toho se sejdem, popovídáme si zase, no prostě další záležitost. Prostě to je... Příležitostí, gde se můžeme sejít, využivám co nejvíc, protože si uvjedomuju, že prostě ti... bábi tu nebude za dlouho, jo? Neříkám za třeba... gdibi do... Ať tu je třicet let s náma, ješte padesát, ať tu je. Ale prostě vím, že tu dlouho nebude, tak se snažim, co nejvíc času trávit s nima, s rodičema prostě jo. Prostě takoví vjeci jsou ne to... ti nevrátíš. Každou vjec nebo co si koupíš, nahradíš, ale lidí nenahradíš, jo? Tagže to si právje užívám co nejvíc. Proto jako... vím, netrávím doma moc času nebo jo, rodiče sou tam... f obíváku, já sem v pokoji, nebo vipadnu třeba na vejKent, jo? Že trávím s kamarádama, ale zase sem mladej, užívám si. Pag budu mít ten rodiní život, třeba řeknu za pjet let, jo? Tag budu jezdit na návštěvu viť, na... popovídat si.*
118. Tazatel: *Budeš si uživat s rodinou jako já.*
119. Michal: *Přesně, budu si uživat s rodinou, budu třeba jezdit semka, nechám tadi vnoučata, třeba... i gdiš mamka říká, že jenom vnoučata... jenom mezi dveře, pusu a nazdar. Ale to... to... tomu nevrám.*
120. Tazatel: *Počkej, ti tu necháš vnoučata, jo?*
121. Michal: *Nechám, třeba taki, jo? Viť budeš si chít vijet s manželkou samostatně.*
122. Tazatel: *Ti, vnoučata?*
123. Michal: *No. Promiň, jako jejich vnoučata, já vim. Špatně...*
124. Tazatel: *Ne, dobrí, ne, já sem jenom...*

125. Michal: *Špatně sem to řekl, no. Svoje vnoučata, ježíšmárja, nestraš, to je ještě dlouho. Ale říkám, tak jako to nechám jakobi svoje d'ěti, jejich vnoučata jako to... na víkent třeba nebo... Viť, budeš si ch'ít vijet s manželkou nebo jako to... tag bich ch'el bít s ní sám taki ňegdi, bes ťech d'ěti na chvilku to... Proto... d'ěti, to je jenom přece záhul, gdiš to tak řeknu. Ne... Nemňel sem tu možnost teda poznat, zatím teda, ale...*
126. Tazatel: *Poznáme.*
127. Michal: *Poznáme, určité poznáme, jo. Ale to bude záhul prost'e, stávat k tomu, abi se to...*
128. Tazatel: *Možná brzi, v pond'elí.*
129. Michal: *Co strašíš o pond'elí?*
130. Tazatel: *No Pepa ne... s náma pújde.*
131. Michal: *Jo, Pepa, na toho sem zapomňel. Jo, to je fakt. Budeme mít první zkušenost s Velikonocema a ještě s Pepou, no. Tak to si užijeme, to je číslo, hochu.*
132. Tazatel: *No to...*
133. Michal: *to gdiš ňegdi slišim.*
134. Tazatel: *Možná nová tradice, začne.*
135. Michal: *Možná jo., mňe to nevadí, proč ne.*
136. Tazatel: *Ne, já i hele... jako ti tradice mám rát jakobi to... ale rát mám obmňenu jakobi to, čerstvou kref jak...*
137. Michal: *Určíte. Určíte. Hele, já stejně si... tvrdím, že i gdibich bidlel ňegde jinde, že bich na tu tradici, na ti Velikonoce nejezd'il. Co, mňe to nevadí, i gdibich bidlel búchví jag daleko. Vždicki na ti Velikonoce... proč ne? To... proč je netravit tadi.*
138. Tazatel: *No je to, jakobi... znáš to ne jakobi...*
139. Michal: *No jasní, ale prost'e tak... řeknu, bidlíš ve mňesťe a koho tam budeš vobcházet ve mňesťe s pomláskou?*
140. Tazatel: *Pojte dál.*
141. Teta: *Já bich jenom ch'ela vjed'et, které ti modráki ti mám viprat?*
142. Michal: *Eeh.*
143. Teta: *Jsou f tí skříňce nebo jsou nahoře?*
144. Michal: *Ne ne ne. Ti nahoře, to je ta košile s modrejma kalhotama, ti můžeš viprat, ti sou ot škrabáňi kotle, ti můžeš samozřejmňe viprat.*
145. Strýc: *Stačí?*
146. Teta: *Já mislím, že jo.*
147. Michal: *Tamti ne, ti mám čerství, ti ne, ne, ne.*
148. Strýc: *Leňka, slišela si?*
149. Teta: *Takže ti, co sou f tej skříňce...*
150. Michal: *Ne.*
151. Teta: *to sou ti čistí.*
152. Michal: *To sou čistí. Ano. Děkuju. Tagže jako určité bich to trávil tadi, jo? Proč ne? Ve mňesťe jag budeš chod'it s pomláskou? Budeš chod'it barák od baráku a aňi je neznáš? To je takoví... jak to d'elá Roman? Nebo ten chod'i jen po vjetšinou po kterích ... zná ne?*

153. Tazatel: No tak jako... bil l... poprví bil loňi ne? Ale tak jako choďil i jakobi tam dál, ale tak... Tag d'elávalo se to dříf... no tag dříf to bilo na vesňici... bili jakobi komuniti to vit'.
154. Michal: *No jasní, přesně.*
155. Tazatel: Se znali víc.
156. Michal: *Přesně tak. A letos bude chod'it, vůbec Roman?*
157. Tazatel: No chce, ale pomlásku to... si musí sehnat ne?
158. Michal: *No von jí nemá? A kam dal tu minulou?*
159. Tazatel: No vihod'ila se, ne?
160. Michal: *Proč?*
161. Tazatel: No tag bila jako vetchá, ne?
162. Michal: *Aha tak to já nevím. To vid'íš...*
163. Tazatel: to nebilo s ťech jakobi... to nebilo aňi s ťech proutkú víš? S takovího toho ratanu víš? Jakobi to... Víš jakobi to...
164. Michal: *No, jasní. No. Přesně no... Tak to je...*
165. Tazatel: takovího vachrlatiho.
166. Michal: *Tak to je na vihozeňi hnet. Právje říkám, příští rok už tam fakt musim sehnat ti proutki a už nějakou uplíst. Upletem si sami. Já jako se to tam zopáknu, jak se to d'elá. to Já umím uplíst s osmi proutkú teda, nebo i s dvanácti sem to taki dělával, ale s osmi je nejlepší. Teť si jako můžem uplíst sami, skusíme. No asi je to takoví... No vono bi se to mňelo jako každej rok přet ťema Velikonocema plíst koledňík svojí a novou.*
167. Tazatel: No.
168. Michal: *Jenže gdiš si vemeš, tadi ti pomláski ot Pavla vedle sou tu nebo jag dlouho. Já sem vibrál ještě ti nejlepší, co bili na púďe, se namočil ještě ti nejlepší, vibrál sem tři teda, ať si pak viberem.*
169. Tazatel: Ta moje mega už se vihod'ila?
170. Michal: *Ta je tam teť na dříví sem tuhle... jako teda... ale ta bi se dala ještě použít, ale tu sem nenamáčel, proto taková bila... já nevím, jestli jí chceš, tak já jí...*
171. Tazatel: Ne, já jenom se ptám, ne?
172. Michal: *Já sem jí nenamáčel. Já sem jí nenamáčel. Já sem právje vibrál jenom ti lechkí, ti vobičejní. Ale tak to je... já vím, že ťe něco stála ne? Protože tu sis...*
173. Já: Ne, tu sem dostal zadáčo.
174. Michal: *Jo, tis jí dostál zadáčo?*
175. Tazatel: No to mi dával ten... jak to... on to prodával jakobi... nemňel to... na to povoleňi, ne? na námňestí ten... od mámi z práce jeden kolega, ne? To... tak mi to..., že si mám vibrat jakoukolif a doporučoval mi právje tuhle velkou. Já sem tam jako se... no to...
176. Michal: *Já vim, že ste se... že si jí doves no... ta bila ještě prostě vjetší, ne? To ste jí vezli řím autobusem, bila vječí vo ňejakej kus, to sme jí zakracovali. No, to... ta bila, ale... neš sme jí naskládali do toho auta... ne to sme jeli ještě do těch Budiškovíc přece... na koledu. To říkali...*
177. Tazatel: Jo.
178. Michal: *To říkali přece holki: „Ti teda máš pomlásku?“ Ta bila přece dobrá. Ta se holkám libila. Jen to na ní votočit, to bi... to bi už pomláska hezká nebila.*

179. Tazatel: No, to říkali: „Hlavně to nevtáčej.“
180. Michal: *Hlavně to nevtáčej, no, jo, jo. To letos se aňi... letos ňikam nepojedem. Letos se zase jenom Vesci. Letos nikam ne to...*
181. Tazatel: No. Tobje se ňekam chce jako?
182. Michal: *Tak to zase bichom, tam bich musel aspoň ňejakou chvilku strávit. Míša nám neotevře...*
183. Tazatel: Dit' jak te' právje říkáš... cizí ne? Tak to... právje dit' to... to víš, to ne... jak to bilo... to víš... tebe neznám. To víš takoví jakobi... jo, že?
184. Michal: *No právje.*
185. Tazatel: Že si musel počít visvjetlovat: „ To je bratranec.“ ...ne?
186. Michal: *No ale záleží, ke komu bisme jeli, vit'? Tamhle jako... to právje jeden kolega s práce...*
187. Tazatel: Ne, že bi na tom jako bilo to, ale...
188. Michal: *No vím, ale ten kolega z práce, ten říkal jako... no abich no že: „Tak přijet' na Velikonoce, ne?“*
189. Tazatel: Gdiš už to říkáš podvacátí, tak jakobi t'e to unavuje, ne?
190. Michal: *No přesně. Tak nevím, koho bich... kam bich jel no. To je všechno daleko docela. Tadi moc ve okolí moc neňi. ňejakí holki neotvíraj třeba aňi. Vis Míša. Ta neotvírá. Tagže tak.*
191. Tazatel: Tak ještě k tí zimně. A co silvestr? To... to...
192. Michal: *No silvestr, dá se říct, že jako Vánoce. Vlastně bábí tu zůstává až do silvestra nebo až do Novího roku tadi zůstává ot těch Vánoc. No různě, vit'? No, co můžem d'elat? Jist cukroví, kafovát a koukat na pohádky a co se dá jiniho d'elat, jo? Proto v zimně se vlastně nic d'elat nedá. Nebo děláme dříví... připravíme ke kotli. Nebo jako takhle. V zimně se toho moc neud'elá.*
193. Tazatel: Tak vi ohňostroj taki ne'deláte ne?
194. Michal: *Ne. Ne. Ne. Mi určité ohňostroj ne...*
195. Tazatel: jenom asistujete třeba ňekomu ne, že?
196. Michal: *Hele... vlastně minulej rok sem na silvestra doma nebil, to sem bil v tom Radkovje přece.*
197. Tazatel: Jo.
198. Michal: *To sem na silvestra doma aňi nebil a vjetšinou co sem dříf bejval, tak sem chod'il do... vlastně tadi do tí naší klubovni, tagže tam jako jsme silve... ohňostroj sme d'elali, jo? S těch... s tí rouri, takoví ti koule, to sme d'elali, jinak jako taghle petardi já jsem v živo'e nekoupil, v živo'e jsem je... abich já osobně kupoval petardi, se nestalo.*
199. Tazatel: A jako... chodíte se dívat, jako gdiš to ... třeba?
200. Michal: *Jo. Jo. Jo. To chodíme, to chodíme určité ven. A f každím případ'e chodíme ven. To je pjekní. Jak sem se toho dříf bál, tak se toho nebojím.*
201. Tazatel: Mi jsme taki te' začli, ne že? Že vlastně, že... no si chodíme poprát i s tou právje, jak vozí ne? Tu paňi no, tak to... koukáme venku to... No tak ještě loni sme pálili. Ne, počkej, loňi jakobi mislim jako tenhle silvestr, co bil a ten... ten jakobi ještě předtím... to už sme taki nepálili. To už taki snat mňeli petardi to... protože jak mi to vadí ne? Tak sem nadával to... že to d'elali přede mnou... jako házeli.

202. Michal: *No, a stejně říkám ohňostroj taghle... , ale v mňestech... tak aňi Budějovice žádňi nemňeli ne? Mislím, že... nebo mňeli, nemňeli?*
203. Tazatel: Jako mňesto ne. To neďelá spoustu let. Už to...
204. Michal: *Ale vím, že prej v Třeboňi, tam bil právjje ten Vojta, ten kamarát, že prej mňeli pjeknej, to zhasli i mňesto, jakobi na námňestí zhasli svjetla.*
205. Tazatel: Počkej, gde je tet'?
206. Michal: *V Třeboňi.*
207. Tazatel: V Třeboňi.
208. Michal: *On se tam právjje bil podívat, že prej tam zhasli svjetla normálňe jako na nám... jako ve mňestě a prostě ten ohňostroj bil nádhernej. Jo a stejně já... jako kolega s práce říkal, že prej koupili rachejtle nebo to za štíři tisícje a prej mňeli vjetší ohňostroj neš Dačice, kteří ho maj za několik desítek.*
209. Tazatel: Dačice maj? Jo?
210. Michal: *Dačice ho mívaj, no.*
211. Tazatel: Tak to jo.
212. Michal: *Já si ho pamatuju ohňostroj z Dačic, ale ne ze silvestra, ale já si ho pamatuju vjetšinou s toho... s čarodějnic , páleňi čarodějňic.*
213. Tazatel: Tam bil ohňostroj?
214. Michal: *Tam bejvá vždicki ohňostroj. Na páleňi čarodějňic bejvá vždicki ohňostroj. A jelikoš tam už dva roki nejezdím rok nebo tři...*
215. Tazatel: A hele, gdiš už sme u těch čarodějňic, víš ňeco o těch Špacír bent. Jestli to...
216. Michal: *Jestli ješťe hrajou?*
217. Tazatel: No .Nebo jestli... jakobi... jestli třeba už ňegdo už... no žijou všichňi jako ješťe, co?
218. Michal: *Já mislím, že ňegdo umřel s ňich. jeden určíte umřel. Tet' nevím, kterej to bil, ale jinak fšichňi žijou, taghle...*
219. Tazatel: On se d'eda s ňekim z ňich znal ne, nebo?
220. Michal: *On se znal s více lidma z ňich, určíte s tím bubeníkem, nebo kterej to bil, ten Kareš, s tím se znal. A na... na ti klávesi tam hr...*
221. Tazatel: Počkej, Kareš to mi tet' právjje ňeco říká?
222. Michal: *Kareš, to znáš tam, u toho, jak jedeš k bábi, tak f Hradeckí...*
223. Tazatel: Ne. Že sem... f knihovňe, víš? Jednou sem potkal Kareše a máma a von, že je taki z Dačicka a máma: Počkej, neříkej, že je to ten Ivan? A já: No bilo tam Ivan. A vona: To si nemohl říct, že... jestli nezná to... Suchovou ne?
224. Michal: *Ale to bil mladej kluk, ne?*
225. Tazatel: No, no jakobi to... že mi to tet' připomnělo, víš?
226. Michal. *Ale on se ten kluk Karešú nejmenuje Ivan.*
227. Tazatel: Nebo ňeják na i... Tet' bich kecal teda.
228. Michal: *Mislím... Pavel nebo tak...*
229. Tazatel: A von... Mislím, že tenkrát, gdiš sme s bavili mámou, tak říkala, že bili dva nebo to... ale kecal bich... jako... to už je... to bilo, jak sem na tu maturitňi práci víš?
230. Michal: *Aha. Aha.*
231. Tazatel: si šel tu... tu... tu kníšku, kterou mi potom poskitl nakonec Karásek ne?
232. Michal: *Jo. Jo. Ano. Ano.*

233. Tazatel: Víš, tak sem tam dostal, jakobi, že...
234. Michal: *To bilo o těch Dačicích, ne?*
235. Tazatel: No.
236. Michal: *No. No. No. Sakra sem si zašpiňil brejle. A tak to... tagže jako s těch Špacírů jako... voňi se pak rospadli, já nevim, mi sme, co sem je slišel párkrát, voňi se pak rospadli, oňi se přece jmenovali Špacír bent, pak se přejmenovali na Naše bábí. To ten název jako nepochopitelnej, jako nevim, proč se tak přejmenovali. Ale říkám to bila taková no... pak vznikli ti modernejší kapeli, vit'? Aríva a ne... jak sme choďili ti Síkrit, ne? to sme na ně choďili a to...*
237. Tazatel: Ale poslouchali sme je tadi ajns, cvaj.
238. Michal: *Jo, Špacír bent? No ježíšmárja, ti písnički, to víš, že sme je poslouchali.*
239. Tazatel: Na těch sme hudebně virústali!
240. Michal: *Přesně tak, to bili naši první, na kterích sme virústali, to máš... to musím s tebou souhlasit. To pag začli ti cizí.*
241. Tazatel: A jenom to... na rosvicováňi stromku si bil něgdi to... f Dačicích?
242. Michal: *F Dačicích? Ne. Ještě nigdi.*
243. Tazatel: Ne?
244. Michal: *Ještě nigdi sem tam nebil, i gdiš mohl bich se tam něgdi vijet poďívat.*
245. Tazatel: Tak vono se to d'ělá taki tam na tu adventňi sobotu, první jakobi to, ne?
246. Michal: *V ned'ěli ne? To vjetšinou bejvá, ne?*
247. Tazatel: V ned'ěli, co? Mi to máme uš f sobotu, že mislim to.
248. Michal: *Já si te' nevzpomenu, gdi to je f Dačicích.*
249. Tazatel: Ale te', gdiš jenom to... tak já sem taki nebil nigdi na stromku, vlastně. Mi máme spíš toho jakobi... and'ela, že sem bil dvakrát.
250. Michal: *Jo, ten and'el s tí vježe ne, jak se spouští jo, no? Říkám na tom adventňim stromku, sem nigdi nebil.*
251. Tazatel: No a čert'i vlastně jako... ?
252. Michal: *Na ti sem čekal, gdi narazíš, gdiš uš sme u těch Vánoc, ale tak toho rozvíceňi stromku. Tak sem na ně narazil. Tadi čert'i uš nechod'í hodně dlouho a v Dačicích na čertech sem v živoťe nebil. Bejval sem jako d'ítě, že sem tam bil u bábí, že sem je vid'el jakobi s balkonu, že tam choďili nebo i po paneláku, že šli třeba... po chodbje. Ale tadi uš nechod'í hodně dlouho.*
253. Tazatel: No a jak aňi, gdiš si bil tadi, tak jako nebili? Třeba?
254. Michal: *Jo. Diť to choďili kluci Šindelářovi, Franta Veverkú s nima, to choďili...*
255. Tazatel: Jo?
256. Michal: *No. Pepík bil, mislim, že čert, Petr bil ten... a Franta nebo jestli holki bili and'el něgdo s ních. A to si pamatuju, samozřejmně bil vistrašenej, taghle sem stál, říkal sem básničku jak to, hodnej, umíš a dostal sem jako odmňenu. Ale pak říkám, pak to... pak tu jednou choďili, pak sme jim... aňi k nám nešli nebo sme nevtvírali a pak to najednou vot tí dobi votpadlo. Já nevim, co to... kolik mi je? třiadvacet let to uš je hodně dlouho, co to votpadlo, dobrejch...přes deset let, uš bude. A do Dačic na ně nejezd'im. Akorát ve škole sem je zažíval... jako ve škole, gdiš... na základce, gdiš choďili do školi.*

257. Tazatel: Tak ke komu bi chodili? To je... vit', sou tu Švecovi ne jediře. Ti si třeba ud'...
258. Michal: *No, pravye. Já sem jako...*
259. Tazatel: To aři neviš, třeba si je d'elaj vit', pro ti nejmenši, vit'?
260. Michal: *No je to možní. Já sem jako cht'el s... pravye s tím Vojtou, sme cht'eli v Radkovje, že bi on šel za čerta, já taki. Pak nakonec to řejak votpust'ilo. Tagže sme nakonec nešli. Ale to mohla bejt dobrá sranda, to škoda, že sme nešli, že nám to nevišlo no. Nebo přišře na ten... na masopust.*
261. Tazatel: Šli tam vůbec?
262. Michal: *Jo te' šli, do... zacházeli do dvora, protože sem tam vid'el tetu, tak tam šli, te' zrovna zacházeli.*
263. Tazatel: Jo, voři kecali venku?
264. Michal: *Ne. Ne. Ne. Neš bábí s tvou mamkou višli, tak tam tetu sem vid'el chodit a tak já nevim, co tam bila teta přet dvouma, třema minutama, tak te' tam šli, bábí s tvoji mamkou.*
265. Tazatel: Aha. Tagže jako višli pozd'eji vot nás?
266. Michal: *Višli pozd'eji ano. Ano. Ale určiře jí tam řegde...*
267. Tazatel: Aha. No. Tak to známe, neš voři vijdou vit' tag
268. Michal: *No a stejře na dvoře jí tam řegde najdu nebo jestli se přesunou k řim domu.*
269. Tazatel: tak jestli von Pavel řekam nepojede, ne?
270. Michal: *Pavel s Jitkou jeli.*
271. Tazatel: Jo? Aha. Tak
272. Michal: *Ale museli mít Pepu, to bi jinak teta samotná ne to... tadi venku... gdiš uš on nespí. To bi tadi nechod'ila sama. A kam mohli jet s pikapem, to jest, nevim, to nevim.*
273. Tazatel: S pikapem?
274. Michal: *S pikapem jeli.*
275. Tazatel: To gdiš jako voři jezďí s pikapem řekam, tak co?
276. Michal: *Tak jako... nevim, kam bi mohli jet... s pikapem.*
277. Tazatel: Na nákup? Nebo jako to...
278. Michal: *Ne, tomu nevěřim. No, te' bich bil sprostej, ale de ten dotičnej... Pavel Novotní.*
279. Tazatel: Aha. Jde taki kecat, jo?
280. Michal: *Ne. Ne. Šel dolú, sem ho... ten bil určiře se psama venku, to von taghle chodí. Hele tomu to je jedno, tomu je... jakíkolif je počasí tak prostře s řema psama pújde. Tuhle bilo to škaredí počasí...*
281. Tazatel: Pamatuješ na jeho Ferdu, vit'? Ten bil dobrej tak...
282. Michal: *Jo Ferda, no to jo, ten bil dobrej. Já si ho pamatuju jako šřeře, jak sem ho upust'il jednou, gdiš sem tam bil, jako šřeře.*
283. Tazatel: Jak sme sedávali na tí laviče, vit'?... a vždicki přibjech a...
284. Michal: *no vždicki, přesře, ten bil naučenej pjekře, no. ... To bil dobrej pes. Pak se přece s Besinou porval.*
285. Tazatel: Jo? To...
286. Michal: *No, to se porvali u ribňíka, jsme jí šli s d'edou vikoupat nebo sme šli a von tam koupal Ferdu, to mislim, že se tam řejak servali i Ferda bil pokousanej nebo Besina, se tam jako servali.*

287. Tazatel: Se nenechala, jo?
288. Michal: *Ne vůbec, hele, nenechala. Se tam docela jako pokousali jako. Mislím, že jednomu s nich tekla kref, jednomu s nich, ale mi sme to nijak neřešili, tak mi za to nemůžeme, psi se prostě do sebe pustili viť, tak co? Hele, to Barča takí, to je jako... to je útočník, já sem tule říkal tomu kolegovi, to je... sem mu ukazoval fotku, říkám to je útočník, to přijde gdokolif cizí, ať bidlí naproťi, teta, ta bude útočit, jak chce, ta je... to je prostě bojoví.*
289. Tazatel: Co? Jako Barča, jo?
290. Michal: *No. Přijde něgdo cizí, vona sice jako nejde k němu, jakobi že bi ho třeba kousla a nebo to... ale šteká, šteká a útočí. A ještě víc jí rozdrážďíš a ještě víc. Jako ta se... vona se jako nebojí, vona se nedá, vona bude štekat prostě, tagže poznáš, že tadi něgdo je, vona prostě šteká jak to... smislu zbavená.*
291. Tazatel: No ale gdiš na ní to... tak uteče ne to?
292. Michal: *Gdiš na ní dupneš kousek vot ní... tak vona jakobi couvne, ale bude štekat furt.*
293. Tazatel: Jako troufá, jakobi, jakobi troufalá taková.
294. Michal: *No troufalá, no hodně troufalá. Nebojí se. To je správní. Tak má bít správní bojo... správněj hlídač.*
295. Tazatel: No tak, gdiš jako... gdiš na ní dupneš, a tak uteče, no tak to neňí hlídač, ne?
296. Michal: *Ne, vona jako neuteče, vona jako ne ,že bi utekla a bála se, vona jen prostě jako cítí, že k ní prvne nejdeš a začne víc, začne víc jako štekat a furt bjhá kolem tebe a šteká na tebe a vůbec jako ne to jo... a nemůžeš jí vot něho vodehnat, prostě řekneš: „Jďi do boudi nebo to... ne, vůbec neposlouchá. To vim, gdiš sem Pavel chod'íl d'elat ten nábitek, tak jako... gdiš šel, taks jí musel mít zavřenou, jinak ta na něj útočila. Jako vona bi ho nekousla nebo to, to vona zas taková neňí, to vona jako se zase ráda mazlí. ... A co říkáš na nábitek? Pjekní, ne?*
297. Tazatel: Jo. Jo.
298. Michal: *Diť tis ho ještě nevid'el, akorát na fotkách.*
299. Tazatel: Jo. A to... teť si nejsem jistej to že vlastně...
300. Michal: *Aňi vimalováňí*
301. Tazatel: Na fotkách sem to vid'el no, protože...
302. Michal: *Všechno si vid'el na fotkách, aňi koberec, aňi vimalováňí*
303. Tazatel: Protože tis to mňel rozďelení jakobi jen - ti postele uš mňel předťim jakobi ud'elání, jakobi to? Ale to
304. Michal: *No, no, ti postele uš sem mňel předťim, no. Vimalováňí a koberec aňi nábitek.*
305. Tazatel: Já sem to... gdiš s Patrikem, tak já na Patrika: „Pojt' se kouknout, jak to maj ud'elání ne, je to novje ne. A Patrik: Nemůžu tadi chod'it po baráku ne? A to... tak sem jako na vaši mamku: „Může se kouknout ne?“ „No a prej, tak gdiš t'e vid'im, jak to tobje nedá prostě ne?“ Tak sme šli a jak sem přišel, tak mňe to úplně zaskočilo a říkám si: „Sakra diť já to vlastně takí vid'im poprví taghle... na vlastní voči.“
306. Michal: *No.No. Jo, ud'elal to pjekní, za ti peňíze je to pjeknej nábitek.*
307. Tazatel: To jo a je to takoví útulnější, bich řek -
308. Michal: *Je. Je. Hele je tadi víc místa, hlavně...*
309. Tazatel: No je toho míň tadi.
310. Michal: *A mňe se líbí to uspúsobeňí... teť jeli dolú... mňe se líbí to uspúsobeňí.*

311. Tazatel: Co? Gdo?
312. Michal: *Pavel s Jitkou. Mislím, že to bil ten pikap, jeli dolú.*
313. Tazatel: A co tam d'elaj? To...
314. Michal. *Ne...*
315. Tazatel: Jako s Pepou, asi ne?
316. Michal: *Jestli se nejeli třeba projet, no. A líbí se mi to uspúsobeňí, že sem si to dobře uzpúsobil, jo?*
317. Tazatel: jo. Co to tam máš za kníški mňe jenom to...
318. Michal: *To sou ti mamki recepti. Já sem třeba, gdiš sem bil nemocnej, tak sem je mňel pot postelí a psal sem jí je, víš? Jako přepisoval no... psal, jak to psala normálne, že to po sobje nemúže přečíst nebo to... a že bi to chtěla založit do nějaki... no... do nějaki...*
319. Tazatel: Sis našel tu, jak se tomu říká... kreativní činost nebo víš ne? Ti...
320. Michal: *Jasní, no...*
321. Tazatel: Má to jinej specifický výraz podle mňe ne?
322. Michal: *Múžeš to líp definovat jako...*
323. Tazatel: No, třeba, gdiš jakobi... se to používá pro psychicki labilní, to víš? Takoví to... ta léčba, ne... jakobi třeba... art terapie víš – tak se tomu říká, jakobi gdiš jako nemáš, právjje jako gdiš se léčíš víš a jakobi nemáš co d'elat, tak se tomu říká...
324. Michal: *Jo, já uš vim, co mislíš, ale nevím teť, jak se tomu říká přesně, ale vím, vím, co mislíš.*
325. Tazatel: Že nemáš jakobi stáňí, a tak prost'e něco d'eláš třeba jakobi to...
326. Michal: *No, no, tak říkám mamka mňe poprosila, sama se k tomu furt nemňela, tak já nevím púlku kníški sem uš jako přepsal, teť se k tomu taki nějak nemám.*
327. Tazatel: Pekl uš si něco sám?
328. Michal: *Hele včera sem dostal sprd'ana. Prost'e jak sem říkal hele uš sem mňel chuť zakrojit do mazance, ne... večer sem jí to říkal prej, tak říkám, že bich cht'el jako no... nebo to... „, Diť neupečeš aňi buchtu nebo to ne... Říkám „,Diť já se furt jako chistám“ „,No furt se ch... pořát se chistáš, pořát se chistáš a furt nič ne?“*
329. Tazatel: To já uš upek podruhí perňík, jenom se... no, upek, spíš sem ho ugriloval.
330. Michal: *No tag nebo si žehlil což já, gdiš mamka ňekam....*
331. Tazatel: taki podruhí no
332. Michal: *gdiš mamka... jako ňekam... vodjet, říkám „Hochu, já se múžu pust'it do toho žehleňí, pag sem se na to ňejak vikašlal, tak sem nežehlil.“ Ale jako do toho pečeňí sem se ještě, mamka: Aňi bábofku, si říkal, že upečeš bábofku“... a tuhle jak vodjížd'eli na ten vikent, tak upekli dvje bábofki, já sem si jednu púlku bral do Buďejovic, brácha mňel další púlku a oňi brali ne celou sebou, tak pekla dvje, tag říkám aňi bábofku, no tak říkám, tak máš říct, že budeš píct, tak abich nepek a gdiš nebudeš nič píct, tak upeču já něco. Říkám, ještě sem se k tomu nedostal, ale ráť bich no prost'e, já bich ráť se učil vařit, jenže já nemám gdi. Proto říkám, i jako k tomu bi bilo dobrí, nebo bejt samostatnej, prost'e najít si sám bidleňí prost'e a učít se. Je to vo ňečem jiním, no.*
333. Tazatel: No já bich se třeba jako bejt sám, tag bich se neodbíval jako... jakobi třeba ňejakím párkem, jakobi, abich mňel párki štiřikrát párki za tejdén jako to...

334. Michal: *Ne, určité ne. Ne to ne, to já bych si třeba uvařil a mňel bych to na dva dni, jo třeba? Dobře, buďíš, mám to na dva nebo bych si to vzal do práce, mňel bych... večeri f práci nebo objet, to já bych jako zase ne to... vždicki se dá to... nebo bych to jet tři dni, záleží, kolig bi se toho navařilo, pak podle bis určil množství, co máš použít a vjed'el bis na jag dlouho to budeš mít ,vit'? A prostě učil bi ses vit'? Teť sem si psal právje s tou kamarádovou přítelkniň, že bych se cht'el osamostatnit, nějaká samostatnost, bidleňi nebo to... a vona říkala, že bidlela, ne?... s tím přítelem nebo já nevím nebo to... a že teť je prostě ráda, že se vrátila domú, ne? Jako k mamince, ne? Vono je to heskí, jo? Ale prostě človyjek uš to jednou pocit'í tu samostatnost... Hele teť bil v Dačicích volnej bit...*
335. Tazatel: *Díváš se na biti?*
336. Michal: *Hele dívám, dívám se, ale tam neňi co, na co se d'ívat. Prostě to na internetu nenajdeš. Teť tam bil prodej nějakej za milijón padesát tisíc, jo? Bil pjeknej ten bit, bilo to u bívalího Kvarteta, tam nahoře, taková ta malá samoška, gdiš jedeš, jak bidlí Karáskovi a pojeděš k zemňed'elce tou ulicí nahoru furt...*
337. Tazatel: *jak tam bili ti motorki taki?*
338. Michal: *Jak tam jsou .*
339. Tazatel: *Voňi tam sou ještě?*
340. Michal: *Ten tam ještě je, mislim teda, že tam ještě je. Tak tam je ten panelák, ta osmička visoká, tak právje tam mňel bejt za milijón padesát tisíc, ten uš tam neňi, ten uš museli prodat, jo? Tagže jako... a támhle garsonku za šest tisíc, je prostě podle mňe na Dačice dost Jo? to seženeš i v Buďejovicích a to je sakra vjetší mňesto. Tagže jako zatím sem jako nič nesehnal, ale jako d'ívám se, no. No, ale říkám, zatím nemůžu, jako nechci nič kupovat podle toho... , gdiš nemám smlouvu natrvalo, jo? F Českých Buďejovicích po práci se zatím... teť sem se d'íval tuhle, neňi to dlouho, tenhle tíden to bilo? Tak jako furt to samí, dá se říct, jo? Pořát to samí, dá se říct... jako na biti nebo to se tam ned'ívám a Vojta říkal, že vona ta jeho nová přítelkniňe možná pújde za ňim, aš vistuduje tu... tu vejšku, aš ji udělá. Letos končí... bude mít letos tři roki. Tagže bi tam šla třeba za ňim, jo? Do Buďejovic. Tak já říkám... Vojta mi říkal: „ Jo tak nám třeba bis jako do bitu nevaďil, gdibichom si pak sehnali vlastní bit, bis tam mňel, bidlel jako náš další spolubidlíci. Říkám, to bi bilo takoví blbí, ne? Aspoň biste mňeli víc soukromí jo nebo to... A pak sem si vo tom psal s ňí... i s ňí a taki říkala, že bi jí to taki nevaďilo, gdibich tam bidlel s ňima, tak jako... Mňe bi to samotnímu bilo takoví docela blbí. Jo? Pár... nebo jako to... takoví blbí. Ale vicházim s ňima dobře jo tak to... ale tak neňi práce zatím, jako nějaká pořádná. To je právje to nejhorší.*
341. Tazatel: *Hmm.*
342. Michal: *Jako ale zase mi je jako líto tadi, práci tadi mám, bidlet tadi mám jako bi skoro zadarmo, no tak moc ne zadarmo, ale skoro zadarmo bidlím doma. Tagže jako takoví... furt pros'ě, že budu opušt'et něco, co mám jistí. Ale furt je to... já vím, je to něco noviho, je to něco jiního. Ale tak samozřejmňe, chod'íl... jezd'íl bych sem jako pomoct třeba, gdibi bilo třeba nějakí... gdibi tadi naši d'ělali uhlí dříví nebo to... , vždicki bych přijel pomoct, vit'? nenechával bych je tu samotní d'elat. No, ale jelikoš je tu Mirek, kterej jako té práce taki moc nepodělá, jo? Nevid'elává si, no. No tak je to takoví furt, víš? Že je tu nechám jakobi na... Že to vlastně budou d'elat naši, dá se říct sami.*

343. Tazatel: Kolik je? Púl páti uš.

344. Michal: *To uš je hod'in ti zas. No vid'íš to? A taghle to jde celej tejden... Uťíká to, uťíká, uť...*

Druhá promluva nejmladší generace

1. Tazatel: Tagže to, jak sem mluvil s Michalem, tak sme si povídali o svátcích, tak jak to slavíte, jako...
2. Míra: *Jo taghle.*
3. Tazatel: Tak tím bichom mohli začít. Tak jako... Michal třeba říkal, jak si představoval vždicki, gdiž bil menší... jako Ježíška. Tak jak... jak sis ho představoval třeba ti?
4. Míra: *Já Ježíška jako Santa Klauze, gdiš ti to tak řeknu.*
5. Tazatel: Jo? Jako Michal, jo?
6. Míra: *Že to bil takovej trent, jako gdiš sme... no, prostě... vid'els to f televizi, tak Santa Klaus, nenapadlo te, že to je Ježíšek jako malej f... no, f tom... f maštali f tí kolíbce něgde f maštali, ale jako Santa Klause no... jag bich to řek jinak. Pořát, že přistanou ti sobi na to...*
7. Tazatel: No Michal říkal to samí, že to... A jako... jak sis představoval, kudi chodí třeba jako to?
8. Míra: *No právje to mi nějak ne to... nedošlo jako, kudi. Voknem sem si mislel třeba.*
9. Tazatel: Jo?
10. Míra: *Nedošlo jako komínem, že bi chod'il, jako kotelnou.*
11. Tazatel: Michal říkal právje komínem, no.
12. Míra: *Ne. Mně právje voknem sem si vždicki mislel, že naši votevřou vokno, víš? A přileťí... a to. No ale nevím, nigdi mi to nedošlo, ten komín mi nedošel nigdi, že bi... že bich jako mňel, mňe napadnul krp nebo komín, ne?*
13. Tazatel: A cítíš nějakej rozd'il f... jako to teť, gdiš si bil menší a...
14. Míra: *No, tak rozd'il jako. Že jako malej dostáváš dárki a jako teťka jako, že si dáš akorát peňize nebo něco. No uš... nedostane... že tech dárkú bilo rok vot roku čím dál míň, no ale jinej rozd'il v tom jako nevid'im. Uš to tak člověk nebere ti Vánoce, jako gdiš bil malej.*
15. Tazatel: Jo.
16. Míra: *Už ho to... uš bi radši žadni nemňel. Gdiž deš k tomu stromku a pořád dokola.*
17. Tazatel: Hmm.

18. Míra: *Pořád dokola. Už bich neslavil nič.*
19. Tazatel: Tak je to ozvláštnění ne, jako?
20. Míra: *No... to... tak jednou za rok. Celej rok šetříš na to, abis mohl někomu něco koupit, ale jinak... A co dáš vjetšinou, peňíze, nič jiního nedáš, ne?*
21. Tazatel: No, ale spíš tebe sem se jakobi cht'el zeptat to... na vo... ti teda običejní dni, jako jak ste chod'ili do školi, to že, jak sem tu to... třeba f kolik ste stávali to...
22. Míra: *No do školi... Gdiš sme mňeli, podle toho f kolik sme mňeli hod'inu.*
23. Tazatel: Nebo jestli ste jezďili spolu?
24. Míra: *Gdiš sme jezďili vo... po púl osmí nebo ve čtvrt na osum, tak sme stávali f púl sedmí, a gdiš sme mňeli uš potom brzo, tak sme museli f šest nebo f kolik nebo f púl šestí dokonce. Gdiš sme jezďili na základku. Pak uš na střední uš to bilo víc... díl, teda dříf, třeba uš vo púl pátí, sme jeli... sem jel do Dačic autobusem.*
25. Tazatel: Jo. A vraceli ste se?
26. Míra: *No, ze základki tak taki tak ve tři, a pak ze střední uš něgdi i vo pjetí. Uš bilo díl, si mňel třeba vosum hod'ín viučování... i vot rána uš.*
27. Tazatel: Jo. A bilo to jako o prázdninách to, že třeba po úkolech ste šli kopat třeba?
28. Míra: *No, tag dříf, gdiš sme bili menčí, tak sme tadi jako moc ned'elali, takže sme vlastně bili na hřišti, řekněme ráno, pak votpoledne a večer jako... celej den se vlastně dá říct prič. A pak gdiš uš sme starší, tak uš na to neňí čas uš. Je doma práce a uš to neňí čas, někam jít blbnout.*
29. Tazatel: Jo, tak to jo. Taghle jako celkovje jako, jestli se to scházelo i f... to jakobi, no... lid'í jako víš? Jako s obce jako to...
30. Míra: *No, tak jako...*
31. Tazatel: Jako přes všední dni.
32. Míra: *No, scházelo se to pak k večeru třeba, i ti starší se chod'ili se koukat taghle na hřište nebo tadi k tí klubovně nebo to. Kolikrát sem zažil třeba Báchorovi nebo Honza, starej Báchor, nebo Šindelářovi taki chod'ili nahor, se pod'ivat jag hrajeme nebo to. Dneska uš se to nesejde, dneska uš něgdo nemá čas.*
33. Tazatel: No. Že to... právje píšu i do tí to že... vo ťech starejch a mladejch, ne? Ten fotbal, že...
34. Míra: *No, to sme hrávali, starí mladí no. Ale vono starejch tadi bilo pomálu, vono spíš ti mladší. Proto něgdo z nás musel hrát za starí, protože za starí uš něgdo hrát nemoch.*

35. Tazatel: No, já sem... píšu tam nahrubo jako, tak sem se vo tom rozepsal jako vo tradicích... to.
36. Míra: *No.*
37. Tazatel: A že právjje sem jako... že dříf bili ti striktní pravidla ne, že? Jakobi, že ste museli bejt s obce ne? A to...
38. Míra: *Jo taghle, to jo. To muselo bejt, i gdiš tam hráli taki, co tadi jako nebidleli, jako třeba ten Marťin Novotnú tam hrál za mladí a... no tak ten Marťin Kubešú vlastně bil tadi votať. Jed'iňe ten Marťin Novotnú, no.*
39. Tazatel: Že se to rok ot roku jako vždicki... to ne... mňeňilo.
40. Míra: *No. Vždicki se to mňeňilo. Dneska uš asi bi nešel s ťech starejch ňigdo blbnout.*
41. Tazatel: Hmm. Vimizelo to, no.
42. Míra: *Voňi dneska aňi ti mladí se nesejdou, gdiš to... na fodbal.*
43. Tazatel: Hmm.
44. Míra: *Jed'iňe ti Švecovi, malí. Jinak ňigdo z ňich nejde.*
45. Tazatel: No včera sme je vid'eli. Bilo kopat, taki mislim, že.
46. Míra: *No. Zajdou to... pak si zajdou tam do klubovni sednout.*
47. Tazatel: Hmm.
48. Míra: *Tet' začli blbnout s ťema hasičema, takže... uvid'íme, jestli gdiš tak... jestli ňeco... budou ňekam jezďit nebo ne. A mohli bi zase obnovit Vesce.*
49. Tazatel: Hmm.
50. Míra: *Bi si řekli, Vesce po třicet'i letech budou zase soutěžit. Vono to máš na houbi, vono se... málogdi se sejdou na tréning a uš vůbec na závodi, gdiš budeš mít ned'eli nebo gdi ti závodi sou a budou žňe, tak Šalan... Šinde... Švecovi nebudou vůbec moct, ňekam... to. A Šindelářovi... a vemeš sou fpráci... Tomáš Tábořskú... tak, kam múžeš jet. Leda tak ňikam. I gdiž nevím, jak to d'elaj ti vostatní s ťech vesňic, jestli chlapi přes víkent ned'elaj, no nevím, no.*
51. Tazatel: Tak to je to ne... že to sou vjetšinou dobrovolní hasiči... to ne... s ťech vesňic...
52. Míra: *No to sou, no.*
53. Tazatel: takže to... stejňe d'elaj... no, jakobi.
54. Míra: *No, tak vono, gdiž bis tadi mňel vzít, abi to d'elal ňegdo, gdo má víc času, tak tadi z Vesce to nebude ňigdo. Protože Švecovi maj pole a všechno, hospodárství. Šindelářovi*

sou... taki maj doma něco... nějakí... já nevím, jestli maj doma krávu nebo prasata a... A gdo jinej ti to bude d'elat? Šalandi ti sou...mají holki, tagže uš... neňi to takovi no, že bi... a voňi si to spíš vimisleli kvůli tomu, abi... abi sem starosta taki něco ud'elal... abi tadi pro Vesci něco to... abi něco ud'elal. Asi chcou abi blbli hasiči... tag budou blbnout, no.

55. Tazatel: Hmm. voňi sou nějak, ne?... jako uš přihlášení to ne?
56. Míra: *No, mají registračku... uš ud'elání. Uš je maj jako ud'elání. A teť d'elaj nějakí ti taki hasičskí... no, ti bundi a ti, jak bich řek, ti montérki a to... že bi nechali ud'elat a... No, von Benda, starosta, chce něco, abi... abi se tu něco d'elo. Nemůže ti koupit... nemůže koupit had... a pak to tadi zase bude ležet, kolik let.*
57. Tazatel: Hmm.
58. Míra: *I gdiž Budiškofskí, co na těch soutěžích... tak sem nečet ještě, že bi Budiškofskí... něgde se umístili nebo jestli je jenom tam u nich v Budiškovicích, gdiš maj to jednou do roka nebo dvakrát, za tím kulturákem.*
59. Tazatel: Že se hecnou, jo?
60. Míra: *No, že to ud'elaj tam, ale nečetl sem, že bi bili třeba v jiných vesnicích na soutěžích. Něgde sem to ještě nečet, že bi se umístili nebo něco. Nevím.*
61. Tazatel: A gdo se f tom hlavně angažuje teda hlavně... tadi?
62. Míra: *No, f tom? Tonda Švecú, starej, mladí Švecovi a... a Šindelářovi hlavně, ten Petr do toho taki... že bisme mohli. A Tomáš Táorskú, taki ho to začlo bavit něják.No jinak... Michal tam taki vstoupil a ... já bich tam taki šel, ale co pak s ňima budu bjehat. A vono bich nemusel bjehat, ale bil bich tam, prostě bich platil ten příspěvek a rozhodoval bich taki o všem jako... Tak vono jako strojník taki bich těch pár metrú doběch k mašine, gdiš to vemeš, to je kousek, ale... tak je tam strojníkú dost, nebudu se do toho matlat ještě.*
63. Tazatel: No jak je to dobrí, že se tu něco d'ěje...
64. Míra: *Jó, tak, že se...*
65. Tazatel: ...gdiš vimizela ta tradice těch fotbalú ne?
66. Míra: *Že se sejdou vo... no to taki Tomáš Táorskú vimislel, že bisme taki poviňe mohli vobčas třeba f sobotu si jít tadi zakopat. Povídám: „Kolik nám je?“ Deset? A bisme se tu hoňili za míčem jak puberťáci?“ Diť z nás bi to uš nigdo ne to... diť si vem, gdiš za chvílku budem ve vjeku, co gdiš se dříf tadi hrálo mladí proti starejm , tak mladí budou hrát proti nám, aš nám bude nějakejch třicet nebo štiricet let. Ale vono se něgde... gdiš sem to čet... něgde ve vesnicích se to drží, že... tuhle sem to něgde čet, že ženatí hráli proti svobodnejm a... Tadi uš to... tadi to... taki bi to... ale gdo bi tadi šel? Že bi*

starej Šin... pan Šindelář šel bjehat nebo Tonda Šveců nebo Pavel Šveců, vo tom pochibuju, že bi šel něgdo z nich blbnout.

67. Tazatel: A z ničeho nič to zmizelo, co?
68. Míra: *No právje, z ničeho nič... jsme přestali chodit na hřiště a... diť si pamatuju, gdiš sme vždicki šli si zakopat, tak sme na Petra řvali: „Bédo, poť... s náma!“ a on přibjech vždicki a... A gdi sme naposlet bili kopat s Michalem a s tebou? Tři roki, čtiri nebo gdi sme to...*
69. Tazatel: No ti tři, to je, co sme...
70. Míra: *Blbli... sme blbli. A vono se aňi na tom hřišti uš pořádně bjehat nedá. Tam máš...*
71. Tazatel: Že tam dopoledne přišel právje to ne Béd'a to... sme říkali: „ti voe, jako gdibi to bilo fčera, ne?“
72. Míra: *No. To jo. Jako gdibi... A vono to, gdiš si vemeš ti... gdiš si přet... ten Šalanda, takoví ti... takoví ti, proti kterím sme hráli. Takoví ti smradí, no. A diť dneska na tom hřišti aňi nemůžeš pořádně hrát, protože tam máš samej krtinec a rozježdění, to se nedá. To bi chtělo znova něják to... Diť Tonda Šveců taki říkal, že bi se tam mňela u klubovni ud'elat něgde... že aš po tej... asfaltovat... že bi se tam taki mňelo nějakí... asfalt... ud'elat jako nějakí volejbaloví hřiště nebo co... na hraňi. Říkám... zbiteční, gdibi se tam radši ud'elalo něco jiního.*
73. Tazatel: No. Fodbal, taghle nechodí hrát, ne?
74. Míra: *No a budou ještě hrát volejbal. No tak ten volejbal mňe bavil taki, ale gdo ti tadi bude hrát volejbal? Ještě na asfaltu. No tak třeba uvidíme, co tadi starosta vimislí, co provede. Gdiš tolik let nígdo pro nás nič ned'elal, tak uvidíme, co tet'ka vimislí ten novej.*
75. Tazatel: Sou nějakí pláni, jo?
76. Míra: *No, tak tadi máš tu čistíčku, že bude, ta kanalizace, ta silnice nová a... a máš všechno. Všechno se slibuje, a... zatím nič. Prvňe, že bude mít každej samostatnou čistíčku doma, jo? Ale s toho taki sešlo a... No, vona jim to vůbec aňi nenavrhlá. Ona tadi bila místostarostka, vona jim to aňi nenavrhlá, že bi moch mít každej doma čistíčku vlastní jako na tom a... takovou miničistíčku, ale vona jim to nenavrhlá jako variantu. Tak bi se mňela tam u Kalendů stavjet čistíčka a všechno bi se svedlo tadi do toho. Ale každej si to musí zaplatit, všechno na dvoře, to připojeňi si musíš zaplatit ti.*
77. Tazatel: No, to si právje říkám to... diť samostatná čistíčka to... bi asi... bilo nákladní, ne? pro obec to...
78. Míra: *No, nevim, jestli bi to višlo...*
79. Tazatel: Proto to asi nenavrhlá.

80. Míra: *Jestli bi to višlo levnějc. Já nevím, já na tí schůzi nebil, tak já vo tom nemůžu říct.*
81. Tazatel: *Nebo že bi to bila spolufinance?*
82. Míra: *Tak vona bi to jako platila obec, jo? Ale... ale stejně bis jí musel tu čističku, řeknu, já nevím kolikrát do roka vičistít vipláchnout a to... No a a gdiš si vemeš tolik let sme tadi, každej máme tadi na dvoře, gdiš to tak řeknu žumpu nebo jak se tomu říká? Tak... tag dneska potřebujem, mít čističku na to? Gdiš sme tuhle hasiče támhle... a poušťeli sme normálně z řádu, co pijeme vodu... no tam s toho, napoušťeli kát. Tag bi ses už nenapil tadi s kohoutku, co to je... jak je to špinaví a... Jestli to ještě fil... nějak to něgde... nějakěj filtr... pochibuju, že bi tu bil nějakěj filtr, že to filtruje.*
83. Tazatel: *Hmm.*
84. Míra: *Ještě si d'elali srandu s toho, jestli to Jirka Šalandú dobře zavřel. No Petr Šindeláru říkal: „no tak to uvidíš zejtra, aš si budeš čistit zubi, jestli ti poteče voda nebo nepoteče.“ Ale včera tam bilo vid'et, že skoušeli, protože bilo mokro ještě, bilo vid'et.*
85. Tazatel: *Hmm.*
86. Míra: *Ale mohli biste jít třeba, řeknu... fodbal jen tak... řeknu jednou za rok něco... tadi. zablbnout, neříkám, že tam musíme bjehat dvje hod'ini f kuse. Ale třeba chvílku dat si trénink, dat si u toho pifko nebo něco, jo?*
87. Tazatel: *No, nějakěj minifodbálek, no diť jak sme to d'elávali dopoledne, ne? Vždicki...*
88. Míra: *No, já si pamatuju, že sme d'elávali taki... že se u'delalo tadi několik tímú, rozdělilo se a hráli sme nějak to... jako na místa nebo já nevím. Anebo s bud'íš... budiškovský semka jezd'ili často hrát... fodbal... semka na kole. Jednou tadi hráli dokonce... si pučili naše hřište a hráli proti dačickím.*
89. Tazatel: *Jo?*
90. Míra: *No. Jednou tadi bili bud'ískovský a hráli proti dačickejm klukúm nějakěj. Nebo co sme se nabjehali vokolo klubovni s Tomášem Tábořskovím, sme si hráli s pistolkama na... na zloděje a kofboje. Nebo gdiš sme tam choďili kouřit. Abi nás něgdo nevid'el, jo? A dneska gdiš si vemeš, tak ti d'ecka, co s toho d'ectví budou mít ... počítače. Dneska se nesejdou... sejdou, gdiš dou chlastat, ale... nesejdou pořádně na to, abi si zahráli fodbal nebo to... Dneska každej čumí do počítače anebo na bednu. Ale chtělo bi to... každá vesnice podle mně mňela nějakou tradici. Se d'ívej, tadi se kolik let taki nestavjela májka a za poslední roki se staví... každej rok. Vibere se, dole se vo to... vočist'í, pak se postaví, nehlídá se, to je pravda. Mi jí nehlídáme, protože, gdo bi jí nám podřezával ještě... Ještě dole na fsi, tam bi to každej vid'el, slišel. To sem ti aňi neřek, že budiškovský neš tu májku postavili, tak jí mňeli, jak jedeš nahoru k pile, tak voňi jí mňeli vokolo obori taghle danou, jo? No a já tam přijel na zábavu, tak sem u ňí zaparkoval a stojím. A pak sem vodjel asi na hod'inu a přijedu znova a zaparkuju bliš*

u tí zďi a říkám: „ Hele diť sem neparkoval tag blízko, tadi něco chibi. “ A vona májka prič. Za zábavu se ztratila májka. A voňi jí ho... něgdo vodnes a hodil jí do vobori do ribňíka. Nějakí museli... nějakí kluci asi jich bejt dost, abi jí unesli. A tak buďíškáni museli... voňi vjedeli, že je f... no fribňíku, ale už jí nevindavali, protože prej ten ribňík dost smrdí a to ... tak museli jet pro jinou. Tak říkám: „ Za hodinu na zábavje zmizí... zmizí májka. “ Tak říkám: „To je dobrí. “ Že je něgdo nevidel... nič. Co gdiš si vemeš f Radkovicích maj místo májki... tak mají... jak máš pašťiku májku... tak maj nahoře to...

91. Tazatel: Jo.

92. Míra: *Postavení... postavení. Akorát že tadi se neďelá na tí májce vjenec nebo to jak se tomu říká ještě jinak. Jinak se postaví májka, pak se de k vohňi a... teda jestli tam dojdeme k vohňi. Já už tam nepudu na čarodějnice, jak sem dopat jednou s Michalem, to... to nechci.*

93. Tazatel: Uš si nebil letos?

94. Míra: *Já sem nebil, já sem bil naposled dva tisíce dvanáct. Vot tí dobi, co sme s Michalem zlili, tak sem tam nebil. A voňi kolikrát jedou pro májku, gdiš jedou pro májku, tag buť já nejsem doma nebo nevím. Diť kolikrát taki dříví, gdiš vezli do... do klubovni, jestli víš, jak tam je na dříví ta... ta místnost f klubovně.*

95. Tazatel: Jo.

96. Míra: *Tak to je úplně plní dřeva, našťípaního. Tam jednou Švecovi vezli traktorem a já sem bil doma. A na vrch ještě šli Šindelářovi a říkám: „Ale nemůžou přijít a říc: „hele poť nám pomoc nebo to...“, “ Pak ti Tonda f klubovně, gdiš aš se vožere, vičítá, žes jim nepřišel pomoc, jo?*

97. Tazatel: Hmm. No Michalovi to teť na ti čarodějnice, že má votpoledňi ne?

98. Míra: *No, právjje. On má teť nějak oťpoledňi. Na posledňi dvoje, mislim, že bil. Nebo troje? Já teťka nevím. Co je patnáct? Na posledňi troje, mislim, že mňel oťpoledňi .*

99. Tazatel: No tak von je... d'elá dva roki, bude třet'im mislim ne?

100. Míra: *Dva tisíce dvanáct ud'elal maturitu. Druhej teťka mislim, že tam d'elá. Teť je to druhej rok. Teť to bude třetí něgdi, jestli teťka uš?*

101. Tazatel: F prosinci, to vim.

102. Míra: *No. On d'elal u Neužila chvilku a teťka d'elá...*

103. Tazatel: Tam bil brigádně, ne?

104. Míra: *No, jasně, jo gdiš bil na brigáďe.*

105. Tazatel: Diť von bil chvilku u nás, ne?

- 106.Míra: *Jó vlastně, díť von bil na visokí, čtrnáct dní nebo jag dlouho.*
- 107.Tazatel: A pak skoušel najít práci v Budějčích, ne?
- 108.Míra: *No, já stejně nechápu, proč neskusil nějakou jinou... jinej vobor... já bejt jednou na visokí tak s toho vižd'ímu všechno. Ale je to asi na každím.*
- 109.Tazatel: Mladá Novotná.
- 110.Míra: Jo.
- 111.Tazatel: V minisukňi.
- 112.Míra: *Hmm. Jako její mama. Michal bi tam moch jít na ti čarod'ejnice ještě potom, ale gdo tam bude už potom, gdiš přijede, řeknu vo půl jedenáctí ,tak už tam neňi nigdo z nich. Protože každej jde domu, to je na chvílku. Akorát, že přet t'ema třema rokama, že sme tam skejsli trochu... trochu díl no... u to. No to taki... přijel... a přijel Tomáš a sme nahoře u čarod'ejnic a... a pak deme dolu a sedíme ještě u Šindelářů na ploče, ne? A... no a ještě pijeme něco. A Tomáš... nepudem... na mňe a na Jirku: „Nepůjdeme ještě do klubovni.“ Říkám: „Ti vole, mi to sedíme vot šesti nebo půl šesti, já nevím, jak kolik po půlnoci, kolik je... jedna ráno a ještě půjdem do klubovni na pivo? Jasní, že Tomáš... že... že se mu chce, gdiš přide aš f půl jedenáctí nebo to... že bi šel ještě na pivo, to je nám jasní. Ale potom, co sme tam vipili no... Michal chrápal ve struze. ... Za to stejně může Vašek Kratochvílů a Jarík Šindelářů. Vašek to přines a Jarík to distribuoval. Pořát: „ Dej si, dej si ještě, dej si na tu maturitu, Michale a... “ Ti vole. ... Hmm. Ale mňelo to... víhoda, že ti druhej den... že ses třeba poblil, ale nič ti druhej den nebilo, bilo ti... po pivu t' bolí hlava, ale tadi potom. Nevím. Nebo máš třeba maškarní, jo? Taki ti... jak se tomu říká? Masopust. Tadi mislim, že v živoťe nič takovího nebilo ve Vesci.*
- 113.Tazatel: No, já sem se d'edi ptal, a že to tu bilo, jako právě. Já do toho i chci psát i právě tradice. Tak to...
- 114.Míra: *Já si nepamatuju, že bi tadi n'egdi...*
- 115.Tazatel: Nebo mámi sem se ptal?
- 116.Míra: *Že bi Masopust tadi bejval. To si nepamatuju. Třeba za mňe už tadi nebil, jo? Třeba... Tak kolik let už.*
- 117.Tazatel: Mňe d'eda říkal, že posvícení tu bilo. Že se tu hodně drželo. Že vlastně...
- 118.Míra: *No to jo.*
- 119.Tazatel: To bila potom vždicki f tí hospodě, jak je Novotní...
- 120.Míra: *No, no, no.*
- 121.Tazatel: Tagže bila nějaká ta sláva vždicki...

122. Míra: *No, to jo.*
123. Tazatel: *Že i muzikanti se zvali jakobi na objet vždicki k nějakí rodiře.*
124. Míra: *No, a dneska se už nedrží aňi tohle. Něgdo aňi to posvíceňí... Jakobi tadi d'eláme, jako gdiš přijede ti... jako to a... Ale dříf přijeli hradeckí. Buť šli na objet k nám nebo naproťi tadi... támhle naproťi k teře. Diť aňi dneska na svadbu, gdiš se... gdiš se tadi něgdo žeňi, tag bránu skoro nestaviš. Třeba f Budíškovicích, gdiš se něgdo žeňi nebo to... tak jdou, sejdou se třeba parta klukú a stavi mu bránu a... a popijou to, pokecaj, jo? Tadi to... tadi vůbec... tadi bich řek, že si každej závid'í všeco. I to co nemá.*
125. Tazatel: *Viť, je to škoda jako, gdiš ste jakobi mimo děňi ne? Jakože ste taghle... právj e jako držet spolu ne?*
126. Míra: *A diť se podívej... tadi se drží spolu. Tadi jeden vimíšlí petice, další to podepisujou a pak se tu d'elá zle... zlá kref s toho.*
127. Tazatel: *Že nějaká kultura bi tu mohla bejt ne jako?*
128. Míra: *No, to sme taki tuhle říkali f klubovně, pozveme nějakou kapelu na hřišće, ud'eláme nějakou zábavu, bisme mohli ud'elat. Tonda bi točil f klubovně. Říkám: „ To jo, to bi nás hnali sousedi, gdibi sme d'elali tadi nějakí... “. Diť vim, gdiš tadi jesd'ili na pijoníru dříf Šindelárovi nebo Šalanda, jak nadávali všichňi vokolo, že to... že to tu rve. Nebo diť si pamatuješ, ke Kadlecúm gdiš sme kopli míč a vid'ela t'e tam Mařena tak už... už hnetka už t'e hnala. Tadi už žádní tradice ne... ne to... Dneska aňi nevím, jestli jak si říkal, jestli tu kroniku? Jestli... jestli bil Michal za řim Bendou nebo ještě, ne? Kvůli tomu?*
129. Tazatel: *Jo, tak... kvůli tomu jsme bili f Hradci, tam f tom archivu.*
130. Míra: *A tam ste něco zjist'ili, nebo?*
131. Tazatel: *No, že je v digitalizovaní podobje.*
132. Míra: *No, a že bi mňela bejt normálně něgde jako psaná.*
133. Tazatel: *To asi jo.*
134. Míra: *Gdiš se... gdiš Michal se ptal taki na tu kroniku pro tebe a přijel za Bendou a Benda: „Jo budete jí psat?“ A Michal: „Ne. Ne. Né. Já se jenom... “ Hele já gdiš sem taki jednou vo Vesci něco psal ještě na základku...*
135. Tazatel: *No to sem se ch... ptal Michala a že už prej tu práci nemáte... snat...*
136. Míra: *No, to asi ne. A scháňel to Tonda Švecú starej, ještě gdiš bil starosta. A bilo to... já nevím... bilo to vokopírovaní z něčeho, jo nějakích pár stránek, ale to už sme asi taki vihod'ili. Ale prost'e něgde něco sehnat. Tak něgde něco přece musí bejt. Přece ta Vesce tak... já nevím, že bila něčim... pot něco patřila... A tam nahoře na tom ste se d'ivali na tí tabuli?*

137. Tazatel: To mám vipsaní. To mi Michal nafotil to.
138. Míra: *No, a jinag že to bil... k něčemu... že to někomu patřilo ta Vesce. Ale já už si to nepamatuju ti jména a letopočti, ale...*
139. Tazatel: No že tam...
140. Míra: *Ale to bich musel na základku a do těch papírů, do těch slohovejch prací a to už tiř nigdo hledat nebude. To je právjje to, jo? Já bich... diť to přece něgde psaní musí bejt, ta kronika. Jí psali řeknu, vot nřákých rokú tak... tak přece to nevíhazujou takoví vjeci. A každej bi mňel mít právo nahlídnout do tí kroniki. A Búch ví, co bis f tí digitalizovaní mňel. Co jo? Co ne?*
141. Tazatel: Já jsem se díval už do toho. Tam je... ona mi našla od devatenáct štrnáct do devatenáct šedesát, ale je tam i ot ještěe... do roku osumdesát.
142. Míra: *Ale tam bilo vo tí Vesce bi mňelo bít ještěe něco, že bila založena založena šestnáct set něco. Já nevim, to bich kecal vo těch letopočtech.*
143. Tazatel: Ne tam je dokonce třináctí století...
144. Míra: *Nebo třináctí dokonce, to bich kecal.*
145. Tazatel: Že je tam prvňí zmínka, je snat....
146. Míra: *To bich kecal vo tom. Přece si nemůžu pamatovat, co sem psal, řeknu třináctí to víc neš třináctí, patnáctí leti.*
147. Tazatel: Já vím, že ste mi o tom říkali to. Ale já mislel, že to d'elal Michal. Protože on mi o tom říkal, ale...
148. Míra: *Ne, mňe to ves. Já sem choďil do pátí třídí a ona to chtěla Šejjestová po mňe jo. Tak mi to Tonda sehnał ještěe. Ale jinak u... to víš, to už...*
149. Tazatel: Ale počkej starostou bil starej, ne?
150. Míra: *No, starej mi to scháňel, starej, d'edek.*
151. Tazatel: Jo.
152. Míra: *Ďedek.*
153. Tazatel: On je taki Tonda?
154. Míra. *No diť sou tři. Starej, d'edek, zrzek, jako zrzavej, mu říkáme lupen.*
155. Tazatel: Já mislel úplně starího, jako víš jako... d'edu jakobiTondi mladího
156. Míra: *No, diť jo. Ďedu.*
157. Tazatel: Jo. Ahá. To sou.... to sou taki tři, jo? Jo ahá.

- 158.Míra: *No, to sou tři Tondové. Dědek, ten... no ten silnej, prostřední a pak je Tonda.*
- 159.Tazatel: Jo ti mislíš to. Já mislel, že vijmenováváš jako bráchi jeho.
- 160.Míra: *Né. Né. Né.*
- 161.Tazatel: No já sem f tam to... f tí kronice právě našel, že f... kronikářem snat bil jedním... nebo starostou nebo místostarostou František Švec. Bil to.
- 162.Míra: *Ale jestli to nebil...*
- 163.Tazatel: Ale to mohl bejt s tí strani...
- 164.Míra: Buť to...
- 165.Tazatel: ot Šindelářů jakobi.
- 166.Míra: *A nebo... nebo, co je tetka tenhle d'edek starej, víš jako? Tak jeho táta. Moch bejt. Ale to bisme se museli zeptat d'edi. Na to... to se ho pak musíš zeptat, to já nevim, to já už si nepamatuju. Mně stačí taditi.*
- 167.Tazatel: No, tak to bil rok právě štrnáct jo tamto... To mohl bejt.
- 168.Míra.: *Kolik von říkal Tonda, že d'edkovi je? Von je štiricátej pátej ročník Tonda Šveců starej. Jo, říkal. Protože sme se f pátek tule f klubovně dohadovali, ve středu...*
- 169.Tazatel: Počkej, já mislel, že vždicki se říkalo, že Švecovi sou vo hodně starší než naši jako prarodiče, ne?
- 170.Míra: *štiricátej pátej říkal. Sme se tadi dohadovali, gdo je tu nejstarší z tetka z Vesce. Říkám, že asi Kubášek je nejstarší tetka z Vesce.*
- 171.Tazatel: No tag dokud bili Denkovi, tag bili asi Denkovi, že jo?
- 172.Míra: *Ne. Nejstarší bila paň Javůrková. Tí bilo přes devadesát.*
- 173.Tazatel: Jo... jo vlastně.
- 174.Míra: *A vono prej Denkovi už bilo taki devadesát. A mňe to přide nějakí d'ivní, že bi Denkovi bilo devadesát a říd'il auto?*
- 175.Tazatel: Jo vlastně paň Javůrková. Ta... ta letos zemřela, ne?
- 176.Míra: *Letos ne. Letos umřel přece Honza Báchorů.*
- 177.Tazatel: Ne. Počkej ten loňi už vlastně f prosinci, ne?
- 178.Míra: *Umřel... jo vlastně vloni, no. Tak tenhle rok nigdo.*
- 179.Tazatel: Já mislim, že...
- 180.Míra: *Ne. Ne. Ne. Honza, Javůrková a přet ňi Tonda, Tonda Báchorů.*

181. Tazatel: No a ešte Denkovi, ne? ti nejsou taki dlouho. Ti taki loňskej rok snat. Prvňe paňi Denková a to...

182. Míra: *Ale Denková je díl uš mrtvá. On jí Denk přežil.*

183. Tazatel: Já vim, protože mi sme šli s Michalem tenkrát kolem a vid'eli sme ho, jak tam sed'í ve vokně víš a...

184. Míra: *Ale Denková, no... to nevim. Von si to človjek nepamatuje. Díť si vem Hotař, je to pjet let, Maťejka je, co se upálil sedum let tetka tak. To leťí. Díť sem říkal Vojta Báchorú... šestnáct let, uš je to, co umřel. Tetka tadi s náma mohl sed'et a povídat si.*